

HET VOSSSELAND

DOOR
E. PALMA

G. F. CALLENBACH - NUKERK

HET VOSSELAND

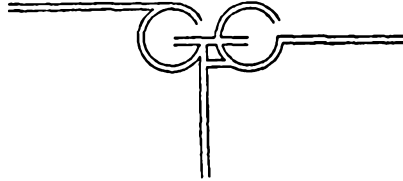
TWEEDE DRUK
MET TEEKENINGEN VAN
HENK POEDER

BEKROOND DOOR DE
NEDERLANDSCHE
ZONDAGSSCHOOL
VEREENIGING

HET VOSSELAND

DOOR E. PALMA

(Schrijfster van „Wim” en „Zijn Vriend”)

G. F. CALLENBACH — UITGEVER — NIJKERK

1. HET OUDE VOSSELAND

Een eindje buiten het dorp lag het Vosseland; 't was een reusachtig veld in de vorm van een driehoek. Aan alle kanten had je bosch: hooge dennen en kreupelhout en daarvóór de berken met hun heldere stammen. Een flink pad liep er niet heen; vanuit het dorp kwam je er langs een mulle zandweg, die wel een modderpoel leek, als het een poos geregend had. Dan was er verder nog één klein slingerpaadje, dat tusschen 't kreupelhout door naar de groote hei voerde. Het Vosseland was dus een afgelegen oord. Er waren menschen, die al jaren geleden in het dorp waren gekomen en het nog nooit hadden gezien. Er woonde dan ook niemand en toch stonden er drie huisjes. De oudsten uit het dorp herinnerden zich de tijd, toen er wèl menschen verblijf hielden. Maar dat was er dan ook het volkje naar! Geen fatsoenlijk mensch kon daarmee omgaan: dieven en stroopers waren het! — Op een goede dag kwamen zes veldwachters uit de stad en namen een paar mannen gevangen. Hun vrouwen en kinderen gingen kort daarna heen en al gauw waren de overige bewoners ook verdwenen, zeker uit angst voor een tweede bezoek van de politie.

Dat was lange jaren geleden. — —

Nu lagen de huisjes daar verlaten, met kapotte ramen en gaten in de daken, en ze zagen er uit, alsof ze bij een erge storm wel in elkaar konden zakken.

Op elke punt van het driehoekig veld stond er een. En in 't midden een groep hooge koninklijke sparren. 't Was net of de huisjes daarbij nog armer en kleiner

leken. Die boomen waren kaarsrecht, ze staken hun toppen fier omhoog, beneden aan droegen ze breede, deftige takken en hun groen had altijd een warm-donkere tint. — Aan de huisjes was alles scheef: de daken, de kozijnen en de deuren met de gebroken scharnieren. Van binnen was het lang niet warm met al die scheuren en tochtreten.

Misschien was er vroeger wel eens verf op het hout of kalk op de muren geweest, maar dat kon je nu toch niet meer zien.

Soms sliepen er landloopers, die dagen achtereen door 't bosch zwierven en blij waren, als ze eens een nacht *niet* in de open lucht hoefden te blijven.

Het Vosseland was een griezelige plek; ze zeiden, dat het er spookte. Vooral het huisje vlak bij de Zandweg naar 't dorp — dat was niet pluis! Heel dikwijls dwaalden daar witte gestalten rond, die langs de muren naar boven in de lucht verdwenen. En dan hoorde je er gillen en gieren of soms ook zuchten of kreunen.

De familie Evertsen woonde pas een paar jaar in 't dorp. Hun huis lag het dichtst bij het Vosseland. Ze hadden een groote tuin. Achterin kon je op de hei zien en ook nog net een van de huisjes van 't Vosseland.

De Evertsen hielden veel van wandelen en zoo vaak ze de hei opgingen, staken ze het land over, want dat was de naaste weg.

Soms trokken ze er alle acht op uit: Vader, Moeder, de oudste dochter, de groote jongens en, in de trekkar, om beurte de twee kleintjes. En dan lachten en praatten ze en daarvoor sloegen de spoken zeker op de vlucht, want

geen van de Evertsens had ooit een spook op 't Vosseland gezien. Wel hinderde het Mijnheer Evertsen, telkens als hij die kant uitging, dat die huisjes, vlak onder de mooie sparren en dicht bij zijn eigen gezellig huis, er zoo vreeselijk ellendig uitzagen. Hij vond het Vosseland een aardig plekje en wilde zoo graag dat er weer menschen kwamen wonen. Die zouden dan volop van de hei en het bosch kunnen genieten, zooals hij zelf in zijn vacantiédagen deed.

2. WAT IS ER MET MOEDER?

Wim van Sloten was met een mooi rapport uit school gekomen. Hij kon goed leeren, hij vond het heerlijk op school, maar hij had ook wèl z'n best gedaan.

De cijfers voor teekenen en lezen waren allebei wat hooger.

Wim vond het altijd zoo'n toer om „bij” het lezen te blijven. Hij had de meeste verhaaltjes vooruit ingekeken en als ze hardop gelezen werden, zat hij weer verder te bladeren en — dan wist hij niet waar hij beginnen moest als zijn beurt kwam. Wanneer zoiets dikwijls gebeurt, krijg je natuurlijk geen mooi cijfer op je lijst, al lees je overigens vlot.

En met teekenen — —

Wim zat veel liever poppetjes te maken, dan de eenvoudige figuren van de plaat na te teekenen, die heusch niet zoo makkelijk waren, als ze leken. Hij bracht er nooit veel van terecht, want hij maakte altijd eerst 'n poosje kleine portretjes op snippers papier. Meestal kon je heel goed zien, wie hij bedoelde. Wim's gezichten lachten, of huilden, of keken boos. De andere jongens konden 't lang zoo „echt” niet krijgen, het werd bij hen altijd een cirkeltje met een paar rechte streepjes, inplaats van 'n *gezicht*.

Als Wim weer aan de gang was, rekten ze hun halzen om beter te kunnen zien wat het worden zou, Wim zelf vergat zijn tekening en — kreeg slechte cijfers en vaak nog straf ook, omdat hij de heele klas van 't werk afhield. Moeder wist er alles van, ze had er al dikwijls klachten over gehoord. Maar zij voelde ook mee voor

Wim, hoe moeilijk 't was om stil te zitten en op te letten. Als ze er samen over praatten, begon Wim meestal met te zeggen, dat je toch ook weleens een pretje mocht hebben, maar in 't eind beloofde hij altijd, dat hij „'t heusch weer probeeren zou”.

En nu kon je aan die twee cijfers zien, dat Wim woord had gehouden. Moeder was heel, héél gelukkig. Vader klopte hem op de schouder: en zoo dat Wim 't niet merkte, knipoogde hij eens tegen Moeder, alsof hij zeggen wou: „'t Zal nog wel gaan met dien bengel!”

Maar toen Vader het rapport onderteekende, zag Wim zelf toch ook, dat Vader er trotsch op was. En Wim werd stil van blijheid en — van nog iets anders. Want als je Vader en Moeder zóó gelukkig maakt door een béétje je best te doen, dan ben je ontevreden op jezelf, dat je het niet méér hebt gedaan.

's Middags gingen Wim en zijn broertje Gerard verstopperkje spelen met nog een heel troepje andere jongens uit de buurt.

Wim keek net om 't hoekje van een schutting, of de weg wel vrij was naar de buutpaal, toen zijn zusje Annie er langs kwam. Ze droeg een mandje en moest zeker boodschappen doen. Wim stak een hand tegen haar op, bij wijze van groet, en wees met z'n vinger, dat zij net moest doen of ze niemand zag.

Annie was een aardig zusje, ze begreep dadelijk, hoe jongensspelletjes in elkaar zitten; en met verstopperkje wist zij altijd een nieuwe schuilplaats. Wim beklagde haar soms in stilte, als ze niet meer mee mocht doen, „omdat ze een meisje was”, zooals Moeder zei. Hij wist,

dat Annie er dol van hield en dat ze zich eigenlijk voor geen enkel wild spelletje nog te groot voelde, al was ze ook veertien!

Daarom begreep Wim er niets van, dat Annie, inplaats van heel gewoon door te lopen, recht op hem af kwam. „Pas toch op, An! Piet is 'm, nou komt hij vast hierheen!” Maar Annie deed net of hij niets zei en of er geen spel aan de gang was.

„Wim, hoor eens!” en ze keek heel geheimzinnig.

„Wat?” Hij begon al nieuwsgierig te worden.

„Hoor 's! Niet vertellen aan Gerard of aan de anderen —”

„Wat dan . . . .?” haastte Wim, hij vond het erg gewichtig, als Annie hem in vertrouwen nam.

„Er is zeker wat gebeurd, er kwam visite, toen Vader net even thuis was, en Vader keek zoo verdrietig en Moeder — ja — eigenlijk — ik geloof, dat Moeder hilde, toen ze naar de keuken liep.”

Wim stond even stil te denken, midden op straat. Hij gaf er niets om, dat Piet naar de paal vloog: „Een-twee-drie buut, Wim van Sloten gezien!”

„Wie was er dan toch op visite?” vroeg hij eindelijk.

„Ik weet 't niet goed, ik geloof mijnheer Jansen.”

„En — en wat wou hij Moeder doen?”

Wim kreeg opeens een kleur van boosheid, hij hield z'n vuist vlak voor Annie's neus en zei: „Ik zal hem wel leeren, ik zal hem wel eens — opwachten als hij weggaat — ik zal 'm wel 's —”

„Dat is erg flauw van je, want dan zou je meteen verklappen, wat ik je verteld heb; je moet net doen, of je niets weet, anders zeg ik je nooit weer 'n geheim!”

„Nee—eh—dat 's waar.”

Wim liet z'n vuist zakken en inplaats van heel heldhaftig, keek hij angstig naar z'n zusje.

„Wat zou er zijn, An?”

„Ja, dat weet ik ook niet, maar misschien hooren we het wel gauw; nou — ik ga maar door — Dag!”

„Mag ik mee?”

„Jawel, maar je krijgt toch geen chocolaadje toe, er is 'n andere knecht bij den kruidenier.”

„Dat hoeft ook niet — ik wou met jou mee.”

Wim had 'n gevoel, dat hij wel meer zou te weten komen, als hij maar bij Annie bleef: zij was zóó slim!

Maar geen van beiden hoorden die dag, wat de heer Jansen had gezegd. Wel merkten ze op, dat Vader en Moeder erg stil waren aan tafel. Wim durfde bijna niet naar Moeder zien.

Zij schepte zwijgend zijn bord vol, maar at zelf weinig. Anders lette Wim alleen maar op zijn eigen portie — nu niet: hij moest telkens weer ongemerkt naar 't bord van Moeder kijken.

's Avonds toen hij in bed lag en Moeder, net als altijd, bij hem kwam, wilde hij vragen wat er wàs; maar hij durfde toch niet — en toen zij wegging, duurde het langer dan anders voor hij in slaap viel.

Wat kòn het toch zijn? Het zou wel erg wezen, als Vader en Moeder het allebei verdrietig vonden.

Wim luisterde of Gerard sliep — ja, hij haalde diep adem — beneden was het doodstil: daar zaten Vader en Moeder bij de lamp en praatten zeker over dat akelige, dat Wim niet wist. Toen vouwde hij weer z'n handen en

in 't donker zei hij half hardop: „Lieve Heer, wil U denken om Vader en Moeder en maak U ze gauw weer gewoon en vroolijk — Amen.”

Daarna voelde Wim zich rustig en prettig. Nu zou alles wel goed gaan.

De volgende morgen leek vader in elk geval weer heelemaal „gewoon en vroolijk”. Moeder *deed* wel, alsof er niets was, maar Wim vond toch, dat zijn gebed voor moeder niet genoeg had geholpen.

De heele dag moest hij telkens denken aan haar lief gezicht, dat nog bedroefd stond.

Toen zij 's avonds bij hem kwam, zei hij zachtjes: „Moeder! Hoor u eens?”

„Ja Wim — wat is er?”

„Och eigenlijk, nee, er *is* niks!”

„Zeg het maar, jongen, is het prettig of akelig of — stout misschien?”

„Nee, heusch, er is niks — en ik ben ook niet stout geweest, niet erg tenminste. Vraag u Gerard maar.”

„Jawel,” klonk 't dadelijk, „je hebt gefloten in de klas en toen moest je schoolblijven.”

„Hoe kom *jij* daaraan? Dat was gisteren, dat wist u allang, hè Moeder?”

„Ja, dat wist ik, Gerard mag niet zoo maar iets zeggen, wat hij zeker door andere jongens gehoord heeft en niet eens *precies* weet, hè Gé?”

Gerard zei niets, hij lag muisjestil in bed. Hij luisterde niet verder naar Moeder, dat was zeker 'n standje. (Gerard noemde alles, wat groote menschen tegen hem zeiden, 'n standje).

Hij ging maar gauw knielen, dan zou Moeder wel ophouden.

Moeder kwam weer terug bij Wim en hij bad ook zijn avondgebed, maar voor hij „Amen” zei, wachtte hij even. Toen kwam er opeens haastig uit: „en wil U denken om—om—om alle menschen, die bedroefd zijn en wil U ze weer blij maken — om Jezus’ wil — Amen.”

Met een kleur als vuur kroop hij onder de wol. Zou Moeder vragen, wie hij bedoelde? Neen — gelukkig — zij deed het niet!

Hij hoorde haar zachtjes de trap afgaan en de huiskamerdeur opendoen — en — toen hoorde Wim niets meer, want hij was al in slaap.

Voortaan bad hij elke avond voor „mensen, die bedroefd zijn” en ’t was net of Moeder na een paar dagen heusch opvroolijkte. Wim begon Annie’s geheim bijna weer te vergeten; ze was er ook nooit weer over begonnen.

Maar de volgende Zondag hoorde hij er meer van.

Hij had in de stille huiskamer zijn tekst en versje voor de Zondagsschool overgekeken en kende het nu van een leien dakje. Moeder zat tegenover hem bij het raam te lezen. Zij merkte, dat Wim het Zondagsschoolbriefje wegborg en vroeg: „Zal ik je nog even overheeren, Wim?”

„Graag, Moeder —” en hij reikte haar het papiertje aan.

„Gij kent steeds mijne nooden,
    Waarin Gij trouw voorziet!
Gij geeft geen steen voor brooden,
    Een slang voor visschen niet!

Wie komt tot U gevloten,
Dien Gij geen hulpe biedt?
Gij laat den zondaar nooden,
Nog eer hij tot U vliedt."

Toen zei Wim de tekst op, die was kort en niet moeilijk:
„En zoo wat gij begeeren zult in Mijn naam, dat zal Ik doen, opdat de Vader in den Zoon verheerlijkt worde."

„Goed zoo! — Dat is een mooie tekst, hè?"

„Ja, Moeder."

Je kon aan Wims stem hooren, dat hij het goed begreep. Eens, toen moeder heel, héél erg ziek was, had hij voor haar gebeden of zij beter mocht worden en — het was gebeurd; en zoo vaak Wim nu iets erg vurig begeerde, vroeg hij het in Jezus' naam.

Het was even stil in de kamer, Moeder dacht ook over iets na. Zij trok haar jongen naar zich toe, bijna op schoot, en vroeg zacht: „Zeg Wim, voor wie bid je 's avonds, wie is er bedroefd, mag Moeder het weten?"

„Jawel — maar — eigenlijk — u moet 't niet erg vinden — ik dacht — zult u 't niet gek vinden —?"

„Nee Wim, was het — soms voor mij?"

Hij knikte, hij kon niets zeggen.

„Waarom? Dacht je, dat ik bedroefd was?"

Weer een knikje.

Toen zei hij fluisterend: „Aldoor na die Woensdag, toen mijnheer Jansen hier is geweest — het was een geheim van Annie en mij."

Moeder glimlachte.

„Weet Annie dan wat hij kwam doen?"

„Nee, maar we dachten, dat 't erg akelig was.”

„Ja vent, het is ook heel verdrietig. Ik kan het je wel vertellen en dan zullen we samen elke avond God vragen, of Hij ons heel duidelijk wil wijzen, wat er gedaan moet worden. We kunnen hier niet blijven wonen. Dit huis wordt een groote winkel. Het hoort van mijnheer Jansen, hij kan er mee doen, wat hij wil. Hij gaat er tegen het voorjaar zelf in wonen. Wij moeten vóór Nieuwjaar verhuizen. Dat vinden Vader en ik heel akelig, want we hebben hier altijd gewoond en jullie zijn allemaal hier geboren en — en — we waren van dit huis gaan houden.” Moeders stem klonk weer bedroefd en Wim vroeg maar gauw: „Waar gaan we nu heen?”

„Ja, dat is het juist, er is geen enkel geschikt huisje in 't dorp. Alle huizen zijn bewoond, er staat *niets* leeg.”

„Jawel Moeder, op 't Groene Wegje, want daar —” maar Wim hield ineens stil. Hij voelde, hoe gek het was, om aan 't Groene Wegje te denken: het was zoo'n vreeselijke achterbuurt!

„Nee Wim, daar zouden we toch niet gaan wonen. Dan zouden we misschien naar stad moeten en dat vind ik zoo vreeselijk. Maar ik mag er niet zoo over tobben. God zal wel voor een plaatsje zorgen. Hij weet er alles van.”

„Moeder, vindt u 't zóó erg om te verhuizen, vindt u 't niet een klein beetje leuk?”

„Och ja — als we maar een huis hadden, jongen!”

„Mag ik het aan Annie vertellen?”

„Ja zeker.”

„En vindt u 't nu heusch niet zoo vrééselijk akelig meer?” Moeder lachte om zijn ernstige, onderzoekende oogen,

toen kuste ze hem en zei: „Nee, niet zóó erg meer als eerst, maar jongen, 't is tijd om naar de Zondagsschool te gaan, roep Gerard maar even uit de tuin.”

Een paar minuten later waren de jongens Van Sloten al op weg.

Wim liep blij te fluiten. Hij vond het heerlijk, dat Moeder niet meer zoo erg bedroefd was, en hij vond 't heerlijk, dat hij Annie straks mocht vertellen, wat 't geheim was, en hij vond 't heerlijk, dat de zon zoo helder scheen en dat de wind zóó sterk was, je moest met hem vechten om voort te komen, en — en — eigenlijk vond hij het óók heerlijk om te gaan verhuizen — jammer, dat het Moeder zoo speet — hij kon niet goed begrijpen waarom.

Alles leek blij en gelukkig voor Wim, toen hij op die stormachtige morgen naar de Zondagsschool stapte.

Die avond duurde het erg lang, vóór Moeder boven kwam. Vader praatte zeker wéér over het verhuizen.

Wim lag te denken, hoe hun nieuwe huis zou zijn. Een stadshuis, zonder tuin, waar je altijd binnen moest blijven en niet op straat mocht spelen, omdat het er te druk was? Dat leek hem zóó akelig, dat hij gauw aan wat anders dacht. Een huis, precies zooals ze nu hadden, met een tuin er achter en een klein straatje er voor, een bruin hekje met diepe knikkerkuilen naast elke paal en dan — moest er een steegje zijn naast het huis met een lantaarn op de hoek, waarlangs je op het dak kon klimmen.

Wim zàg het voor zich, terwijl hij met wijdopen oogen het donker inkeek. Dat zou fijn zijn!

En dan veel buurjongens om soldaatje te kunnen spelen en — roovertje!

Wim ging rechtop zitten, toen hij bedacht, hoe hij zich in dat steegje met de lantaarnpaal zou verstoppen en zoo den vijand verrassen!

„Zeg, hoor 'es!” zei hij opeens hardop. Maar hij kreeg geen antwoord. Zijn broer was al diep in slaap.

Eindelijk — daar kwam Moeder naar boven. Zij stak het kleine lampje op zolder aan. Er viel opeens een streep licht op de vloer en schuin over Gerards bed. Moeder stond stil bij de half open deur en luisterde.

„Komt u niet meer binnen?” vroeg Wim fluisterend.

„Jawel — ik dacht, dat jullie al lang sliepen. Hoe komt 't, dat je nog wakker bent?”

„Ik dacht, hoe fijn ons nieuwe huis zou zijn — weet u, Moeder, met een lantaarnpaal er vlak bij — dan kon je zoo op 't dak klimmen, en . . .”

„Ja maar, waar moet dat huis vandaan komen? Zoo maar uit de grond, als 'n paddestoel?”

Wim was even stil, daar had hij heelemaal niet meer aan gedacht.

„Maar” — zei hij langzaam, „als God het nu wou — dan kon er best zoo maar een huis komen, b.v. als de Heer Jezus er nog eens was en Hij wou het — dan kan alles toch, Moeder!”

„Ik denk,” zei moeder bedaard, „dat het eerder Gods wil is, dat we zonder klagen of tegenpruttelen naar stad gaan. Laten we maar liever vragen om gehoorzaam te doen, wat Hij wil, dat is eigenlijk nog moeilijker dan om een wonder te begeeren, hè jongen?”

„Och — Ja!” zei Wim, want het viel hem geducht tegen, vooral omdat hij heel goed voelde, dat moeder gelijk had. Hij vroeg niet verder, maar zei zijn gebed op. En weer

hield hij even stil bij het eind, toen zei hij eerbiedig: „Ik dank U, dat ik 't geheim weet, en dat Moeder niet meer bedroefd is, en geef U ons toch maar een mooi huis hier in 't dorp alstublieft — om Jezus' wil — Amen.”

„Moeder, zou God het nu doen?”

Moeder streek over zijn borstelig haar en zag hem ernstig aan.

„God geeft altijd het beste, weet je wel van vanmorgen. Hij geeft geen steen voor brooden, een slang voor visschen niet. Dan zal het dus ook niet zoo akelig zijn als 't eerst lijkt, hè Wim?”

Moeder praatte zóó rustig — zij was heelemaal niet meer bedroefd.

„Dan zal ik maar niet weer om het wonder van een huis vragen, hè Moeder? want God heeft nu toch gehoord, dat we er heel graag een hier in 't dorp zouden hebben —” zei Wim met 'n zucht.

Moeder kuste hem, zonder meer iets te zeggen. Zij was blij, dat hij haar zoo goed begrepen had.

Zoo eindigde die Zondag voor Wim. Later heeft hij er nog dikwijls aan gedacht.

3. HET NIEUWE HUIS

Want — het wonder gebeurde!
De volgende dag, toen Wim uit school kwam, vloog Annie hem een eind tegemoet: „We hebben een huis, zeg, we hebben echt een huis, en . . .”

Maar Wim zette het op een loopen, om aan moeder te vragen, wat er gebeurd was. Hij struikelde de huiskamer binnen.

„Moeder, is 't heusch waar, hier in 't dorp?”

Zij knikte, met tranen in de oogen, maar die waren niet van droefheid.

„Dat 's een echt wonder!” dacht Wim en hij stampte met z'n voet — daar werd hij stil van.

„Je raadt nooit, waar we nu naar toegaan,” zei Vader.

Maar Wim kon niets bedenken, hij had er immers al zóó over gedacht!

„'k Weet niet, Vader!”

„Naar 't Vosseland!”

Vol verbazing keek Wim naar Moeder: zou zij dat wel goed vinden, dat was immers nog erger dan 't Groene Wegje?

Maar toen begon Vader te vertellen. Hij had van den aannemer in de Dorpsstraat gehoord dat mijnheer Evertsen het Vosseland en een heel stuk bosch achter

zijn tuin gekocht had. De oude vervallen huisjes waren al afgebroken en er kwamen nieuwe voor in de plaats. Vader was naar Dennenhoeve gestapt en had gevraagd of hij een van die huizen zou mogen huren. Mijnheer Evertsen had dadelijk toegestemd en — „Ons huisje komt het eerste klaar, we kunnen er denkelijk al in, als we hier vandaan moeten,” zei Moeder.

Annie danste door de kamer en zwaaide met een stofdoek van plezier. Mina, het oudste zusje, had net uitgerekend, dat het nog acht weken duren zou, voor de verhuizing begon. De drie andere zusjes vonden 't vooruitzicht erg leuk, maar begrepen niet goed, waarom de groote menschen zóó blij waren.

Gerard leek het allesbehalve prettig; dat nare Vosseland! ze vertelden immers dat het er spookte, hu — Maar Gerard was altijd een stille jongen en dus vond niemand het vreemd, dat hij niets zei.

En Wim?

Die heele dag moest hij denken, dat het een antwoord van God was, het wonder, waar hij om had gevraagd. God gaf precies wat hij gebeden had en zóó gauw. Hij wist wel, dat God naar je luistert en je verhoort, als het goed voor je is, maar zóó had hij 't nog nooit gezien en gemerkt.

Toen hij voor Moeder om beterschap gevraagd had, had God hem ook verhoord, maar toen bad Vader óók en de zusjes en juffrouw Evertsen van de Zondagsschool en nog een massa andere menschen, die veel van Moeder hielden. Dit van 't huis had hij alleen gevraagd en — tòch gekregen. Wim voelde zich wonderlijk blij en dankbaar.

's Middags na school speelden ze weer verstoppertje, maar hij was niet zoo heelemaal in 't spel als anders. Hij kroop op een mooi plaatsje vlak bij hun eigen voordeur en keek door 't raam naar binnen. Daar zat moeder alleen; er was iets in haar gezicht, waardoor Wim dadelijk weer aan „'t huis” dacht. Hij vergat 't spel en liep achter in, om Moeder even voor zich alleen te hebben. Moeder hoorde hem in de keuken.

„Kom je een kopje thee halen, Wim?”

„Graag, Moeder —”

Hij durfde opeens niet zeggen, wat hij de heele dag moest denken.

„Wat is dat toch aardig van mijnheer Evertsen, om dadelijk dat huisje aan ons te willen verhuren.”

„Ja —.”

„Weet je, vent, ik vind het als een antwoord op jouw gebed.”

Die Moeder! Zij begreep ook alles, al had je niets verteld.

„Ik geloof, dat je het nooit vergeten zult.”

Wim schudde nee met een gezicht van: wees u daar maar niet bang voor.

„Daarom heeft God het ook zeker gedaan, nu hoef je later, als je eens niet krijgt, wat je gevraagd hebt, nooit te denken, dat Hij je niet heeft gehoord, of dat je te klein bent. Dan denk je maar aan dat wonder van ons huis.” Toen knikte Wim van ja, en dat was evengoed als een belofte voor Moeder.

Hij dronk haastig zijn kopje thee, en even later hoorde zij hem op straat roepen: „Zeg, ik moet 'm zijn! Want ik heb in huis gezeten, dat zou gemeen zijn!”

't Was Woensdagmiddag.

Vader en Wim stapten stevig aan op de hard bevroren Zandweg naar 't Vosseland. Wim kon Vader met moeite bijhouden, maar toch bleef hij telkens even achter om op de stukjes ijs te trappen in de diepe wagensporen.

Het was een heel eind! Ze zouden zeker twintig minuten moeten loopen om op school te komen en 't kon wel een kwartier naar de kerk zijn, omdat de Zandweg zoo mul was. Maar wat hinderde dat, als je zó'n mooi huis kreeg! Het stond vooraan op 't Vosseland. De muren waren helderwit gepleisterd, de deur en de luiken zagen frisch bruin, het dak had roode pannen — 't was net een huis van een plaatje, vond Wim, met de mooie boomen op zij en er achter.

Hij stond het op een afstand te bekijken, daar zouden ze nu de volgende week in wonen! Hij zag Vader de sleutel in 't slot van de nieuwe deur steken — toen duikelde hij kopje-over van de pret.

„Zeg Tom, dat doe je hem zoo niet na!” klonk opeens een vroolijke stem, die Wim heel goed kende.

Het was juffrouw Evertsen van de Zondagsschool en haar broer Tom liep naast haar. Ze waren achter uit hun tuin gekomen, toen ze Vader van Sloten naar 't nieuwe huis zagen gaan.

„Dag Wim! nog maar zes dagen, hè? Mag jij ook mee-helpen verhuizen?”

„Ja, Juffrouw, ik krijg de kleine kruiwagen, ik kan alleen maar tusschen twaalf en twee helpen, want om vier uur is 't al zoo donker.”

Hij vertelde, hoe de huiskamer zou worden; waar Gerard

en hij kwamen te slapen, en juffrouw Evertsen luisterde, alsof 't haar eigen huis was. Maar toen werd ze weggeroepen door haar oudsten broer.

De jongens bleven alleen.

„Doe het nogeens?” vroeg Tom.

Wim keek vragend, wat hij bedoelde.

„Zoo over je hoofd duikelen, ik wou 't ook 's probeeren.”

Wim deed het dadelijk, erg in zijn schik, dat die groote jongen zooiets vroeg. Tom was vast al twaalf jaar! Hij praatte ook over 't ijs, dat zou na twee nachtjes vorst zeker wel sterk genoeg zijn.

Opeens verscheen Vader weer buiten en riep Wim, om te komen kijken. Vader lachte zoo veelbeteekenend, dat Wim brandend nieuwsgierig werd en naar binnen holde.

„Kom ook mee, er is vast wat leuks!”

Tom Evertsen volgde dadelijk.

Vader liep de gang in tot bij de keuken. Toen deed hij de deur daar tegenover open en Wim zag een klein hokje, met een stevige plank aan de muur. Verder stond er natuurlijk nog niets.

Maar Vader zei: „Dit wordt een werkplaats voor ons samen, Wim, ik zet m'n kistje met gereedschap hier en dan gaan we timmeren 's avonds.”

Wim glom van plezier.

„Mag ik u dan altijd helpen, Vader — en — 't is niet op zolder, dan maken we meteen geen leven, dan mag het altijd —”

Het hokje werd veel te klein voor Wims wilde sprongen. Hij draafde de gang heen en terug, totdat Vader vond, dat als hij zóó deed, hij zeker niet bedaard kon timmeren.

Tom Evertsen lachte een beetje om Wim, hij dacht onder-tusschen, hoe het wel bij hem thuis, op Dennenhoeve, zou zijn, als ze eens zóó'n wilden broer hadden!

Ze liepen nog even het huis door. Beneden had je drie groote kamers en een keuken en boven vier kleine kamertjes van de zolder afgeschoten. De kamer voor Wim en Gerard bestemd had een openslaand raam, even boven de goot. Wim maakte al aanstalten om er uit te klimmen.

Maar Vader zei heel ernstig: „Jongen, beloof me, dat je dat nooit doen zult, want anders zouden we jullie hier niet kunnen laten slapen.”

Wim beloofde het, maar Tom zag, dat het hem erg speet. „Ga je straks mee naar onze tuin? De schommel is afge-nomen, maar we hebben wel een rek.”

Dat was nog eens echt de moeite waard, vond Wim. Vader bleef toch de heele middag op 't Vosseland en dus mocht Wim graag even meegaan naar Dennenhoeve, er was nog niet veel werk voor hem. Tom bracht hem bij de palen van rekstok en schommel.

„Kun je goed klimmen ook?”

„Nogal —” zei Wim.

Hij trok z'n jas uit, sloeg z'n armen en beenen om het gladde hout en — daar ging het vlug omhoog. Tom stond er vol bewondering naar te kijken.

In een wip was Wim tot bij de dwarsbalk van de schommel. Hij stak een hand uit naar een van de groote haken, waar zomers de touwen aan hingen, en met een wel wat gevaarlijke draai zat hij bovenop de balk paardje te rijden.

„Mooi zoo!” riep Tom van beneden en zwaaide met z'n pet. Maar Wim wuifde niet terug, hij hield zich stevig vast en keek rond. Hij had een prachtig uitzicht: over de toppen van het bosch heen kon hij de hei zien en het grootste stuk van 't Vosseland, maar niet hun nieuwe huis. Aan de andere kant lag Dennenhoeve met vier hooge schoorsteen; het leken wel torens, vond Wim. Het dorp kon hij niet zien, want daarvoor moest hij zich omdraaien en dat vond hij te gevaarlijk.

„Hei Tom, wat voert die jongen daar uit?” hoorde hij opeens zeggen, beneden in de tuin.

Het was Frans Evertsen, de oudste broer. Wim kende hem wel, want elke dag kwam Frans hun huis voorbij, als hij naar de tram ging. Hij was een groote, sterke jongen van zeventien jaar. Tom had blijkbaar ontzag voor hem.

„Dat is Willem van Sloten, die hier buiten komt wonen op 't Land. Hij kan zoo vreeselijk goed klimmen en zóó mooi duikelen —” vertelde Tom.

„Moet hij soms van dáár af op de grond duikelen? 't Is een schandaal, dat je hem laat begaan — Kom dadelijk naar beneden, Van Sloten, maar niet te gauw, want dan maken we ongelukken!”

Zijn stem klonk tamelijk barsch. Wim kreeg een kleur als vuur en begon dadelijk de terugtocht.

De twee broers beneden keken vol spanning naar hem op. Frans, die heusch geen bangerd was, zuchtte van verlichting, toen Wim weer de rechtopstaande paal bemachtigd had. Mooi, langzaam liet hij zich zakken.

Frans had eigenlijk nog wat willen zeggen over waag-

halzerij. Maar dat was hij opeens vergeten, toen Wim voor hem stond.

„Dat heb je er kranig afgebracht, ik doe 't je niet na!” bekende hij gul.

Wim keek op en er was bewondering in z'n oogen, hij vond het prachtig van dien sterken jongen om dat zóó te zeggen, hij voelde zichzelf ineens 'n kleinen waaghals. Ze lieten hem samen hun beesten zien: de kippen, de konijnen en den mooien bok met horens, die weleens voor de wagen trok, als het kleine zusje er in zat. Castor, de glanzend-bruine hond, liep overal mee en vond zichzelf heel wat meer dan de andere dieren, omdat hij zoo vrij kon rondwandelen.

Wim genoot van alles.

„Wij mogen ook misschien kippen hebben, als we hier wonen,” vertelde hij.

„Dan timmer je zeker zelf het hok bij je vader,” zei Tom.

Daar had Wim nog niet aan gedacht, hij zou het straks dadelijk aan Vader vragen. Hij bedankte de Evertsens, draafde naar 't nieuwe huis en bestormde Vader met vragen.

Vader was juist aan 't opmeten van de muren en rekende uit, waar de kasten en de bedden moesten staan. Wim kreeg dus niet ineens antwoord, hij moest wachten tot Vader en hij samen teruggingen naar huis.

Ondertusschen liep hij van de eene leege kamer in de andere en zong uit volle borst een schoolversje van 't dierbaar Vaderland. Vader schoot in 'n lach, toen hij 't hoorde, want Wim veranderde het laatste woord en

juichte niet voor „'t Vaderland” maar voor „'t Vosseland”
hoezee!

Moeder en de twee jongens waren alleen in de huiskamer. Het werd langzamerhand donker, maar Moeder stak de lamp nog niet aan: ze zaten zoo gezellig om de kachel te schemeren. Moeder voelde zich nogal moe, want de verhuizing gaf natuurlijk heel wat drukte. Zij nam een kwartiertje rust, vóór Vader en de meisjes thuiskwamen. Wim had een kistje onder haar voeten geschoven als stoof en de omslagdoek in een rol gedraaid om dienst te doen als kussen.

Er was niets meer dan 't allernoodigste in hun oude huis, de volgende dag gingen ze al over.

Wim vond het wát gewichtig om zoo voor Moeder te mogen zorgen, hij hoopte, dat ze nu maar echt zou uitrusten. Gerard en hij kropen ook dicht bij de kachel. 't Was nog 't eenige gezellige plekje in 't leege huis. Ze praatten wel, maar héél zacht. Moeder lette er niet op, haar oogen vielen dicht van moeheid.

Maar opeens luisterde ze wèl, want zij hoorde Gerard klaaglijk zeggen: „schei nou toch uit!”

„Wat doe ik je dan, jong?”

„O, praat nou 's niet over dat nare Vosseland!”

„Dat is niet naar, 't is juist fijn. Weet je wel, dat er geen waterleiding is, maar een pomp in de keuken, en achter in 't tuintje staat er ook een, die zit nu heelemaal in 't stroo: als 't gevrozen heeft is het net een witte vogelverschrikker.”

„O, schei er nou uit!” — Gerard huilde bijna.

„Zeur nu niet. Vader heeft gezegd, dat we ook mee mogen gieten, want 't zal er zomers erg droog zijn en zóó zandig — hè, ik wou, dat 't al zomer was. Piet wou ook wel verhuizen en op 't Vosseland gaan wonen, maar *zijn* vader heeft gezegd — —”

Wim hield op. Wat had Gerard toch? Daar zat hij nu met z'n handen tegen z'n hoofd, hij draaide zich in allerlei bochten en kreunde zelfs. Wim stootte hem aan om Moeder, maar 't gaf niets. Kijk, nu had Moeder het ook gemerkt, nu ging zij rechtop zitten en zij zou nogal even rusten!

„Toe nou, vervelende zeur, schei *jij* nou uit, nou maak je Moeder wakker!”

„Stil, Wim, hij heeft zeker iets. Kom eens hier bij Moeder, Gé!”

En toen Gerard zich niet verroerde, stond Moeder op, nam zijn hand en zette hem op schoot.

„Och, wat ben je koud en moet Gé zoo rillen?” Zij begon dadelijk zijn handen te wrijven en vertroetelde hem nog eens even als „'t kleintje”.

Maar niets hielp.

„Ik hoop niet, dat hij ziek wordt,” zei Moeder zachtjes tegen Wim.

„Nou — dan kan hij op 't Vosseland in dat mooie nieuwe kamertje liggen — toch wel leuk,” vond Wim.

Gerard hoorde 't zeker, want hij verborg z'n gezicht op Moeders schouder en hilde: „Nee — nee — nee — ik wil niet!”

„Wat niet?”

„Nie — ie — iet naar 't Vosseland!”

„Waarom niet, jong? En je krijgt nog wel zelf een tuintje!”
Wim was diep verontwaardigd.

„Nee — nee — nee —” riep Gerard aldoor.

Moeder gaf Wim een wenk, om niets meer te zeggen. Zij liet Gerard eerst met rust, toen vroeg ze zacht: „Gé, m'n jongen, vind je het zóó akelig om hier weg te gaan? Hou je zooveel van ons oude huis? Moeder ook, hoor!”

Hij schudde van neen en maakte zich los uit Moeders armen, zoodat hij rechtop zat.

„Maar waarom wil je dan niet naar 't Vosseland?”

Er kwam eerst 'n onverstaanbaar gemompel, maar eindelijk hoorden Moeder en Wim tot hun verbazing: „Het spookt er — enne —” opnieuw drukte hij snikkend z'n gezicht op Moeders schouder.

Wim schaterde hem onbarmhartig uit.

„Spoken in ons huis! Geloof jij nog aan spoken? Nou hoor, ik zal wel met ze vechten, als ze de trap opkomen en bij je in bed willen.”

Rillend van angst kroop Gerard nòg dichtër tegen Moeder aan.

„Wim, doe jij de luiken maar eens dicht voor de laatste keer en kijk dan of Vader en Mina en de anderen er al aan komen.”

Wim ging dadelijk naar buiten. En Moeder praatte rustig en bedaard tegen Gerard, dat er geen spoken bestaan, en dat je veilig kunt gaan slapen, als je gebeden hebt. Hij luisterde maar half — met groote verschrikte oogen keek hij naar 't vuur in de kachel. En Moeder keek bedroefd naar hem. Hij zei Moeder nooit een geheim, zooals Wim, hij vertelde 't haar ook niet als hij stout was geweest,

nooit iets van school of van de andere jongens. — Dat was toch zoo jammer van Gé, dacht Moeder.

In de verte hoorde zij stemmen op de weg. Dat waren natuurlijk Vader en de kinderen.

„Kom Gé, vent, denk er nu niet meer aan, het is heusch niet waar van die spoken. En — weet je —” Moeder zag hem even heel ernstig aan: „als we een gerust geweten hebben, dan zijn we niet bang voor dingen, die niet bestaan en — —” maar Gerard liet zich van haar schoot afglijden en keek een andere kant uit.

„Jongen — Gé — als er iets is — als je wat hebt, dat niet goed is, vertel het me dan toch — heusch, dan zul je weer veel gelukkiger worden.”

Moeder zei het zóó zacht, heelemáál niet boos of streng. Gerard begon weer opnieuw te huilen: „Nou denkt u, dat ik wat gedaan heb, en ik ben echt niet stout geweest.”

Toen zweeg Moeder, omdat de anderen in huis kwamen, maar zij was heel bedroefd om Gerard z'n manieren — zij had net 'n gevoel alsof 't *niet* in orde was met hem.

Een paar minuten later zat Wim druk te praten — alweer over de heerlijkheden van 't Vosseland natuurlijk. Moeder hoorde hem schateren om een grap van Annie.

Wim kòn maar niet bedaren die avond. Hij *moest* lawaai maken, omdat hij zóó blij was over 't Vosseland, en — omdat hij het toch wel 'n klein beetje akelig vond: dat afscheid van 't oude huis!

Vader joeg de jongens vroeg naar boven: „Je maakt het Moeder veel te druk: We hebben vandaag toch al genoeg

gehad, en morgen begint pas 't ergste heen-en-weer-ge-draaf. We gaan allemaal vroeg naar bed."

Als Vader iets zei, dat hij meende, dan zeurde Wim niet langer, maar deed 't gauw. In 'n ommezien klauterde hij de donkere trap op, Gerard vlak achter hem aan.

Beneden kwam opeens stilte.

„Hè, hè, dat's een heele rust. Zoo'n woelwater! Dat draaft en sjouwt de heele dag en 's avonds nog niet moe!"

Moeder lachte: „Hij is toch 'n beste jongen, al is hij nog zoo druk."

„Ja, maar Gerard is wel makkelijker," vond Vader.

„Nee —" beweerde Annie, „want Wim helpt veel beter met verhuizen, Gé kan nog niets, hij is zoo suf soms."

Moeder zweeg. Zij dacht aan haar twee jongens en ze wilde wel, dat Gé meer op z'n broer leek, al was die nog zoo druk en lastig vaak. Want Wim was *bij* dat alles open en eerlijk. Moeder begreep hem en vertrouwde hem volkomen. Zij wist hoeveel hij van haar hield en hoe ernstig hij probeerde om zijn fouten te overwinnen.

„Je moet maar heel lief zijn voor Gé," zei ze eindelijk zachtjes tegen Annie, „hij is niet zoo leuk en vlug als Wim; misschien zal hij 't later wel moeilijk hebben. Laten *wij* maar nooit hard tegen hem zijn!"

Annie was wat verbaasd, dat Moeder zoo héél ernstig keek.

„Hij is niet *dom*, Moeder! alleen zoo — zoo — 'n beetje gnieperig — stiekum — begrijpt u?"

Ja, Moeder begreep 't wel — maar zij zei nogeens: „We moeten toch heusch niet onvriendelijk of ongeduldig tegen hem zijn . . . .”

„Moeder houdt wel vreeselijk veel van Gerard!” dacht Annie in stilte.

En dat was ook zoo.

4. DE KERMISWAGEN

Het was Februari geworden en 't leek al bijna lente te zijn!

Dat merkte je toch ook veel eerder, vond Wim, als je elke dag zoo'n eind door 't bosch liep, dan als je gewoon over *straat* naar school ging. Dan lette je niet op, of de knoppen van de heesters al dik en groen werden, je luisterde naar wat de andere jongens te vertellen hadden en je speelde veel te druk om rond te kijken. Maar nu waren de boomen en struiken goede kennissen geworden. Hij wist precies hoeveel leege oude vogelnesten er hingen; al 'n paar maal was hij omhoog geklommen en had zoo'n nest bekeken en dan liep hij te denken, hoe 't wel zijn zou, als de vogels er weer in terugkwamen. En hij probeerde de namen van de meezen te onthouden; het was dom, als je ze niet kende, ze waren immers je eenige buurjongens.

Nu de zon weer zoo warm scheen, begon 't te leven in 't bosch. Het mos zag mooi glanzend groen, de dikke knoppen waren hier en daar opengegaan — 't werd heusch lente!

Fluitend stapte Wim langs de Zandweg naar huis. Hij had een groot gat in z'n rechter kous, vlak voor de knie. Het straatje bij school was ook wel wat al te hard om er met een bons op neer te vallen. Het deed geducht pijn, maar de kous was nog 't ergste! Hij schopte een kei-steen-tje voor zich uit, dan vloog het rechts van 't pad de struiken in, dan links in de hei, maar telkens zocht Wim het al fluitend op en telkens stooft het weer een eind

verder, als hij 't precies met de punt van z'n schoen raakte. Zoo liep hij eindelijk op een drafje.

Ineens was het steentje nergens meer te zien — O ja toch — daar lag het achter een kluitje aarde, in 't diepe wagenspoor....

Hoe kwam dat wagenspoor zoo diep — 'n kar naar 't Vosseland? — Ja — er had een paard voor geloopt, dat kon je ook zien op de grond. Wat 'n sufferd was hij, dat hij 't niet eerder gemerkt had!

Zoo gauw hij kon, holde hij de Zandweg af en — daar zag hij op de verste punt van 't Land een kermiswagen. 't Paard was afgespannen en liep in 't zonnetje wat gras te eten. „Moeder, een kermiswagen! Mag ik 't paard een wortel geven? Heeft u de menschen gezien?”

„Ja Wim, ik zal je dadelijk alles vertellen, maar blijf nu maar in huis, we gaan dadelijk eten.”

„Wat heb je met je kous uitgevoerd?” klaagde Mina.

Wim keek naar Moeder.

„k Ben gevallen!”

Moeder zei niet veel, maar Mina gaf hem 'n heel standje. Dat kon Wim nooit lang aanhooren.

„Maak 't dan dicht, dan zie je 't niet meer, en dan grom je meteen niet meer zoo vreeselijk — je bent net 'n —”

Mina wachtte niet op de mooie naam, die Wim kon bedacht hebben.

„Ja, hè, dan mag ik jouw kousen zitten maken en jij gaat lekker spelen — maar ik —”

„Nee, Mien, ik zal die kousen wel maken vanavond,” zei Moeder bedaard en toen gingen Mina en Wim stilletjes weg, allebei beschaamd over hun gekibbel.

Wim liep naar de achterdeur en keek strak naar de kermiswagen: of hij wat kon ontdekken van de menschen. Maar in dat korte poosje vóór het eten zag hij niemand. Aan tafel vertelde Moeder een treurige geschiedenis van die kermiswagen. Er woonden vier menschen in: vader, moeder en twee jongens. De vader was afkomstig uit 't dorp. Hij heette Waler. Heel lang geleden was hij weggegaan en in de stad getrouwd. Maar hij kon er niet genoeg verdienen en nu trok hij 't land door in een woonwagen als stoelenmatter. Ze hadden 't vreeselijk arm en Waler zelf leek heel ziek te zijn. Hij was naar zijn geboorteplaats gekomen om daar te sterven, vertelde Moeder. „Dat zou hij vroeger niet geloofd hebben, want hij had zulke beste ouders, en zelf paste hij ook goed op, maar hij was niet sterk. Zijn oudste jongen ziet er heel aardig uit, maar erg sjofel in de kleeren. Waler schaamde zich om met de wagen *in* het dorp te komen. Hij wilde probeeren om er hier vandaan naar toe te loopen, maar onderaan het trapje zakte hij in elkaar. Mevrouw Evertsen heeft om den dokter gestuurd. Straks zal ik eens even hooren, hoe het er mee gaat.”

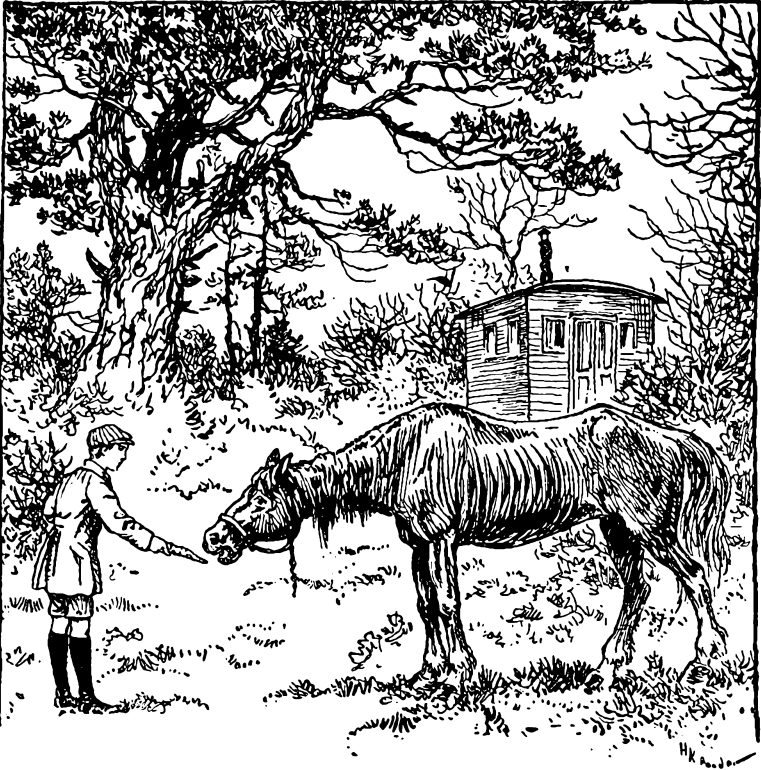
Wim had vol aandacht zitten luisteren.

„Moeder,” zei hij, „mag ik 't gaan vragen en dan meteen een wortel aan 't paard geven?”

„Jawel, vent.”

De zusjes benijdden het hem niet. Ze vonden 't erg griezelig: zoo'n kermiswagen op het Land, en dat paard, dat losliep — en er lag een hond ook bij — aan 'n ketting, nou ja, maar toch — —

„Hoe heeten de jongens?” vroeg Wim weer.

Het magere paard at 't lekkers gulzig op.

„De oudste, geloof ik, Jaap; den anderen heb ik maar heel eventjes gezien,” zei Moeder, „Jaap lijkt me zoowat 'n jaar of tien, elf.”

Wim verlangde vreeselijk om op te staan; nauwelijks had Vader gedankt, of hij stormde naar de keuken om een wortel. Moeder gaf hem een mooie lange, dikke — en Wim stapte er op los.

Het magere paard at 't lekkers gulzig op. Met de handen

in de zak stond Wim naar bruintje te kijken en eindelijk streelde hij hem over de neus.

Toen bedacht hij, dat hij de boodschap van Moeder nog doen moest, en vlug ging hij naar de wagen. Tusschen de wielen klonk opeens een vervaarlijk gebrom, een groote, ruige hond sprong te voorschijn en keek Wim nijdig aan. Toen Wim niet op zij ging, begon het dier te blaffen. Meteen kwam er een jongenshoofd van onder de wagen te voorschijn.

„Ben je niet bang voor Turk? Wat moet je hier?”

„Ik kwam vragen, wat de dokter van je vader gezegd heeft — jij bent zeker Jaap?”

De jongen kwam nu heelemaal overeind en lei een hand op de kop van Turk.

„St — koest —.”

Turk hield dadelijk op met blaffen.

„Ben je héél niet bang voor 'm?” vroeg Jaap weer, 'n beetje beschermend.

„Nee.”

Een poosje stonden de jongens zwijgend elkaar aan te kijken.

„Gaat het wat beter met je vader?” vroeg Wim eindelijk.

„Wat kan jou dat schelen — je kent hem immers niet.”

„Moeder laat het vragen, zij is vanmorgen bij jouw moeder geweest, geloof ik.”

„Vraag het Moe dan maar, die is binnen.”

Hij wees met z'n duim naar de deur van de wagen, die aan stond.

Wim vond het nogal raar zoals Jaap deed; langzaam

draaide hij zich naar het trapje, toen de deur openging en vrouw Waler voor hem stond.

„Ik ben Wim van Sloten — compliment van Moeder, hoe het met uw man gaat, wat de dokter gezegd heeft?” Vrouw Waler deed de deur achter zich dicht en kwam 't trapje af.

„Dokter is daarnet weggegaan,” zei ze zacht, „hij denkt — dat 't mis gaat met den baas, hij is zoo — erg — zwak —” Meteen bracht ze haar schort voor de oogen en begon bitter te schreien. Jaap ging vlak vóór zijn moeder staan, trok haar handen bijna ruw van haar gezicht en zei driftig: „Dat lieg je, Moeder! Zeg dat je 't liegt!”

Maar vrouw Waler schudde 't hoofd en bleef schreien. Jaap liet haar handen niet los, maar kneep ze hoe langer hoe harder. Wim zag, dat 't pijn moest doen. Hij begreep niet, hoe je zóó tegen je moeder zijn kon, en Jaap *hield* niet op.

Eindelijk werd 't Wim te machtig.

„Zul je 'r uitscheiden, gemeene jongen!” en meteen gaf hij Jaap een paar stompen op z'n bovenarm, die geducht aan kwamen. Jaap liet zijn moeder los, keek Wim even minachtend aan en liep toen fluitend het bosch in.

Wim wist niets meer te zeggen en ging stilletjes naar huis. Natuurlijk wilden ze allemaal hooren hoe het gegaan was, maar hij trok Moeder mee naar de keuken en vertelde haar alles — bijna fluisterend, met 'n vreemd benauwd gevoel in z'n keel.

Moeder vond het ook vreeselijk. Zij beloofde er die middag nog eens heen te gaan.

„Maar ik denk niet, dat er meer iets aan te doen is, nu de

dokter dat zóó zei. Zeg Wim —” en Moeder boog zich tot dicht bij z'n oor, „we mogen wèl voor ze bidden, ook daarvoor, dat die jongen meer van zijn moeder mag houden en haar helpen in haar verdriet.”

En toen Wim om halftwee weer de Zandweg liep, bad hij in stilte voor die bedroefde vrouw Waler en dien armen zieken man — En het troostte hem te denken, dat God alles van ze wist en voor ze zorgde, dat Hij 't nog veel beter met ze meende dan Moeder of hijzelf.

De volgende morgen onder 't ontbijt werd er op de achterdeur geklopt. Wim deed dadelijk open en zag een jongen staan, zoo groot als hijzelf, met lang, sluik haar en een kapotte, vies grijze blouse aan.

„Wat is er?” vroeg Wim verbaasd.

„'k Moest zeggen, dat m'n vader dood is,” zei de jongen met 'n brutaal gezicht, alsof 't iets heel moois was.

Wim schrok.

„Ben je de broer van Jaap Waler?”

„Ja, wat zou dat?”

Moeder was opgestaan en kwam ook bij de deur. De jongen antwoordde *haar* iets minder onverschillig.

„Heb je al gegeten vanmorgen?” vroeg zij.

Hij schudde van neen.

Moeder liep naar binnen en kwam al gauw met twee dikke boterhammen terug: „Hier, vent; hoe heet je eigenlijk?”

„Gijs.”

Hij mompelde zoo iets van „dankje” en ging meteen weg.

Moeder en Wim keken elkaar aan en Moeder zou net de deur dicht doen, toen ze Jaaps stem hoorden: „Jou gemeene

schooier, heb je weer wat gekaapt! Waar heb je dat brood vandaan?"

„Gekregen!” zei Gijs met volle mond.

„Je mag niet bedelen, dat weet je best!”

„Voor wie niet?”

Moeder en Wim verstonden niet wat Jaap zei, het klonk zóó zachtjes.

„Die is nou dood!” hoorden ze Gijs brommen en meteen een harde schreeuw.

Dadelijk liepen ze naar buiten en vonden de jongens tusschen de dennestammen hevig aan 't vechten. Jaap gebruikte heel wat leelijke woorden, terwijl hij Gijs afroste. Samen rolden ze over de grond, maar Jaap lag boven. Vader van Sloten kwam ook eens kijken, wat er aan de hand was.

„Opstaan, jongens! wil je wel eens loslaten —” en hij trok ze van elkaar. Jaap, vuurrood van woede, boog zich voorover en gaf zijn broer een laatste klinkende slag om de ooren. Gijs maakte, dat hij wegwam.

„k Zal 't je betaald zetten,” snauwde hij nog.

„Foei jongen!” zei Vader tegen Jaap, „je moest je schamen om zoo te vechten met je broer. 't Is schande!”

Jaaps lippen krulden brutaal.

„Veel meer schande, wat hij dee —”

„Wat zeg je?”

„Wel, *hij* gaat uit bedelen en hij mag 't *nooit* van Vader, en nou doet hij 't, omdat Vader dood is en —” met een onverwachte ruk werkte Jaap zijn arm los en rende zoo hard hij kon het land over, de bosschen in.

„'n Wonderlijke jongen — hij dacht, dat z'n broer die

snee brood bij ons gestolen of gebedeld had, en daar wordt hij zóó woedend om!" zei Moeder zacht.

„Ja — maar Gijs is ook erg gemeen; zag u, hoe hij dat zei van: 'k Zal 't je betaald zetten! Hij meende 't echt."

„Arme jongens! En dan geen vader meer! Hij mag ongelukkig geweest zijn, maar 't was een goede man. Jaap voelt het toch wel heel erg . . ."

„O Moeder, en hij zei —"

„Daar kun je niet op aan, Wim, hij wil niet toonen hoe bedroefd hij is. Hij vond het vreeselijk, dat Gijs iets deed, wat zijn vader niet had willen toestaan."

„Zou hij daarom zoo gevochten hebben, Moeder?"

Wim begon opeens veel beter van Jaap te denken.

„Mag ik vragen of hij vanavond bij ons komt? Het zal zoo griezelig zijn in die wagen, waar — z'n vader is —"

„Goed vent, maar je moet niet boos zijn, als hij „nee" zegt; ik denk niet, dat hij het doet."

Om twaalf uur uit school ging Wim weer op de kermiswagen af. Maar hij bleef op een eerbiedige afstand. Daarbinnen lag immers die doode man — dat was wel iets om even stil te staan.

Opeens hoorde hij onder de wagen het brommen van Turk. Een ketting rammelde. „Ksss — pak ze!" riep Jaaps stem en meteen kwam de hond met groote sprongen op Wim af. Maar Wim liep niet weg — hij gilte ook heelemáál niet.

„Turk, jong, wat wou je van me?" en hij probeerde z'n hand

op de kop van 't groote dier te leggen, net als Jaap had gedaan. Turk liep nog onrustig om hem heen, maar dacht er niet aan, hem kwaad te doen. Toen kwam Jaap te voorschijn kruipen op handen en knieën. Hij had lui languit onder de wagen gelegen met z'n hoofd op Turks rug. „Gemeen om die hond tegen me op te hitsen, waarom doe je dat?” zei Wim.

Jaap lachte, 'n beetje spottig.

„'t Geeft lekker niks, hij houdt al best van me, hè Turk?” En Turk antwoordde van „ja”, want hij duwde z'n neus tegen Wims hand om gestreeld te worden.

Jaap kwam er nu ook bij staan, en een poosje aaiden ze samen de hond zonder iets te zeggen.

Turk snuffelde op de grond en stak z'n neus in de lucht, alsof hij iets zocht, toen ging hij een eindje naar de wagen toe, snuffelde weer en gaf één lange, huilende schreeuw met z'n kop omhoog.

„Wat heeft hij?” vroeg Wim.

„Hij zoekt den baas, 't is of hij 't weet!” zei Jaap met 'n vreemd lachje.

Wim schrok er van, hij zei niets terug en stond er maar.

„Zeg — wat moet je hier toch telkens —” vroeg Jaap opeens nijdig.

„Ik — ik wou vragen, of je vanavond bij ons komt, ik — Moeder dacht, dat je — of je —”

„Watblief?”

„Dat je liever niet thuis zou zijn, maar — je geeft er misschien niet om.”

„Ik zal wel komen vanavond!” en meteen keerde hij zich om en kroop weer met Turk onder de wagen.

Mevrouw Evertsen was bij Moeder, toen Wim thuis kwam, maar zij bleef niet lang, want zij wist dat het etenstijd was. Aan tafel vertelde Moeder, dat Jaap en Gijs één nacht kwamen slapen, dat had mevrouw Evertsen gevraagd.

„Lekker,” zei Gerard opeens, „Gijs is een leuke jongen.” Iedereen keek verbaasd, want Gerard praatte nooit, als je hem niet wat vroeg.

„O ja, Gé? Ken je hem dan?” zei Moeder.

„Ja, daarnet uit school zag ik hem op de Zandweg en toen hebben we wat met 'n balletje getrapt.”

„Met mijn nieuwe bal zeker!” klaagde Bertha, het jongste zusje.

Gerard gaf geen antwoord.

„Met Bertha's bal? Maar die heb je toch niet uit 't kastje gehaald?” vroeg Moeder.

„Nee — eh —”

„Waar was hij dan?”

„'t Was 'n andere, niet van Bertha,” maar Gerard keek zóó verlegen, alsof hij 't jekte.

Vader merkte ook, dat er iets niet in orde was.

„Welke bal was 't dan, jongen?”

„Niet van ons, van Gijs, Vader!” het kwam er heel zachtjes-voorzichtig uit.

„Heusch waar?” Vader scheen het zaakje niet heelemaal te vertrouwen. Gé deed ook zóó geheimzinnig.

„Ja, Va —” zei hij nog zachter, zonder Vader aan te zien. Moeder zuchtte even en begon toen maar over wat anders, n.l. waar de jongens Waler zouden slapen. Wim wou dadelijk z'n bed afstaan en zelf in de schuur gaan liggen, maar dat hoefde niet.

Moeder en Annie bedachten een mooi hoekje op zolder, waar ze een kast konden voorschuiven. Dat zou een prachtig kamertje worden voor één nacht.

Mina bromde een beetje over de extra drukte, die 't geven zou: 't was toch al Zaterdag!

„Wim, jij wou wat vragen, ik zie 't aan je neus!” zei Moeder, vóór hij naar 't bosch ging dien middag; en natuurlijk had Moeder 't weer goed geraden.

„Ja ziet u — waar blijft vrouw Waler nu vannacht en — en — de vader —”

Moeder keek opeens heel ernstig.

„Jongen, dat wil ik je wel zeggen, maar je mag er met niemand over praten. Beloof je dat?”

„Ja, Moeder.”

„Vannacht wordt Waler weggebracht naar 't huisje op 't kerkhof en dan slaapt zijn vrouw in de wagen. Ze wou dat nu eenmaal, daar was niets aan te doen. Zie je, ik vertel 't je nu maar, dan praat je er zoowat over heen, als Jaap iets zegt.”

„Ja, Moeder!”

Die avond was het heel gezellig bij de Van Slotens, nog voller dan anders in de groote huiskamer. De Walers genoten van de heerlijke boterhammen en al het nieuwe om ze heen. Ze voelden zich heelemaal op hun gemak.

Ten slotte riep Moeder ze een voor een in de keuken, waar ieder z'n beurt kreeg in de groote tobbe met schuimend water. Toen ze allemaal in bed lagen, kwam Moeder ze toestoppen, net als anders.

Wim en Gerard zeiden fluisterend hun gebed op, want er was maar een dunne, planken muur tusschen hun

kamertje en de hoek, waar Jaap en Gijs lagen, en die hoefden 't niet te hooren. Wim zag al, hoe Jaap zou lachen als hij 't eens merkte!

't Laatst ging Moeder naar 't hoekje achter de kast. Wim hoorde haar zeggen: „Nacht jongens, gaan jullie maar lekker slapen! Morgen mag je uitslapen, want 't is Zondag; als je *liever* vroeg op wil, moet je maar naar buiten gaan, dat doet Wim ook meestal, hij zal je wel een boterham wijzen.”

„Goeie nacht!” riepen ze allebei, en zachtjes zei er een „dank-u-wel,” maar Wim kon niet hooren *wie*.

Heel lang was het stil, maar Wim sliep nog niet, hij moest aan den vader van Jaap en Gijs denken; het was zoo héél akelig, dat Wim het niet, als andere treurige dingen, van zich af kon zetten.

Toen hoorde hij opeens in de stilte Jaaps stem half fluisterend:

„Zeg Gijs —”

„Ja wat?”

„Lekker als je zóó'n moeder hebt!”

„Stil toch, ik slaap al!” bromde Gijs.

Wim had wel hardop wat willen roepen, iets heel hartelijks — maar hij deed 't niet: Jaap zou hem vast hebben uitgelachen.

De volgende morgen was Wim om zeven uur beneden. Hij was de eerste. Zachtjes kreeg hij het toegedekte schaalte uit de keukenkast en z'n gezicht glom, toen hij zag, hoeveel boterhammen met suiker er wel stonden: Moeder had er zeker op gerekend, dat ze allemaal vroeg

op zouden zijn. Hij maakte de buitendeur open en stond op de drempel van z'n eerste snee te happen, toen Jaap de trap afkwam.

„Morgen!” zei Wim.

„Morgen!”

Verder praatten ze niet.

Jaap at ook 'n boterham en samen liepen ze 't Vosseland op. Toen ze onder de dennen kwamen, waar Jaap en Gijs zoo gevochten hadden, wou Wim de Zandweg opgaan en door de boschjes naar de hei. Maar Jaap liep nog even verder om naar de wagen te zien.

„Kijk 's!” schreeuwde hij en meteen zette hij het op 'n loopen. Wim holde hem na.

In 't heldere morgenzonnetje stond daar de kermiswagen: de kleine raampjes blonken als spiegels, het groen geschilderde hout stak wat vreemd af bij het grauwe wintergras en de nog doode eikenstruiken. Wim merkte in 't eerst niets bijzonders. Wat kon Jaap toch zien, dat hij zoo draafde? Zou hij naar de wagen gaan, er in kijken en dan alles weten? — Neen — Jaap keerde om en toen hij Wim zag, kwam er hijgend uit: „Zeg, de deuren staan wijd open en waar zou Moeder zijn?”

„Wat dom!” dacht Wim, „dat ik het niet dadelijk van die deur begrepen heb!”

„Kijk!” zei hij hardop, „zit je moeder daar niet tegen 't wiel, aan de andere kant?”

Jaap vloog er weer op af.

„Moeder, ben je daar?”

Verschrikt rees ze overeind. Haar oogen waren dik en rood van de slapeloze nacht en 't schreien.

.... en meteen zette hij het op een loopen. blz. 48

Jaap kwam al dichterbij — hij ontdekte, dat de hond niet onder de wagen lag.

„Waar is Turk gebleven?”

Hij deed nog 'n paar stappen, toen keek hij door de open deur naar binnen —

„Waar is — — Vader?”

„Daar heb je 't nou!” dacht Wim, „wat *moet* ik nu doen!”

Vrouw Waler gaf geen antwoord, zelfs toen Jaap het tweemaal, driemaal vroeg. Maar hij liet zich zoo maar niet afschepen.

„Waar is Vader?” schreeuwde hij en hij pakte z'n moeder weer beet, net als die eerste keer. Hulpeloos keek ze rond, maar ze zei nog niets.

Wim bedacht zich niet langer: Moeder zou 't vast goed vinden, als hij 't nu maar vertelde.

„Zeg, ik weet het,” zei hij benepen, „kom mee, dan zal ik 't je zeggen.”

Even keek Jaap hem ongeloovig aan — toen liet hij zijn moeder los en liep Wim na.

„Ze hebben je vader naar — naar — dat huisje op 't kerkhof gebracht, gisteravond.”

Jaap werd heel bleek.

„Mag ik 'm nog zien?”

„'k Weet niet.”

Jaap z'n oogen keken niet meer onverschillig. Wim vond, dat hij er wanhopig uitzag.

„Zeg, hoor 's —”

Maar Jaap luisterde niet; langzaam liep hij weg naar de kant van Dennenhoeve en de Zandweg. Toch scheen hij zich nog te bedenken.

„Waar is de hond?” vroeg hij met 'n rare stem.

„Dat weet ik niet,” zei Wim bedroefd, „'k zal het aan je moeder vragen.”

Moedig ging Wim naar vrouw Waler toe.

„Weet u ook, waar Turk is?” vroeg hij.

„Nee — hij maakte zoo'n leven vannacht — toen — je weet het wel, hè — hij wou aldoor mee — er achteraan, 'k heb 'm hooren huilen in de verte.”

„Had hij dan pijn, hadden ze hem kwaad gedaan?”

„'k Weet niet.”

„Waar is hij nou?”

Vrouw Waler haalde de schouders op. Wim wou naar Jaap gaan, maar hij was nergens meer te zien en Wim besloot om eens langs de Zandweg naar Turk te zoeken. Het duurde maar een paar minuten, vóór hij hem vond. Tusschen twee dikke denneboomen, niet ver van de weg, lag de hond en daarnaast, ook languit op de grond, de jonge baas.

Toen Wim dichterbij kwam, hoorde hij Jaap hardop snikken en tegen Turk praten. Even stond hij stil, maar hij liep toch weer door, tot hij naast de eene boom stond. Jaap zag half op.

„Ga weg — Turk is bijna dood en 'k wou, dat ik ook maar dood was.”

Maar Wim liet zich op de grond glijden en nam Turk z'n kop op schoot.

„Wat heeft Turk dan? Wat scheelt er aan, jongen?”

Turk zag hem aan — verstandig en zóó hulpeloos, dat je dadelijk kon zien, dat hij pijn had.

Wim keek eerst naar z'n pooten. Ja — de rechter voorpoot was vol bloed. Wim wou er voorzichtig z'n pas schoone zakdoek om doen, maar Turk gaf een schreeuw van pijn, toen hij er heel eventjes aan kwam.

„Misschien wil juffrouw Evertsen hem wel helpen, die heeft Castor ook eens verbonden!” dacht Wim.

Toen zag hij opeens naar Jaap. Dat was toch eigenlijk nòg erger: dat die daar zoo bedroefd lag. Hij schoof wat naar hem toe.

„Jaap — toe nou, jong!”

Jaap duwde de hand niet weg, die héél voorzichtig op

Wim liet zich op de grond glijden en nam Turk z'n kop op schoot. blz. 51

z'n schouder gelegd werd, hij zei niets, hij snikte maar. Wim dacht aan Moeders woorden: „hij wil niet toonen hoe bedroefd hij is.” Moeder had wèl gelijk gehad. Hij wou, dat zij er nu maar bij was om Jaap te troosten, dat kon hijzelf toch niet. Turk probeerde het ook tevergeefs. „Kijk,” zei Wim, „hij tilt z'n kop op, hij wil je likken.”

„O Turk, ga toch niet dood! Je màg niet doodgaan!”
barstte Jaap uit.

„t Is alleen z'n poot, geloof ik, ik zal 'm naar juffrouw
Evertsen brengen op de krui,” zei Wim.

„Hij màg niet doodgaan — hij is — van . . . . Vader —
en dan heb ik — hee — lemaal niks meer —”

Het was ook èrg. — Wim dacht aan die dag, toen
moeder ziek was, héél ziek! toen was hij ook zoo vreeselijk
bedroefd geweest, *toen* kon je nog bidden, of de Lieve
Heer haar weer beter wou maken, maar *Faaps* vader wàs
al gestorven . . . .

Wim voelde een groot meelijden, niet maar zoo gewoon,
als voor 'n jongen die straf krijgt, of 'n meisje dat ge-
plaagd wordt, of 'n hond die pijn heeft — dàn denk je
even „wat akelig!” en je bent blij, dat je er zelf niets van
krijgt.

Dit was héél anders: hij voelde mee Jaaps verdriet, hij
werd er zelf bedroefd van.

Eindelijk, toen Jaap nog maar àl bleef huilen, ging hij
naast hem zitten, streelde Turks rug en zei: „Zullen we
hem nu maar naar Dennenhoeve brengen?”

Geen antwoord.

Wim sprong op. „Ik ga een krui halen van thuis en een
stukje oud goed —” en weg was hij. In 'n wip kwam hij
weer terug, maar toen wisten ze nog niet, hoe ze de hond
zouden optillen, het deed hem zoo'n pijn. En zoo zaten
ze daar samen op die Zondagmorgen in 't bosch tusschen
de twee hooge zware dennestammen, naast de zieke hond.
Zonder dat hardop te zeggen sloten ze vriendschap, en
geen van beiden dacht er aan, dat Jaap wel weer gauw

zou wegtrekken en dat ze elkaar dan misschien nooit zouden terugzien.

Wim was de eerste, die opsprong.

„Zeg, we moesten Turk naar Dennenhoeve brengen, daar woont juffrouw Evertsen van de Zondagsschool. Weet je wat — ga mee naar de Zondagsschool vanmiddag — 't Is net zoo fijn!”

„Nee — dat doe 'k vast niet, en zeg — jong — *jij* zult toch niks vertellen, aan niemand, hè?” Jaaps stem klonk heel angstig.

„Ik? Nee natuurlijk niet! Nooit!”

Jaap was gerustgesteld, totdat Wim weer begon: „Ja zeg — hoor 's, misschien vertel ik 't op 'n keer wel aan Moeder; daar kan ik heusch niets aan doen, maar Moeder zegt 't nooit over, echt niet! En ze zal altijd net doen, of ze niks weet. Het hindert heusch niet!”

Jaap bromde iets onverstaanbaars, maar hij dacht er niet aan Wim uit te lachen.

Ondertusschen was 't al acht uur geworden. Terwijl de jongens met ernstige gezichten stonden te beraadslagen over 't vervoer van Turk, klonken vroolijke stemmen door 't bosch. 't Waren juffrouw Evertsen en haar drie oudste broers.

„'t Kon niet mooier!” dacht Wim, maar Jaap vond het minder prettig. Ze waren dadelijk bereid naar de arme Turk te komen zien. Juffrouw Evertsen nam voorzichtig de zieke poot in haar hand. Eerst scheen Turk te willen bijten, maar hij bedacht zich en likte haar.

„'k Geloof niet, dat de poot gebroken is, erg gekneusd en een diepe wond, die moeten we thuis uitwasschen en ver-

binden. Hij is met iets heel hard geslagen, kijk, hier op z'n rug is ook 'n gezwollen plek — arme jongen!"

Frans en Henk, de twee oudsten, tilden Turk op de krui, terwijl hun zuster z'n poot bleef ophouden.

Jaap stond er vol angst naar te kijken, maar toen 't goed afliep, werd hij iets vroolijker.

„Hij zal wel niet doodgaan, hè Juffrouw?" vroeg Wim.

„Nee — ik hoop van niet, ik zal 'm dadelijk verbinden, dan kan hij bij ons thuis blijven tot na de Zondagsschool. Komen jullie dan maar weer naar hem kijken."

„Dank u wel, Juffrouw!" zei Jaap. Hij duwde zelf de kruiwagen, tot bij het tuinhuisje van Dennenhoeve en toen liet hij Turk met een gerust hart achter: hij was in goede handen.

Wim had haast om thuis te komen, 't werd al zoo laat!

„Ze zullen allemaal zitten wachten, Jaap, kom nou!"

Gijs was weer naar de wagen gelopen en niet teruggekomen, hij hield z'n moeder gezelschap, of eigenlijk, hij slenterde zoo'n beetje over 't Land en tusschen 't kreupelhout. Maar Jaap mocht mee ontbijten en hij bleef toen Vader en de meisjes naar de kerk waren; zelfs toen Wim en Gerard naar de Zondagsschool trokken, hing hij nog bij de achterdeur, alsof hij niet zoo erg graag weer naar z'n moeder terugging.

„Jaap, hoor 's!" zei juffrouw Van Sloten.

Ze bedacht dadelijk wat prettigs.

„Zal ik jou wat vertellen uit de prentenbijbel, net als vroeger met Wim en Gé — misschien komt Annie ook luisteren —" Moeder dacht, dat hij 't anders wel kinderachtig kon vinden, maar Jaap zei eerbiedig: „ik wou liever,

dat u mij alleen vertelde!" Toen vond hij het erg brutaal van zichzelf en kreeg 'n kleur. Maar Moeder van Sloten deed net, of 't heel gewoon was.

Even later zat zij met Jaap alleen in de voorkamer, waar 't stil en rustig was, en zij begon te vertellen van den Goeden Herder: hoe Hij voor de schapen zorgt — en hoe Hij ze liefheeft — en dat iedereen 'n schaap van zijn kudde mag worden.

„Jij ook, Jaap!"

„Och," zei hij. „U moest eens weten wat ik al zoo heb uitgehaald."

„Dat weet de Heer wèl, Jaap, Hij is er bedroefd om, en als 't je echt spijt, dan vergeeft Hij het en denkt er niet meer aan. Ik ken wel 'n jongen, net als jij, die erg ondeugend is, vol streken; maar hij weet, dat de Goede Herder hem liefheeft en hem ziet en hij doet z'n best om anders te worden — al lukt het niet altijd."

Jaap durfde 't niet te vragen, maar hij was zoo goed als zeker, dat zij Wim bedoelde.

„Zou Hij ook —" verder kwam Jaap niet, maar Moeder Van Sloten begreep hem.

„Ja, Hij heeft jou ook lief — zeker, m'n jongen!"

Jaap keek 't raam uit en zei zacht: „Vader hield van Hem, maar hij is al zoo lang ziek en toen kon hij niet meer van Hem vertellen."

Het was even stil, toen begon Moeder Van Sloten weer: „Hij wil ook voor je zorgen, en voor je moeder en je broer. En dat mag je Hem gerust vragen."

„Bidden?" hij keek erg verschrikt.

„Ja, maar dat is iets heerlijks, Jaap —" en zij nam zijn

hand in de hare en vroeg aan den Goeden Herder, of Hij ook Jaap een lam van de kudde wou maken, een gelukkige jongen; of Hij hen alle drie wou troosten, nu Hij Vader had weggenomen.

„Mag ik vandaag nog hier blijven?” vroeg hij, bijna smeekend.

„Ja, als je moeder het goed vindt.”

Het werd nog een goede dag voor Jaap. Hij ging met Wim naar zijn hond vragen, 's middags na de Zondags-school. En Turk was veel beter. Hij lag in 't tuinhuisje op lekker warme lappen, z'n poot was verbonden met 'n schoone doek en Jaap mocht hem een stuk vleesch geven.

Turk wist niet, wat hij van al die weelde moest denken; hij keek den baas met z'n verstandige oogen vragend aan.

Jaap kroop weer naast hem, net als in 't bosch.

„Goed volk, hè Turk?” zei hij zacht, terwijl hij de ruige kop streelde, „goed voor jou en — voor den baas ook, hoor!”

Juffrouw Evertsen en Wim verstonden 't niet, maar Wim fluisterde: „Hij is zoo vreeselijk blij om Turk, hij dacht vast, dat hij dood ging en . . . .”

Wim bedacht opeens, dat hij nóóit zou vertellen van die morgen in 't bosch. Maar één ding mocht de

Juffrouw toch best weten: „We zijn nou vrienden! Hij is al elf.”

Juffrouw Evertsen zag naar Jaap, zooals hij daar neerhurkte en z'n hond streefde.

„Ik geloof, dat hij 'n heel aardige jongen is!” zei zij toen.

5. BUURJONGENS

„Zeg, luister eens! 'n Echt groot nieuwtje!” riep Annie toen Wim thuis kwam. 't Was de dag na de begrafenis van Waler en Wim was bijzonder stil van school naar huis geloopt — hij dacht telkens aan Jaap.

Maar Annie keek zoo blij, dat hij ineens opvroolijkte.

„Wat dan?”

„Jaap en Gijs en hun moeder blijven hier wonen — echt hier op 't Vosseland — in 't rechtsche huisje!”

Wim nam 't heel rustig op.

„Ben je niet blij, zeg, dat Jaap nu niet weggaat?”

„Jawel, natuurlijk!”

Wim had er nog heel niet over gedacht, dät Jaap weer weg zou gaan, het leek hem niet iets bizonders; Jaap was in die paar dagen gaan hóóren bij het Vosseland en bij thuis. Maar hij vond het hoe langer hoe prettiger, vooral toen de Walers in het tweede huisje trokken en Jaap elke dag mee naar school ging. Vrouw Waler kreeg 'n paar werkhuisen in 't dorp en ze had naaiwerk van mevrouw Evertsen. Ze was vaak een heele dag van huis en dan kwam Jaap graag met Wim mee; hij voelde zich blijkbaar erg thuis bij de vroolijke Van Slotens. Hij liep Wim als 'n hondje na en ze maakten samen zooveel pret en zóó geweldig veel lawaai, dat Moeder ze een paar keer per dag het huis uitjoeg. Jaap werd langzamerhand ook wat vroolijker, de zusjes Van Sloten waren niet meer zoo bang voor z'n barsche woorden en z'n spottend lachen, want Jaap meende 't niet zoo erg — dat merkten ze al gauw. Soms kwamen z'n sombere buien nog weleens terug,

dan snauwde hij iedereen af, die hij tegenkwam. Maar dan had hij ook meestal verdriet.

Toen het paard en de woonwagen verkocht werden, was hij de heele dag niet te vinden. 's Avonds laat kwam hij naar huis; hij streeelde Turk even over de rug, maar kroop dadelijk in bed, zonder eten; en de volgende morgen toen hij samen met Wim naar school liep, zei hij geen woord.

Hij had het thuis ook niet zoo prettig als Wim. Gijs plaagde hem op allerlei manieren en zei telkens: „k Zal 't je nog weleens anders betaald zetten.”

't Leek wel, of Jaap heusch bang was voor Gijs z'n gemeene streken. Als ze samen kibbelden, kreeg Gijs meestal gelijk, want hij kon met een stalen gezicht jokken en dan werd Jaap koppig en wilde zich niet verdedigen tegenover z'n moeder. Wim begreep niet, dat Jaap zoo „suf” en „mak” deed — Jaap was toch sterk genoeg om Gijs eens af te kloppen en brutaal genoeg om z'n moeder te vertellen, hoe Gijs jokte.

Op 'n Woensdagmiddag speelden ze buut met z'n vieren op 't Land. De eerste keer dat Gijs moest zoeken, deed hij al oneerlijk. Hij kon Jaap en Wim maar niet vinden, want ze waren in een boom geklommen en hadden hun beenen hoog opgetrokken.

Toen 't zoeken hem begon te vervelen, liep Gijs naar de paal en tikte Jaap maar vast af, zonder dat hij hem gezien had. Jaap kwam te voorschijn, en toen keerde Gijs zich gauw om, want hij had hem niet uit *die* hoek verwacht. Wim merkte het.

„Dat 's gemeen!” riep hij en kwam ook meteen naar

beneden, „dat 's heel gemeen, je zag hem niet, want je keek de andere kant op!”

Gijs stoorde zich niet 't minst aan wat Wim zei.

„Ziezoo, nou ben je 'r meteen bij! Een — twee — drie — Wim gezien —.”

„Goed,” schreeuwde Wim, „ik *zal* 'm zijn, maar je bent 'n oneerlijke jongen, je *hadt* Jaap niet gezien!”

Jaap stond er stil bij. Z'n gezicht was weer strak en knorrig.

„'k Zal 'm wel wezen —” zei hij eindelijk tegen Wim.

„Nee — ik, want ik ben 't laatst gezien,” en toen zachtjes:

„O jong, wáárom geef je hem niet eens goed, 'k zou 'm wel leeren!”

Jaap haalde de schouders op, alsof hij 't niet de moeite waard vond. Maar Gijs had 't ook verstaan, al was 't niet voor hem bedoeld.

Wim stond net te tellen, met 't gezicht in de handen, toen hij een klap tegen z'n oor voelde en een stomp in z'n zij, zoodat hij er bijna van omtuimelde.

„Wou je vechten, joggie? Kom dan maar!” sarde Gijs.

Wim keek op. Z'n eene oor tintelde, hij was buiten adem van drift.

„Hij kijkt! Verstop je maar niet, *hij* doet gemeen!” plaagde Gijs. Toen holde hij weg, want hij was toch 'n beetje bang voor Van Sloten.

Wim ging hem na en had hem al gauw ingehaald. Gijs verzette zich wel, maar 't gaf niets. Wim was hem te vlug af.

„Daar! Dáár, jou gemeenerd!” Wim zat dwars op z'n rug en gaf hem een geducht pak slaag met twee handen tegelijk, net zoolang tot hij moe was.

„Zoo — en denk maar niet, dat je óóit weer meespeelt.

En nou — vooruit —” Gijs droop af, en Wim ging hijgend naar Jaap.

„Nou, dat zal hij wel 'n poosje onthouden!” vond Wim. Jaap gaf geen antwoord.

Ze hadden toch geen zin meer in buut en Gerard was ook weggelopen — zoo drentelden de twee vrienden samen 't bosch in. Wim begon al gauw over wat anders, hij wist altijd genoeg te praten, al was Jaap nog zoo stil.

Dat vroolijkte Jaap ook meestal op — je *moest* wel naar Wim z'n onzin luisteren, hij was zoo dol-vroolijk, dat je zelf ook plezier kreeg in de dingen, die hij vertelde.

Maar nu bleef Jaap even bedrukt kijken.

Wim was midden in 'n verhaal over de fiets van Brouwer, waarop hij had mogen zitten, toen Jaap opeens zei:

„Zeg, je moet hem maar liever laten loopen.”

„Wie? Brouwer?” vroeg Wim heel verbaasd.

„Nee — Gijs! Denk maar niet, dat hij 't er bij laat zitten, nou doet hij vast wat gemeens terug, wat je heel niet denkt.”

„Wat dan?”

„Ja, dat weet ik ook niet, anders zou 'k er wel wat aan doen — dat kun je nooit weten van Gijs.”

Jaap zag er zóó verslagen uit, Wim durfde niet te zeggen:

„Dan geef je er hem nog maar eens van langs!” Hij vroeg alleen: „Zou hij mij nou wat doen? Morgen bijvoorbeeld?”

„'k Weet niet.”

„Zou hij *jou* dan wat doen?” Je kon hooren, dat Wim 't ook akelig begon te vinden. Maar Jaap zei niets meer.

„Doet Gijs erg gemeene dingen? Slechte?” Wims stem was heel zacht.

„Nogal, zou 'k denken!”

Een poosje liepen ze stil naast elkaar, aan de rand van 't bosch; maar al gauw begon Wim weer — over school. Ze zouden de volgende dag gefotografeerd worden.

„Ik ga naast jou staan, want ik denk, dat onze klassen wel samen komen; en Piet Brouwer vóór ons, die is zoo klein, hij is toch al negen.”

Ze waren nu aan 'n plek gekomen, waar 't kreupelhout weer dichterdicht werd en dus liepen ze als vanzelf de hei op. Dichtbij 't bosch had je nog 'n paar alleenstaande dennetjes, daarachter lag de wijde vlakke, die heel in de verte in 'n paar heuvels eindigde. Helderblauw zag de lucht, met hier en daar 'n schel-witte wolk — echt mooi lenteweer! Er woei een frissche wind, die de dennen liet ruischen; de alleenstaande boompjes bogen een heel eind op zij bij elke nieuwe vlaag. Het donkere bosch en de bruinige hei staken scherp af bij de heldere kleuren van de lucht — — De jongens *voelden* wel, hoe mooi 't alles was, maar ze konden 't niet zeggen. Wim vond 't net, of de wind riep:

„Draven, jongens! toe maar!”

„Zullen we om 't hardst naar dat boompje loopen en hier weer terug — wie 't eerste er is?”

Jaap knikte.

„Een — twee — drie —” Precies gelijk stormden ze weg en gelijk bleven ze. In 'n ommezien waren ze vlak bij 't afgesproken dennetje. Toen stonden ze allebei met 'n ruk stil, want — daarachter — zagen ze opeens Gijs en

Gerard. Jaap pakte Wim bij de arm en wenkte hem angstig, dat hij niets zeggen moest.

Gijs gooide iets in de lucht en toen het op de grond neerkwam, vielen ze allebei op hun knieën om er naar te kijken. Daarna moest Gerard het opgooien — maar op datzelfde oogenblik ontdekte hij Jaap en — z'n eigen broer. Hij gooide het dingetje ineens op de grond en vluchtte achter het boompje om het bosch in.

Wim wou hem na, maar Jaap fluisterde: „niet doen, niet doen!” 't Klonk zóó ernstig, dat Wim stokstijf staan bleef — heelemaal in de war.

Gijs had hen natuurlijk ook gezien; hij keek nog even naar de grond, maar hij ging toch ook dadelijk heen, de handen in de zak en hard fluitend. Toen hij een goed eind weg was, liep Jaap bedaard naar de onbegroeide plek achter het boompje.

„Wat deden ze? toch niet — eh —?” vroeg Wim.

Jaap lag nu ook op z'n knieën en in het zand te zoeken.

„Kijk!” zei hij, en hij hield een cent omhoog. Toen wist Wim niets meer te zeggen.

„Met centen spelen! 'k dacht 't wel,” bromde Jaap.

„Maar — eh maar —” Wim was zoo verbaasd.

Jaap lachte even: „Niet gedacht, hè? Zelf zeker nooit gedaan?”

„Nee —” zei Wim, en Jaap merkte wel, dat 't de volle waarheid was, „en Gerard ook niet, heusch nooit en — en ik begrijp niet, hoe hij aan de centen komt.”

„O, dat leert Gijs 'm wel. Eerst leent hij wat en dan moet hij 't terug hebben en pas op, als je dan niks heb —”

„Wat dan?” vroeg Wim angstig.

Maar Jaap had al zooveel achter elkaar gepraat, dat hij nu geen woord meer zei. Hij vond het bijna grappig, dat Wim nog nooit met centen gespeeld had en 't zóó hoog opnam, maar — toch ook wel weer mooi — dáárom kon Wim zeker alles aan z'n moeder vertellen. Hij keek eens van op zij naar z'n vriend.

Wim merkte het. „'k Zal Gerard wel 's leeren! 'k Snap niet, dat hij 't durft! Hij mag nooit weer met Gijs — zie je — ik bedoel —”

„Ja, vooruit maar, zeg 't maar! Ik weet 't al lang, dat hij een gemeene jongen is — al dikwijls genoeg gehoord!”

't Speet Wim echt, dat hij Jaap beleedigd had.

„Ja maar jong, waarom laat je hem dan altijd maar loopen en doe je net of je 't niet erg vindt?”

Jaap lachte en haalde z'n schouders op.

„Zeg — hoor nou 's — *vind* je het dan niet erg? doe je 't ook wel 's?”

Jaaps gezicht veranderde heelemaal.

„Nee —” zei hij ernstig, „'k heb 't Vader beloofd, ik *doe* 't ook niet meer; vroeger wel gedaan — vaak genoeg!” en toen: „Vertel je dat van Gerard nou ook aan je moeder?”

„Nee — dàt niet — zij zou —” Wim kòn niet aan Jaap zeggen, hoe bedroefd zij zou zijn.

„'t Helpt ook niks — Vader wist bijna alles van Gijs door de mannen van de andere wagens, maar Gijs gaf niet om Vader — nou, en dan laat hij 't voor mij vast niet Daarom zeg ik ook niks meer tegen 'm over die dingen.”

't Was de eerste keer, dat Jaap uit zichzelf over z'n vader

sprak tegen Wim. Maar Wim was te veel in de war om er op te letten.

„Gerard geeft wèl om Moeder, maar 'k zeg het toch niet, 't zou klikken zijn — ik doe 't niet!”

Heel wat stiller en bedrukker dan anders kwamen ze terug op 't Land. Ze boemelden er maar wat rond, zonder zin om iets leuks te bedenken.

Opeens liep Tom Evertsen 't hek van Dennenhoeve uit en 't Land op, aldoor naar de grond kijkend, alsof hij wat zocht.

„Hebben jullie ook 'n tennisbal gezien?” vroeg hij aan Wim.

„Nee — zullen we even meezoeken?”

„Ja, graag! Zie je, ik ken er nog niets van, van 't tennissen bedoel ik, en 'k sla zoo vreeselijk hard. Henk zei, dat de bal over de struiken heen op 't Land was terechtgekomen, maar 'k zie 'm niet.”

Ze zochten ook nog tusschen de struiken binnen 't hek van Dennenhoeve en toen wéér op 't Vosseland, maar de bal werd niet gevonden.

„Hè vervelend!” zuchtte Tom. „Dank je wel, hoor!” en hij ging weer naar het tennisveld.

De struiken waren nog kaal en zoo kon je van 't Land af het spelen zien. Wim en Jaap bleven staan om te kijken, het was 'n aardig gezicht.

Na 'n poosje kwam er weer een bal buiten 't veld terecht en Frans Evertsen ging hem zoeken. Toen hij Wim zag, riep hij hem in de tuin en vroeg hem of hij misschien op de ballen wou letten en ze dadelijk opzoeken, als ze over de rastering vlogen.

„Zie je, er zijn er de laatste tijd zoo'n massa weggeraakt, wel 'n stuk of zes; we lieten ze maar liggen, en dan vind je ze later niet weer.”

Wim vond het een leuk werkje, hij zag er ineens weer vroolijk uit.

„Mag Jaap ook?” vroeg hij.

Evertsen trok een bedenkelijk gezicht en keek eens van op zij naar Jaap, die nog bij 't hek stond.

„Nou ja — vooruit dan! Maar ze mogen niet zoo maar telkens hier binnenkomen, Vader heeft al gezegd, dat het achterhek op slot moest — Ik weet wel, dat *jullie* 't niet zijn!” zei hij er dadelijk bij, want Wim kreeg een kleur als vuur.

„Nee — maar Jaap doet 't ook nooit — heusch niet!” zei Wim zacht, met z'n rug naar het hek.

„Nou, laat hem dan maar!”

Had Jaap gehoord, dat ze over hem praatten? Toen Wim hem vertellen wou, dat ze „ballenjongens” mochten zijn, keerde hij zich al om en liep met gebogen hoofd naar huis — en toen durfde Wim hem opeens niet meer na-roepen: „Kom toch, Jaap!”

Voor Wim zelf was het eind van de middag heel wat prettiger dan 't begin. Vlug zocht hij alle ballen op, en hij zorgde er voor, dat ze altijd op een rijtje bij 't begin van de baan klaar lagen. En toen de spelers even rustten, klopte Frans hem op de schouder en gaf hem de helft van z'n sinaasappel. Later kreeg hij nog 'n groot stuk chocola van de Juffrouw en ze vroegen allemaal of hij Zaterdag weer wou komen.

Opgewonden ging hij naar huis. Annie, Joh en Marietje

gaf hij stilletjes 'n stuk van 't lekkers, en Moeder hoorde tweemaal achter elkaar, dat hij de volgende vrije middag weer op Dennenhoeve mocht komen.

Maar 's avonds in bed dacht hij aan de centen.

„Gé — hoor 's!”

„Ja —” het kwam er nogal benauwd uit.

„Zeg, je moet niet met Gijs spelen, hij is 'n gemeene jongen, dat weet je nou toch ook wel.”

„Nee — waarom?”

„Hij speelde toch met centen — het is slecht, dat weet je best!”

„Hou je mond! Ze hoeven je niet allemaal te hooren schreeuwen!”

„Ik fluister immers expres! Maar zeg — moet jij hem centen betalen? Dat kun je toch niet!”

„Nee — 'k heb gewonnen! Ik krijg nog wat van hem.”

„Denk maar niet, dat hij 't je ooit geven zal, en je mag 't ook niet eens aanpakken. Zeg — als Moeder 't wist —”

„Ga je 't zeggen?” Gerard's stem was weer opeens heel angstig.

„Nee — maar als je nogeens met Gijs loopt; dån geloof 'k niet dat ik 't meer stil houd, dan zeg ik het tegen *Vader* — —”

Gerard rilde: „'k Zal 't nooit meer doen!” beloofde hij gauw, en Wim vroeg niet verder.

„Gelukkig!” dacht Gé. Hij bleef luisteren tot Wim zich had omgedraaid en diep, geregeld ademhaalde; toen sliep Gerard zelf ook in, al tikte het kloppertje van binnen lang niet rustig.

Toen ze vlak bij 't dorp waren, zagen ze Gijs....

De volgende morgen kwam Jaap niet om Wim af te halen. Wim wachtte tot 't laatste nippertje. Hij zou zeker naar z'n vriend toegegaan zijn, maar hij dacht: „dan heb je Gijs er ook meteen bij en dat hoeft niet!”

Zoo liep hij de Zandweg op, aldoor omkijkend, of de Walers er nog niet aankwamen. Gerard ging met hem mee, wat anders niet vaak gebeurde.

Toen ze vlak bij 't dorp waren, zagen ze Gijs héél in 't begin van de Zandweg, maar Jaap was er niet bij.

„Misschien is hij al op school,” dacht Wim, „maar 't is niets voor Jaap om stilletjes vroeg naar de speelplaats te gaan.”

Ze kwamen veel later dan anders bij school, sommige

jongens gingen al naar binnen, maar Jaap was nergens te zien.

Een troepje was bezig met haasje-over.

„Wim! toe, kom nou — waarom ben je zoo laat? — Wim! — hier zoo, Wim —” riepen ze door elkaar. Wim kon het ook zoo goed! Hij deed er allerlei kunsten bij. Hij kon op de gewone manier over 'n jongen heen komen, maar zonder z'n rug met 'n hand aan te raken. En dan — *de* sprong, die niemand hem nadeed! Wim nam 'n fiksche aanloop, trok z'n beenen hoog op en sprong inééns over de ruggen van twee jongens, die naast elkaar stonden. Dat was 'n kunststuk, dat hij elke keer wéér moest ver-
toonen. Ze begonnen dan allemaal te juichen en de onderwijzers kwamen soms ook even kijken. Maar dáárom deed Wim 't niet zoo graag — hij vond 't zoo'n heerlijk gevoel met 'n vaart in de hoogte te gaan en dan te zorgen, dat hij veilig neerkwam: eerst op je teenen, en dan 't bovenlijf wat achterover, anders plofte je languit op de grond. Als de jongens erg schreeuwden van: „mooi zoo! toe maar!” ging hij dadelijk gebukt staan, de handen op z'n knieën, omdat 'n volgende aan de beurt was.

En dat was 't geheim, waarom de anderen niet jaloersch werden: Wim pochte niet op z'n vlgheid, hij voelde zich precies gelijk met 'n jongen, die 't niet zoo goed kon.

Er was niet heel veel tijd meer om te spelen die morgen, maar Wim mocht nog driemaal springen.

„Is Jaap er al?” vroeg hij een paar keer, maar niemand had Waler gezien.

Bij 't naar binnen gaan stond Gijs vlak naast hem in de gang. Wim wou zich juist omdraaien, maar hij be-

dacht zich. „Waarom is Jaap er niet?” vroeg hij barsch. Gijs grinnikte en gaf geen antwoord en toen hij zag, dat Wim driftig werd, vloog hij de klas in, waar je hem natuurlijk niet meer na kon zitten.

Om elf uur gingen ze niet gewoon spelen, zooals anders. Een voor een kwamen de klassen op de speelplaats om gekiekt te worden.

Gijs Waler zat pas in de derde; hij was daar natuurlijk de oudste en — ook de ondeugendste. Hij schopte de jongens tegen hun kuiten en trok de meisjes aan 't haar. Eindelijk dreigde de hoofdonderwijzer hem, dat hij er niet bij mocht staan, als 't niet onmiddellijk stil werd. Dat hielp.

De vierde en de vijfde klas kwamen samen aan de beurt. „Wim, jongen, moet jij er met zoo'n donker gezicht op? Dat zou niet erg lijken!” plaagde Mijnheer. En Wim lachte, maar toch niet van harte; hij vond het zoo jammer, dat Jaap er niet bij was.

Om twaalf uur liep hij dadelijk weg, gelijk met Gerard — hij ging ineens door naar 't huisje van de Walers.

„Jaap!” riep hij bij de achterdeur.

„Ja — wat wou je?” en Jaap deed open.

„Waarom ben je niet op school vandaag — we werden nogal gefotografeerd — net zoo jammer dat je er niet op staat!”

Jaap z'n knorrige gezicht klaarde een beetje op. Wim was ook zoo'n echte vriend, je kon hóóren, dat 't hem erg speet.

„M'n blouse was weg —”

„Wat? en je heb 'm aan —”

„Om tien uur pas gevonden, toen was 't al te laat — lag

boven in de kast in de keuken, heel achteraan — Moeder wist er niks van.”

„Dat — dat — dat heeft Gijs gedaan, die ellendige jongen!”

„Ja,” zei Jaap, „hij heeft 't me betaald gezet; zie je, 'k heb maar één blouse meer, m'n daagsche is veel te stuk.”

„Was 't om gisteren, om dat pak slaag?” vroeg Wim en z'n lippen trilden van boosheid.

„'k Denk 't wel — trek 't je maar niet aan, wat zou dat nou of 'k er niet op sta — 'n leelijkerd minder —”

„O Jaap, het is 'n schandáál, zóó válsch — geméén!” 't Huilen stond Wim nader dan 't lachen, nu hij er goed over doordacht — „Ga je vanmiddag naar school?”

„Ja natuurlijk; jong, je moet 't om mij niet zoo bar vinden, laat hem maar stil loopen, hoor!” zei Jaap, erg vriendelijk voor zijn doen; het mee-voelen van Wim deed hem goed.

„En wat zeg je dan, als ze vragen, waarom je er niet ben geweest?”

„Niks!”

„Maar als Mijnheer het vraagt?”

„Dat 'k thuis was. Dat is immers waar ook.”

„Zeg — wànneer heeft Gijs 'm dan toch weggepakt?”

„'k Denk vanmorgen heel vroeg. Om halfzeven was hij er al van door en m'n blouse ook. Hij zal wel niet thuis komen om 'n boterham. Moeder is er niet vandaag en hij is allicht 'n beetje bang voor jou.”

„'k Zal 'm!” en Wim balde z'n vuisten.

„Nee, doe 't nou alsjeblijft niet nõg eens, dan bedenkt *hij* ook weer wat anders!”

In machteloze woede stampte Wim op de grond, toen

liep hij ineens naar huis: hij kòn 't niet verdragen, dat Jaap 't zoo gewoontjes opnam. Die nare Gijs!

Aan tafel was hij stil. De zusjes keken hem verbaasd aan en Annie vroeg zachtjes of hij straf had gehad.

„Nee!” zei Wim, meer niet. En toen wist ze zeker dat hij iets had.

„Moeder, Moeder!” zei hij gauw, toen hij Moeder even alleen in de keuken zag. „Hoor u 's!”

Moeder nam hem mee in de voorkamer, zij had wel gedacht, dat Wim haar wat moest vertellen. En toen kwam ook 't heele verhaal: over de verstopte blouse en dat Gijs zóó gemeen was en dat niemand er wat tegen deed; ook van het buten en de kloppartij daarna, vertelde Wim, maar hij zei niets over de centen, dat kòn hij niet, want daar hoorde Gerard ook bij.

„k Vind 't mooi van Jaap, dat hij niets terugdoet, erg mooi! Je moet hem maar dikwijls meebrengen, vooral als z'n moeder uit is,” zei Moeder.

Onderweg naar school had Wim geen oogenblik om 't van de blouse aan Gerard te vertellen, want Jaap was er bij. Maar 's avonds in bed deed hij het verhaal in kleuren en geuren. Gé zei zoiets, dat hij het „'n streek” vond en Wim hoopte, dat z'n broertje nu niets meer met Gijs te doen wou hebben.

Gerard ging de volgende dagen ook telkens met hem en Jaap naar school; en Wim was blij, dat hij 't niet van de centen geklikt had.

De volgende Zondag was het stralend mooi weer; de zon scheen zóó warm, en de vogels tjlpten en riepen van

plezier over 't nieuwe lichtgroen in de boomen, en over de lentewind, die zoo anders was dan de storm van de vorige week.

Juffrouw Evertsen stond voor de deur van de Zondagschool en keek naar de jongens, die nog even krijgertje speelden. *Zij* waren ook allemaal zoo vroolijk — zeker van 't mooie weer.

Twee kleintjes uit de eerste klas, die nog niet mee konden doen, stonden samen in een hoekje. Ze waren bang voor die sterke beenen en lange grijparmen van de groote jongens.

Gerard van Sloten, die ook niet meespeelde, ging naar ze toe en praatte wat met ze.

„Dat is toch heel aardig van hem!” dacht juffrouw Evertsen, „hij is zelf zoo verlegen en nu heeft hij meelij met die kleintjes die 'n beetje bang zijn.”

Gerard ging naast ze zitten op de tweede tree van de stoep. Opeens bukte hij zich zoo raar achterover — 't volgend oogenblik zat hij weer gewoon recht. 'n Beetje angstig keek hij rond of iemand het gezien had.

Juffrouw Evertsen dacht er verder niet over, want de domineesvrouw sprak haar aan en 't werd tijd om te beginnen.

Toen zij naar binnen ging, vond zij een van de kleintjes bitter huilende op de stoep.

„Wat is 't, vent? Pijn gedaan?”

„Nee —” snikte hij, „m'n cent is weg en 'k had 'm straks *hier*, naast me.”

„O, maar dan moet je hem voortaan maar heel diep in je zak houden! want nu zal hij wel van de stoep af-

gevallen zijn, en in 't zand kun je hem niet meer vinden — hier — wil je 'n cent van mij hebben om straks te geven? Zoo — en nou niet meer huilen, Kees!"

Het kleine jongetje was dadelijk getroost en juffrouw Evertsen ging gauw naar haar eigen klas. Het was ineens stil toen zij binnenkwam. Alleen Gerard van Sloten zat zoo in elkaar, alsof hij wat aan z'n schoen peuterde.

„Gerard!" en zij tikte op 't tafeltje. Hij schokte van schrik en ging dadelijk rechtop zitten met 'n kleur als vuur. Heel even keek hij haar aan, zóó verlegen en bang, alsof zij hem erg beknord had.

Onder 't vertellen zat hij, net als anders, met z'n handen gevouwen vóór zich, en z'n oogen neergeslagen.

Toen juffrouw Evertsen 't geld ophaalde, sloeg zij hem over. Gerard waarschuwde haar niet, hij bleef maar onbeweeglijk zitten. Wim merkte het wel, maar hij zei natuurlijk niets en hij zat ook te ver weg om Gé eens aan te stooten.

Bij het uitgaan legde zij haar hand op Gerards schouder. „Wil je even wachten?"

En Gé liep met gebogen hoofd naar z'n plaats terug. Juffrouw Evertsen kwam gauw bij hem.

„Gerard, ik heb je cent nog niet, ik krijg er zeker twee vandaag?"

Hij schudde van neen, en legde z'n cent op de bank.

„Voel eens goed, je hebt er toch nõg een," zei zij bedaard.

„Moeder heeft 'r maar één gegeven..."

„Ja, dat weet ik wel, maar waar is die cent van kleine Kees gebleven? Is die in 't zand gevallen?"

Gerard trok z'n schouders op.

„Weet je 't niet? Heusch niet? Kijk me eens aan, Gerard!”

Maar hij deed 't niet, hij werd opeens heel bleek.

„Zie je — het zou me vreeselijk spijten, als je die cent van de kleintjes had weggenomen, maar als je er om jukt, maak je 't nog erger. Kom, geef hem nu maar en beloof me — Gé, jongen, 't is geen kleinigheid — dat je nooit weer iets wegneemt, wat niet van je is.”

Gerard begon te huilen, met 't hoofd op z'n armen.

„Kom,” zei juffrouw Evertsen nog eens, „geef hem nu.” Gerard wipte de bank uit en stopte z'n handen diep in z'n zakken.

„Foei!” zei zij ernstig, „dit is héél erg, Gerard. Je valt me schrikkelijk tegen.”

„U bent ook altijd zoo streng tegen mij!” pruilde hij.

Juffrouw Evertsen zei niets meer, ze keek hem alleen aan — Gé met z'n onrustig kloppertje van binnen werd er bang van. Die stilte in 't groote lokaal was vreeselijk.

„Daar — dáár dan!” huilde hij opeens, want hij kòn 't niet langer uithouden. Driftig gooide hij de tweede cent op de bank, zóó hard, dat hij er afgleed en op de grond viel — en Gé holde het gangpad door en de deur uit, alsof juffrouw Evertsen hem na zou zitten.

Maar dat deed zij niet. Heel bedroefd raapte zij de cent op.

En toen zij ook naar huis ging, dacht zij maar aldoor aan Gé van Sloten, en zij merkte niets meer van de heldere zonneshijn en van de vogels, die zoo blij tjilpten . . . .

6. SAMEN OP STAP

In het kleine timmerhokje, tegenover de keuken, was 't een leven en geweld, dat hooren en zien je verging. Moeder van Sloten lachte eens, hoewel 't haar bijna *te* kras werd. Vader en Wim waren daar druk in de weer. Ze hadden heel gauw gegeten om maar vroeg te kunnen beginnen.

Wim floot uit alle macht, terwijl hij z'n uiterste best deed om precies te zagen zoals vader 't had voorgedaan.

't Was een heerlijk werkje: ze timmerden een hok voor Turk; en dat mocht Wim geven op Jaap z'n verjaardag. 't Moest natuurlijk 'n diep geheim blijven voor de Walers, maar Wim had soms hard werk om zich stil te houden, als hij Jaap met z'n hond zag spelen. Jaap hield zoo vrééselijk veel van Turk. Als hij alleen met hem uitging, zei hij zachtjes de gekste scheldwoorden, maar Turk verstond ze als lievelingsnamen en langzaam kwispelend liep hij achter den baas aan.

Het hok schoot al goed op! De volgende week zou Vader van Sloten een pot verf meebrengen, dan mocht Wim het ook zelf schilderen. Hij had er wel de heele dag aan willen werken, maar zonder Vader mocht hij nog niet en Vader kon alleen 's middags na 't eten, en soms 's avonds ook een klein poosje.

Maar 't zou best klaar komen vóór Jaaps verjaardag, want dat was nog bijna twee weken.

De kiekjes van school waren klaar. Je kon ze ook op briefkaarten koopen. Wim en Gerard hadden allebei een

dubbeltje meegekregen van Moeder, en blij liepen ze met hun schatten naar huis. Op de Zandweg lieten ze Jaap ook meekijken: hij had er geen. 't Kon hem niet schelen, want hij stond er toch niet op, beweerde Jaap.

Ze staken hun hoofden bij elkaar en wezen telkens weer: „Die staat er goed bij! Kijk Meneer 'n pret hebben! Och, wat zet jij 'n lang gezicht, Gé! Kijk die 's — En kijk *die* 's!”

Wim was natuurlijk de drukste, hij schaterde er telkens doorheen. Geen van drieën merkte, dat Frans Evertsen ze achterop liep.

Hij had altijd schik in Wim, en toen hij hem zoo hoorde lachen, begon hij vanzelf mee te doen.

„Hei jongens, mag ik 't moois ook 's zien?”

Alle drie keken om. Jaap zette een gezicht van: wat heb jij er mee te maken! en hij ging een heel eind op zij. Gerard kreeg een kleur en droop ook onhandig af.

Maar Wim was heelemaal niet verlegen. Je kon toch best zien, dat Evertsen een grapje bedoelde! Wim reikte hem de briefkaarten aan. Jaap en Gerard liepen onder-tusschen door.

„'t Jongen, wat zie je er hier zoet uit, of je je laatste dubbeltje versnoept hadt! Ze hadden je liever bovenop die schutting daarachter moeten laten zitten — en waar is de onafscheidelijke — Jaap heet hij, hè? — of zit hij in een andere klas?”

„Jawel — nee Meneer —”

Wim kreeg opeens een kleur en hij keek lang zoo vroolijk niet meer.

„Wat?” vroeg Evertsen, die nieuwsgierig werd.

„Hij zit in de vijfde en ik in de vierde, die staan er samen op, maar . . .” Wim keek nog eens op zij, of Jaap ver genoeg weg was, en toen vertelde hij het van de blouse. En Evertsen luisterde, alsof hij het even gewichtig vond als Wim; hij keek telkens naar 't opgewonden, verontwaardigde gezicht naast hem, maar hij lachte niet om Wim. Toen ze op 't Vosseland waren, zei Evertsen: „Dag Wim! Vanmiddag tennissen we niet: m'n zuster en de jongens gaan naar de stad, dus tot Woensdag!”

's Middags, nadat Vader weer weg was, en Wim dus niet voort kon met timmeren, liepen hij en Jaap samen op 't Land.

„Zeg, we moesten eens héél ver gaan, 'n verschrikkelijk eind, ergens waar we nog nooit geweest zijn!”

Jaap vond 't goed. Wim wou 't nog eerst even thuis vragen, want Moeder had graag, dat hij 't zei, als hij van 't Vosseland àf ging.

Terwijl Jaap in de tuin op z'n vriend wachtte, kwam de jonge mijnheer Evertsen er weer aan.

„Zoo — goeie middag!
Waar is Wim van Sloten?”

„Hij komt zoo. Hij moest
wat gaan vragen thuis.”

Jaap keek strak naar het
zwarte vierkante ding, dat
Evertsen aan een riem droeg.
Wim verscheen gauw weer
buiten.

„Jaap — 't Mag, hoor! Kom maar!”

Toen zag hij Evertsen en lachte glunder.

„Kom eens hier! Luisteren jullie 's even! Ik wou een kiek nemen van 't huis, willen jullie er ook op komen?”

Wim sprong ineens over 't hekje van plezier en sloeg Jaap op zijn schouders, dat 't klapte.

„O graag! Vreeselijk graag! Wij samen?”

„Ja, vooruit dan! Maar niet zoo onmogelijk stijf gaan staan; het hindert niet of je beweegt: ik doe 't in één tik.”

„Mag 't zóó?” vroeg Wim; hij zat in een wip op 't dak van 't schuurtje en boog zich voorover alsof hij Jaaps pet wou afpakken.

„Mij best, als je er maar niet afrolt — en Waler, jong, niet zoo zuur kijken!”

„Oome Jaap, lach 's tegen Wimpie!” zei Wim op zoo'n bespottelijke toon, dat Jaap het heusch uitproestte.

„Goed zoo! Kijk nu even hierheen,” zei Evertsen en je kon zien, dat hij er zelf schik in had. 't Werd een leuke kiek.

„Als hij goed uitvalt, krijgen jullie er elk een!” beloofde hij, en de jongens glommen van plezier. Jaap vond het ook heerlijk, al zei hij niet veel.

„Zeg, misschien komen er menschen in 't derde huisje!” vertelde Evertsen. Wim wou dadelijk weten of er ook jongens bij waren.

„Ja, een weduwe met één zoontje, maar 't is nog niet zeker.”

„Leuk!” vond Wim, „dan is er weer een meer om mee te spelen.”

Jaap keek knorrig — hij trok Wim aan z'n mouw om

gauw de wandeling te beginnen. Als er nieuwe jongens op 't Vosseland kwamen, zou Wim niet meer heelemaal van Jaap hooren, hij zou ook met die anderen spelen, ze plagen en voorthelpen, en ze zouden hem natuurlijk een aardigen vriend vinden. Jaap had Wim liever voor zich alleen.

„Leuk hè, van dien nieuwen jongen!” begon Wim.

„Nee — niks geen aardigs aan!”

„Waarom niet?”

„Och — 't was al goed zóó — hoeft toch niet zooveel bij!”

Wim begreep hem niet precies, maar vroeg ook niet verder, want Jaap leek in 'n donkere bui te zijn. Ze liepen flink door, het bosch uit en de hei op.

„We kunnen best eens over de heuvels gaan, en zien wat er achter is —” stelde Wim voor, en Jaap vond 't goed. De zon scheen heel warm, al was 't nog Maart. Ze gingen regelrecht naar de boschjes aan de overkant van de hei en liepen dus in een groote boog op de heuvelrij af. Daar zou het nieuwe terrein beginnen, zoover waren ze geen van tweeën nog geweest.

Maar het eind over de hei viel niet mee. Wim pufte van de warmte, vóór ze halverwegen waren. Jaap had het ook heet, maar hij stapte onvermoeid door — hij had wel zulke groote tochten met z'n vader gemaakt, toen hij nog maar een kleine jongen was.

„Kom jong, we zijn net begonnen! Nou al moe?”

„Nee —” en Wim veegde z'n gezicht af en maakte, dat hij weer gelijk met Jaap kwam.

Eindelijk waren ze de hei over.

Jaap ging in de schaduw van een van de eerste dennetjes zitten en Wim plofte naast hem.

„Wat ligt 't Vosseland nu ver, heelemaal dáár! Kijk, je kunt net een tipje van Dennenhoeve zien. Wat hebben we 'n eind geloopt!”

Door de koelte in de schaduw was Wim dadelijk weer de oude.

„Nou — laten we maar gauw verder gaan. Echt fijne boompjes, zal ik er eens inklimmen? probeeren of je al over de heuvels kunt kijken?”

„Nee, dat kan toch niet van hier uit, laten we nu maar doorloopen,” vond Jaap.

Ze stapten weer moedig aan. Wim keek vol verrukking rond in het nieuwe bosch. Het was best die warme tocht over de hei waard!

„Jaap — kijk daar — allemaal konijnen bij elkaar op dat heuveltje! laten we er 's heengaan!”

Het was wel wat uit de richting van de groote heuvelrij, maar Jaap had er niets op tegen.

Wim holde vooruit. Het heuveltje was bovenop dicht begroeid met laag hout, dat nog heelemaal kaal was.

Je kon zien dat de grond daar weer afliep. Wim wrong zich tusschen de takken door en toen — gaf hij een schreeuw van plezier.

„Jaap, Jaap! Kom 's gauw! 'n Vijver!”

In de laagte lag een kleine poel, daaromheen een plek wit zand en nog hooger, in 'n kring, de heuvels. Geen enkel paadje liep er heen, je moest eerst met de struiken vechten vóór je er komen kon. Jaap werkte zich er vlug door. Beneden stond Wim op één been te dansen.

„'n Ontdekking, zeg 'n echte ontdekking!” juichte hij. Jaap stormde de heuvel af en samen liepen ze langs de rand van 't water. Jaap kon verbazend goed steenen keilen. 't Moesten platte zijn natuurlijk. Ze scheerden over de oppervlakte van 't water en sprongen soms vier-, vijfmaal op. Wim kon het niet zoo gauw nadoen. Hij was niet veel water gewend en had het nooit geprobeerd. 't Was toch vervelend, dat hij het kunstje niet leeren kon! Het leek zoo makkelijk als Jaap het deed, maar van hemzelf zonken de steentjes als lood.

De hellingen van de heuvels rondom waren vol konijnenholten. Telkens kwam er 'n kleine springer uit de boschjes, keek angstig naar de levenmakers beneden, en vluchtte dan gauw weer weg.

„Kijk 's, wat een vreeselijk groot gat!” zei Wim, „de hei groeit er half overheen, dat is de konijnenvoordeur zeker!” „'n Raar hol! 't Lijkt wel een gegraven kuil!” vond Jaap. „'t Ziet er verlaten uit —”

„Denk je dat hier ooit iemand komt? Zeg Jaap, nooit vertellen, dat we dit hebben gevonden! Dat is dan *ons* geheim!”

Jaap vond 't heerlijk zoo'n geheim met Wim samen, maar juist daarom deed hij onverschillig en zei iets onvriendelijks. „Jij? Je kunt immers geen geheim bewaren, jij vertelt toch alles over — —”

Wim werd vuurrood, hij drukte z'n lippen op elkaar om geen booze dingen terug te zeggen, en driftig gooide hij het platte steentje, dat hij nog in z'n hand had, over 't water: hop — hop — plats. — 't Sprong twee-, drie-maal op.

Wim was weer in z'n schik, en Jaap, die al lang spijt had van z'n onaardig gezegde, prees hem geweldig, alsof 't een bijzonder kranig kunstje was.

Ze speelden krijgertje om de vijver heen, klommen in de dikste berkjes, die er stonden en rolden van de heuvels af tot vlak bij 't water. Één keer rolde Jaap zóó ver, dat z'n blouse kletsnat was.

„Trek 'm uit en leg 'm te drogen,” raadde Wim aan. Ze hingen de blouse aan een eikestruik in de zon.

„Wat zullen we nu 's doen? O, ik weet wat! In 't water lopen met je kousen uit, dat doen ze aan zee ook!” juichte Wim.

„Ja, maar 't is hier zoo smerig!”

„Ik doe 't toch!”

Wim was al bezig met z'n schoenen los te rijgen. In 'n ommezien waadde hij tot aan z'n knieën in 't water; z'n broekspijpen trok hij hoog op en dat mocht ook wel, want 't water zag bruinzwart, je kon er niet eens goed doorheen kijken tot op de bodem, zoo troebel was 't.

Jaap liep ook op bloote voeten, maar bleef dicht bij 't kantje. Het was 'n koude liefhebberij, ze kregen er al gauw genoeg van.

„Ik denk, dat die blouse nou wel droog is,” zei Jaap, „we kunnen hier later nog eens terugkomen, maar laten we nou naar de heuvels gaan!”

Wim krabbelde naar de kant toe. Het modderwater spatte op z'n blouse en zelfs in z'n gezicht en 't ergste zagen z'n beenen er uit. Met veel moeite kreeg hij ze een beetje schoon, vóór hij z'n kousen weer aantrok. Maar Wim lachte om alles, hij vond het een prachtig avontuur.

In 'n ommezien waadde hij in 't water. blz. 84.

Jaap z'n blouse was niet heelemaal droog, maar toch ook niet meer „drijf”. Hij trok 'm aan, al plakte de eene mouw nog wat griezelig om z'n arm.

Verder gingen ze — „Tot weerziens!” riep Wim met 'n

zwaai in de richting van 't poeltje, „we komen gauw terug.” Toen verdwenen ze samen in de struiken. Ze joegen telkens een troep konijnen op de vlucht.

Een eind verder was een echo.

Als Wim lachte, hoorde je 't van drie kanten terug. Er werd natuurlijk stilgestaan en geroepen. Jaap kon allerlei dieren nadoen en Wim leerde dat gauwer dan het steentjes keilen. „Mauw, miauw — — I — a, i — a — Rrr — waf wef wef — — Ku — u — u — uuuu — —” klonk het door het stille bosch en dan daverde Wims lach weer boven alles uit.

Geen van tweeën voelde meer iets van moeheid. De heuvelrij lag hoe langer hoe dichter bij, telkens als ze op een open plek kwamen en probeerden of ze nog in de goede richting liepen.

Eindelijk vonden ze een soort pad; het stond vol hooggegroeid onkruid, je kon zien, dat er in lange tijd niemand had gelopen, maar 't wàs een pad en 't zou toch wel ergens heen gaan.

Ze volgden het en kwamen onder aan de heuvels uit, waar je het volle uitzicht over de hei hadt. Maar daar waren de jongens natuurlijk niet mee tevreden, ze klommen dadelijk naar boven.

„Fijn hier!” zei Wim en hij keek naar het dorp, met z'n hand boven de oogen.

„Nou, nou — 't is me 'n aardig eindje!” vond Jaap, „kijk, je kunt nu alleen de kerk nog zien, maar wat lijkt alles klein van hieruit!”

„Juist leuk! We moeten er eens op 'n Zondag heen, met Vader, en dan —”

„St — stil dan, jong! Hoor 's!” en Jaap boog z'n hoofd wat op zij om goed te kunnen luisteren. Wim keerde zich om, want 't geluid kwam van de andere kant van de heuvels. Was het zingen of lachen of het geluid van 'n dier? De jongens zagen elkaar aan en allebei begonnen ze te lachen om het ernstig gezicht van den ander.

„Zullen we eens gaan kijken? Kom, vooruit!” en Wim holde de heuvel af, maar heel gauw konden ze niet loopen, want de struiken stonden er dicht op elkaar.

Na een moeilijk kwartiertje waren ze er doorheen geworsteld en kwamen in een dennenbosch. Maar iets bijzonders ontdekten ze niet. Overal in 't rond gingen de bruinige stammen recht omhoog, en je kon niet eens heel ver om je heen zien. Het rare geluid was opgehouden. „Toch maar even doorgaan,” vond Wim, „ik heb geen zin om weer door die struiken terug te kruipen, er zal wel 'n andere weg zijn.”

En weer liepen ze een eind verder tot ze aan een alleenstaande kruiwagen kwamen, met wat droog hout er op. „Wie zou die hier hebben laten staan? — Zeg, ik weet wat: laten we er hout bij zoeken, een heele hoop, dan denken ze, dat de aardmannetjes het gedaan hebben,” riep Wim.

„Och jong, daar gelooven ze immers toch niet aan — —” Opeens klonk vlak achter ze het vreemde lachen; „Ha ha ha — kwajongens — ha —”

Met een ruk keerden ze zich om. Ze zagen een oud vrouwtje, heelemaal in elkaar gegroeid, met een groote bochel. Ze had vuile, donkere kleeren aan en het grijze haar zat wild en slordig om haar hoofd. Haar oogen

rolden van Jaap naar Wim en dan weer omhoog en naar de grond. Wim vond het een griezelig mensch; hij was maar liefst gauw weggelopen, maar dat was toch eigenlijk een kinderachtige, laffe gedachte.

„Wie ben je? Mogen we helpen met sprokkelen?” vroeg hij. Het oude vrouwtje keek niet naar Wim, anders zou ze vast gezien hebben, dat hij vriendelijke, blauwe oogen had en het eerlijk meende. Ze begon hem uit te schelden met haar vreemde stem en telkens lachte ze er hard tusschen door. Dat was het geluid, dat de jongens in de verte gehoord hadden, het klonk ook zoo snerpend scherp door de stilte.

Wim stond 'n beetje beteuterd te kijken, maar Jaap schaterde het uit en hij riep leelijke woorden terug, zoo veel als hij zich maar herinneren kon uit de tijd, toen hij vaak groote mannen had zien vechten.

„Toe Jaap, kom mee, laten we weggaan!” smeekte Wim. Jaap luisterde niet. Het vrouwtje kwam op hem af en lichtte haar arm op om hem te slaan; maar Jaap was haar natuurlijk te vlug. Hij draaide om haar heen, maakte de bandjes van de vuile schort los en trok haar die af.

Wim was al een eindje weggelopen.

„Dat 's gemeen, Jaap, 't is schande!” riep hij. Natuurlijk begon het vrouwtje hoe langer hoe erger te razen. En Jaap plaagde maar door —

„Wat bezielt hem toch!” dacht Wim, „daarnet deed hij ook al zoo nijdig.” Hij keerde zich om en liep weg.

Maar toen hij wat verder was, bedacht hij, dat hij toch liever op Jaap moest wachten en samen naar huis gaan. Hij keek voorzichtig, wat het rare vrouwtje deed. Zij stond met haar vuisten tegen een boom te stompen en praatte heel druk tegen Jaap.

„Kom nou!” riep Wim en hij wenkte driftig, maar Jaap deed net of hij niets merkte.

Wim verstopte zich achter een dikke boom, om Jaap op te vangen, als hij wegtrok.

Eindelijk liet hij het vrouwtje met rust en kwam brommend naar de kant, waar hij Wim had zien verdwijnen.

„Zoo, ben je daar!”

Meer zei hij niet, toen hij Wim vond.

En zwiingend liepen ze samen terug, want Wim was heusch boos en hield zich met moeite in.

Ze waren weer bij het dichte kreupelhout en probeerden er door te komen. Een poosje ging 't goed, ze bogen takken op zij en kropen dan weer eens op handen en voeten, maar 't leek wel of er geen eind aan kwam.

„Dit zijn de heuvels niet, de grond loopt niet omhoog, merk je wel?” zei Jaap opeens.

„Jawel, we zijn hier vandaan gekomen en we moeten zoo terug ook.” Wims stem klonk knorrig. Maar Jaap dacht: „hij zal dadelijk wel weer goed worden.”

Voort zwoegden ze door de taaie, zwiepende takken — het was om dol te worden! — en de heuveltop kwam nog steeds niet in 't zicht.

Eindelijk was er 'n plekje, waar het kreupelhout iets

minder dicht stond. Jaap ging er zitten en Wim deed 't ook maar, hij was doodmoe.

„Zie je wel, dat we verkeerd loopen!” begon Jaap.

„Kan ik het helpen —”

„*Jij* ging er 't eerst heen.”

„Zeg dat nogeens, als je durft!” riep Wim driftig, „ik ging 't eerste, maar als jij niet zoo schandalig tegen dat oude mensch had gedaan, dan wisten we nu nog wel, waar we heen moesten; 't is alles jouw schuld!”

„Niet waar! Jij wou weten, waar dat geluid vandaan kwam en toen 't een oud wijf was, werd je bang — hèèè —”

„Ik wàs niet bang, maar 't is *net* zoo gemeen, 'k wou er niks mee te doen hebben, 't is 'n lage streek, hoor!”

„En zij begon met jou uit te maken, ik dacht dat jij 'r aan zou vliegen, ik wist niet dat je zoo'n bangerd was!” sarde Jaap.

Wim stond op en begon weer de takken uit elkaar te buigen, zonder Jaap aan te zien: „Ik geloof, dat ze niet wijs was, en Moeder zou 't slecht vinden, als je zulke menschen plaagde.”

Hij zei het zoo gewoon — hij meende het zoo echt goed, maar dat kon Jaap niet verdragen op dat oogenblik. Hij sprong ook op en smaalde: „O, wat zijn we zoet, wat zijn we toch 'n heilig jong!”

Even stond Wim stokstijf, verbaasd, dat *Jaap* zooiets zei. Toen vloog hij op hem af, pakte hem om de schouders en drukte hem op de grond.

Het ging in 'n ommezien. Jaap was op zijn beurt even verbluft, maar toen keerden de kansen. Jaap rolde zich om, zoodat Wim naast hem op de grond lag. Met z'n

linkerhand drukte hij Wims hoofd neer, met z'n knieën hield hij de schoppende beenen in bedwang (want hij was veel sterker dan Wim) en toen sloeg hij er met de rechterhand op los.

„Daar! Jou schijnheilig joggie — dat mag je nou alles aan je moesie zeggen — en hou nou maar een mooie preek tegen me. Toe dan!”

Eindelijk liet hij Wim los. Hij dacht, dat Van Sloten hem terug zou slaan, maar Wim bleef op de grond zitten. Hij veegde 't zand uit z'n neus en mond, hij zag er verschrikkelijk uit. Even keek hij Jaap verwonderd-verdrietig aan, toen kroop hij overeind en trok voor de tweede keer de struiken in. Heel stil ging hij voor en Jaap volgde.

„Nu loopt hij misschien wel te huilen!” dacht Jaap, die toch weer spijt kreeg. Maar alsof Wim z'n gedachte raadde, keerde hij zich om en zei kortaf: „Kijk 's!”

Ze waren eindelijk het kreupelhout door en stonden boven aan een steile, zandige helling. Beneden liep een straatweg en aan de overkant had je weer heuvels.

„Nooit geweest!” bromde Wim.

„Ik wel,” zei Jaap, „met de wagen.”

Hij zag er opeens héél somber uit, alsof hij aan akelige dingen dacht.

„Kom, vooruit!” zei hij, „hierheen! Hoe laat denk je, dat 't is?”

Wim haalde de schouders op.

„'k Denk zes uur,” begon Jaap weer. „de zon is al onder.”

„Niet waar, 't is toch licht!” snauwde Wim.

„Ja maar, dat duurt nog maar even —”

Wim zei niets, Jaap wist meer van die dingen af, omdat

hij altijd buiten had rondgezworven met zijn vader. Ze liepen zoo hard ze konden, maar ze waren zoo moe, vooral Wim, die zulke tochten niet gewend was.

Het werd werkelijk al donker, hij begreep er niets van — ze hadden toch nog geen vier uur geloopt, dat kòn toch niet! En dan die nare straatweg, tobde Wim, de gewone weg naar de stad kende hij wel, maar hier was hij nooit geweest.

Al donkerder werd het —

„We moeten straks linksaf, geloof ik,” zei Jaap.

Hij kreeg geen antwoord.

„Zie je, als je hier al maar doorloopt, kom je ergens anders uit, we moeten linksaf het bosch door.”

„Waar dan?”

„Weet niet precies, straks maar 's probeeren!”

„En — als je dan verdwaalt?”

„Dat zijn we al lang!” zei Jaap met 'n kort lachje.

7. SAMEN THUIS

Een heele tijd stapten ze zwijgend verder. Jaap vond het vreeselijk, dat z'n vriend zoo stil was. Hij wou 't graag weer goed maken.

Wat zou z'n vader wel gezegd hebben, als hij een kleinen jongen afranselde, een die hem heel geen kwaad had gedaan en die nog wel z'n beste vriend was. Jaap vond het al niets flink meer van zichzelf. 't Was of hij in 't donker z'n vader vóór zich zag en hem hoorde zeggen: „Jongen, dat was niet mooi, dat weet je wel, 't was weer zoo'n gemelijke bui van je!”

Jaap probeerde er niet aan te denken. Hij maakte zichzelf wijs, dat Wim en hij ook geen geschikte vrienden waren. Hij vond Wim nog te kinderachtig en hij — ja, hij was eigenlijk te gemeen voor Wim.

Maar dan moest hij weer aan Vader denken, die zou Wim zeker wèl 'n goede vriend vinden. Hij zou hem op de schouder kloppen en heel blij aankijken — als Vader Wim maar gekend had!

Ondertusschen dacht Wim ook aan het pak slaag. Hij vond het wel erg gemeen van Jaap om hem zoo te sarren, maar van die klappen was Jaap z'n recht: Wim zelf was hem aangevallen.

Sterk was Jaap! 'n Pootige kerel!

Wim had wel eens wat beschermend aan hem gedacht, omdat hij wist, dat Jaap zooveel verdriet had gehad. Maar daar op die donkere straatweg, toen Wim z'n beenen als lood voelde worden, en Jaap maar even hard bleef doorstappen — toen kreeg Wim eerbied voor z'n vriend.

Want sterk zijn en groot was een van de heerlijkste dingen, die Wim kon bedenken.

„Hierheen, geloof ik!” zei Jaap opeens. En toen lieten ze de straatweg rechts liggen en liepen het bosch in.

Wim tuurde in 't donker of hij de plek ook kende. Jaap raadde zeker wat hij dacht.

„'t Zal aardig naar achten loopen, als 't geen halfnegen is. Krijg je thuis grommen, als je te laat komt?”

Wim knikte.

Hij dacht even hoe ongerust Moeder zou zijn, maar dat kon hij *nu* onmogelijk aan Jaap zeggen.

„En jij?” vroeg hij 'n beetje vinnig.

„Ik ga niet naar huis, misschien kunnen we 't Land toch niet terugvinden en dan moeten we wel in 't bosch blijven — vaak genoeg gedaan!”

Het leek Wim heel ellendig, maar hij liep toch maar door; hij gaf de hoop nog niet heelemaal op.

Het was ook iets lichter dan op de straatweg, want de maan was opgekomen. Zoo nu en dan dreef er een wolk voor en dan stommelden de jongens over boomstronken en moesten voorzichtig langzaam loopen; maar zoo gauw was de wolk niet weg of ze stapten weer duchtig voort. Het was een vreemd wit licht. Jaap vond het griezelig en — al wou hij 't zichzelf niet toegeven — hij werd bang, hij was blij dat hij niet alleen ging!

Hij moest ook telkens aan Vader denken. —

Zeker omdat hij niet oplette, liep hij opeens tegen een boom aan. Hij gaf een schreeuw, eigenlijk meer nog van schrik dan van pijn.

„Hè?” zei Wim.

„'k Stoot m'n hoofd!”

Jaap dacht eerst in z'n angst, dat een man hem tegen 't lijf liep, maar dat zei hij natuurlijk niet aan Wim. Want

„Zie je die boom met zulke rare kronkeltakken?”

die leek heel niet bang, al bleef hij stil. Toch wel 'n dapper kereltje!

Opeens, toen de maan weer achter een wolk te voorschijn kwam, wees Wim schuinweg 't bosch in.

„Daar! Zie je die boom met zulke rare kronkeltakken? Ik denk, dat ik de weg weet, als we daar zijn, maar dan is 't nog heel ver — we zijn er eens met Vader geweest.”

Wim holde er op af, zoo moe als hij was.

„Ja, 'k weet het nu wel!” zei hij, toen Jaap er bij kwam, maar het klonk niets vroolijk, hij was zóó doodop.

Toch zette hij 't op een loopen, nu hij zeker was van de richting. Jaap, die zelf ook moe was, kon hem maar net bijhouden. Maar Jaap wou voor geen prijs zonder Wim daar in 't bosch blijven! Hij vond het kinderachtig van zichzelf om bang te zijn, maar — hij was 't toch.

„Wim — toe nou — héél even wachten!”

Wim stond vijf tellen te hijgen, maar dan liep hij weer als 'n razende. Eindelijk — eindelijk kwamen ze in een stuk bosch, dat Jaap ook kende, maar hij liep toch mee, hij had besloten, om wèl naar huis te gaan.

„Hoe laat zou 't zijn?” riep hij Wim toe.

Wim antwoordde niet, hij holde maar, met de vuisten voor z'n borst en z'n pet op één oor. Z'n voeten deden pijn, *erg* pijn — maar 't kwam er nu niets meer op aan: hij moest naar huis!

„Nog vijf minuten!” rekende Jaap, „dan zijn we op 't Land.”

Het duurde wel wat langer, maar eindelijk waren ze er — Jaap spande nogeens z'n krachten in om gelijk met Wim uit 't bosch te komen en dat gelukte hem.

Maar toen ze tusschen de berkjes waren, pakte hij Wim opeens heel stevig bij 'n arm.

„Laat me los, jong! Morgen zal ik 't wel uitvechten,”

snauwde Wim. Maar Jaap lette niet op z'n minachting.

„Kijk, kijk dáár 's!”

Hij wees op 't huis van de Van Slotens, dat 't verst weg lag, z'n oogen waren star van schrik. Vóórdat Wim zich loswong kéék hij toch heusch even, en toen was 't of hij droomde. Langs de zijmuur liepen witte gestalten — ze volgden elkaar en gingen toch niet hard. Opeens steeg er eentje omhoog en verdween op het dak.

Natuurlijk dacht Wim aan de spookgeschiedenissen, die van 't Vosseland verteld werden.

„Wat is dat?” vroeg Jaap langzaam, met 'n rare stem; hij was zóó doodsbang, dat hij er zich niet eens meer over schaamde.

„Blijf hier!” smeekte hij, toen Wim wou verder gaan.

Maar Wim was weer moedig — terwijl hij z'n thuis zoo stond te bekijken, dacht hij opeens aan „'t wonder”. Een huis, dat je zóó van God krijgt, is een goed huis, daar kunnen geen spoken het uithouden! En binnen waren immers Vader en Moeder — hij wou zien, wie 't waagde, zoo verkleed langs de muren te sluipen.

„Ga maar mee, Jaap!”

Z'n oude vroolijke lach was weer teruggekomen. Jaap begreep er niets van — hoe kon je dát doen: zoo maar op spoken afgaan; 'n kranige kerel die Wim; heusch geen lafaard! Daar stapte hij dwars het Land over — Jaap bleef maar liever in de achterhoede.

„Kom 's hier! Kijk nou 's goed!” schaterde Wim, maar Jaap deed 't niet — hij klappertandde van angst. Meteen ging de deur van de Van Slotens open.

„Wim, ben jij daar?” riep Moeder.

„Ja Moeder! Er zijn spoken op de muur, kom u ook 's kijken!” en hij lachte weer hardop.

„Jongen, wat praat je toch! Waar ben je geweest? Vader is je gaan zoeken!”

Toen werd Wim ernstig.

„Ik zal alles wel vertellen, maar kijk u nou heel even? Jaap, kom toch jong! 't Is de maan door de boomen en de takken bewegen, kijk! Kom dan hier, er is niemand dan Moeder en ik!”

Langzaam schuifelde Jaap dichterbij, hij rilde over al z'n leden. Zelfs toen hij naast juffrouw Van Sloten en Wim stond, kon hij toch niet mee lachen.

O — en Moeder lachte ook niet!

„Jongen, ik heb zóó in angst gezeten! 't Is al halftien.”
Jaap liep stil weg naar huis, maar hij vond de deur dicht.
„Moeder, mag 'k er nog in?” riep hij. Er kwam geen antwoord en toen hij nogeens klopte, was 't net of hij Gijs hoorde giegelen. Boos liep hij weg. Zou hij in de schuur gaan slapen? Maar daar kon hij die witte plekken op de muur van Van Sloten net zien en — diezelfde rare angst kwam weer terug: hij kòn nog niet stil gaan liggen.

In de achterkamer van Wims thuis brandde nog licht. Jaap ging er heen en gluurde onder 't gordijn door; dat hing niet heelemaal tot in de vensterbank. Hij zag Wim vlak naast Moeder zitten, bijna op schoot, met z'n hoofd tegen haar aangeleund. Moeder had hem zeker een geducht standje gegeven, want Wim keek heel berouwvol.

„Jongen, je bent zoo moe,” hoorde Jaap haar zeggen, „eet nu gauw je boterham en ga dan naar bed, morgen hoor

ik het verhaal wel verder." En Wim ging ook gedwee naar boven.

Jaap begreep later zelf niet, hoe hij 't gedurfd had, maar Wim was nauwelijks de kamer uit of Jaap klopte zachtjes aan de achterdeur. Dadelijk werd hij opengedaan. Juffrouw Van Sloten keek wel wat verbaasd, maar ze zei: „Slapen ze thuis al? 't Is ook erg laat. Kom maar binnen!” alsof het de gewoonste zaak van de wereld was.

„Kom maar bij me zitten, Jaap, zie je, ik wacht op mijn man; hij was 't bosch ingegaan en ik naar het dorp — en nu kan ik hem niet roepen, want ik weet niet waar hij is — ik denk, dat hij liever niet zonder Wim thuis komt — Hier vent, 'n boterham. Wim is al naar bed. Jij moet ook maar gauw naar zolder gaan, er is nog wel 'n plaatsje, ik zal 't even klaarmaken. Als mijn man komt, roep me dan — —”

„Nee — nee — ik wou liever, dat u hier bleef — bij mij, ik kan wel op de grond slapen, in de schuur — overal — maar, maar —”

„Wat is er Jaap? Jongen, je mag wel eens goed uitrusten, je ziet zóó wit!”

Hij schudde van neen.

„Laat u me blijven, zolang als u zelf hier zit alstublieft —”

„Jawel, goed, maar wat is er dan?”

Hij zat strak naar de figuren op het zeil te staren, maar zei niets.

„Wou je me wat vertellen?”

„Ja — maar — u zult zoo boos zijn,” mompelde hij.

„Wat dan, Jaap — was het jouw schuld, dat Wim zoo laat thuis kwam?”

Zij ging op haar gewone plaatsje aan tafel zitten en wees hem, dat hij naast haar moest komen op dezelfde stoel, waar Wim gezeten had.

„Vertel dan maar alles, misschien helpt 't, Jaap!”

Hij voelde zich zoo klein tegenover al die vriendelijkheid — hij was doodmoe en nog half angstig.

„Ik — ik heb Wim geslagen — en die vieze vrouw geplaagd en Wim is boos — hij vindt me gemeen — en ik was bang daarnet — en toen — lachte hij om me — en —”

Met 't hoofd op de tafel barstte Jaap in tranen uit. Moeder Van Sloten begreep natuurlijk bitter weinig van het wonderlijke verhaal, maar ze liet hem rustig uithuilen en ze ruimde de tafel op, tot hij wat bedaard was.

„Heeft Wim jou uitgelachen? En — had jij hem geslagen?”

„Ja — en nou is hij voorgoed boos, hij dacht zeker, dat ik net was als hij en toen wou hij wel vrienden wezen, maar nou niet meer, hij vindt me net zoo gemeen!” snikte Jaap.

„Kom, dat zal nog wel loslopen, dat zullen we morgen eens rustig uitpraten, Wim houdt veel te veel van je —”

„Ja maar, weet u, wat ik zei —” Jaap vertelde alles en alles, zelfs hoe hij Wim had geplaagd met z'n „moesie”. Toen hij zoover kwam, snikte hij 't weer uit.

„Maar Jaap, hoe kon je dat nou zeggen, werd Wim erg woedend?”

„Nee — eerst niet, maar toen later deed ik 't nogeens en toen — —”

Hij vertelde het heele verhaal van 't oude vrouwtje, van

hun tocht door 't bosch, van de maan, die zoo raar scheen, van de witte spoken op de muur.

En Moeder van Sloten luisterde vol aandacht; soms vroeg ze iets, als ze 't niet goed begreep of 't niet verstond, want Jaap snikte nog aldoor en vertelde niet heel erg duidelijk. Toen hij eindelijk stilhield, zei ze zacht: „En Jaap, vent, zeg eens eerlijk, wat scheelde er nu *eigenlijk* aan, want je was niet gewoon vandaag, zoo doe je anders toch niet — je hadt zeker wat bijzonders — Als je het me niet zeggen kunt, hoeft 't niet, hoor, maar misschien was 't iets van school — of zoo.”

„Nee — heusch niet, 'k was weer gewoon in 'n nijldige bui, zou Va — — zou Vader zeggen —”

Juffrouw Van Sloten keek hem aan alsof ze al iets van z'n echte verdriet begreep. Jaap merkte het, en toen kwam 't er met moeite uit, want hij was niet gewend om vertrouwelijk te zijn:

„Ik — ik moest aldoor aan Vader denken, en toen werd ik zoo bang in 't bosch en — en — die spoken en — en — 't was Vader — z'n verjaardag.”

Heel lang bleef 't stil in de huiskamer van de Van Slotens, waar het overdag zoo druk kon zijn. Eindelijk stond Moeder langzaam op.

„Jongen — God helpe je om je strijd dapper te strijden, zóó als je vader het zou gewild hebben!” zei zij.

Jaap heeft die avond nooit vergeten.

Hoe laat Vader van Sloten wel thuiskwam, hoorde Jaap niet meer.

De volgende morgen kon je aan Wim zien, dat Vader

hem duchtig de les had gelezen over z'n lang uitblijven. Wim deed nog een beetje kortaf en Jaap ging dan ook maar gauw weg.

Onder kerktijd vertelde Moeder aan Wim, dat ze 's avonds nog met Jaap had gepraat.

„Hij heeft me verteld van gisteravond, ook van dat vrouwtje, en dat jullie samen gevochten hadden.”

„Dat was mijn schuld, ik viel hem aan, maar ziet u — —”

Wim had 'n geweldige hekel aan klikken, hij zette z'n lippen op elkaar om niets verder te zeggen.

„Ja, hij had jou eerst geplaagd, dat weet ik!”

„Heeft hij dat zelf verteld, vond hij 't zelf ook gemeen?” vroeg Wim opgewonden.

Moeder knikte.

„Dat 's geweldig mooi, dat hoefde hij heusch niet te doen en — o Moeder, nou zal hij me nooit weer plagen met — met — met dat ik alles aan u vertel, want — —”

Wim zocht naar woorden, 't was niet zoo makkelijk om te zeggen, wat hij meende.

Moeder lachte.

„Want ziet u, nou heeft hij 't zelf gemerkt, dat 't geen klikken is, geen overbrieven, 't is maar gewoon vertellen, omdat u ook zoo *luistert!*”

„Zeg jij me maar alles, Wim! Dat vind ik best, dat weet je wel, hè?”

Hij knikte, en toen liep hij weg, want hij bedacht opeens, dat hij het van de centen met Gerard en Gijs wèl stilhield voor Moeder.

Dat was eigenlijk 'n benauwend gevoel.

Op 't Land liep Jaap. Wim ging naar hem toe, lei twee

handen op zijn schouders en sprong zoo hoog tegen zijn rug op, dat Jaap bijna vooroverviel.

Jaap keek in de gultige blauwe oogen van z'n vriend en toen zag hij wel, dat alles in orde was.

„Hei jong, is dat schrikken!” zei hij goedig.

En zoo waren Jaap en Wim weer de oude, dikke vrienden van vroeger, misschien nog wel iets trouwer zelfs.

8. CHRISTOFFELTJE

In 't derde huisje op 't Vosseland waren nu ook menschen gekomen. Vrouw Wezel woonde er met haar zoontje. De eerste dag, dat ze er waren, zei Wim met een teleurgesteld gezicht tegen Moeder: „Hè, die nieuwe jongen ziet er zóó vervelend uit, en hij doet zoo raar, kinderachtig, hij liep hier op 't Land, toen we uit school kwamen, maar we zijn niet naar hem toegegaan.”

„Zie je Wim, hij is wat zenuwachtig — omdat het in stad niet goed voor hem was, zijn ze hier komen wonen. Hij heeft ook geen vader meer, net als Jaap. Je moet vooral niet onaardig tegen hem zijn!”

„Nee Moeder, heusch niet. Komt hij op school?”

„k Weet 't niet, ik zou 't wel denken, hij is niet ziek! Zeg 't maar niet verder, wat ik je net vertelde, de jongens zouden hem misschien juist plagen. — Als hij nu mee naar school gaat, zul jij dan goed voor hem zijn, Wim?” Hij knikte ernstig en zei: „Ja hoor, Moeder!” want hij vond het toch wel echt zielig van dat jongetje.

Na een paar dagen kwam de nieuwe buurjongen werkelijk op school.

Zijn moeder had er hem heel vroeg heengebracht, lang vóór Jaap en Wim nog op weg gingen. Op de speelplaats zagen ze hem voor 't eerst dichtbij. Hij was mager en lang, zelfs 'n beetje groter dan Jaap, die nogal klein was voor elf jaar.

Er stond al gauw een troepje jongens om hem heen, die hem aangapten en allerlei vragen deden. Jaap en Wim gingen er ook bij staan.

Wim vond, dat de nieuweling er niet zóó uitzag, dat je meelij met hem kreeg. Hij lachte maar en zei niets, alsof hij zich boven de anderen verheven voelde. „Hoe heet je?” vroeg er eindelijk een met 'n beweging van: 'k zal je leeren, als je me geen antwoord geeft!

„S-s-stoffel We-z-z-zel —”

Dat gaf me 'n lawaai onder de jongens.

„Stoffel Wezel, Stoffel Ezel, Stotter Kwezel!” schreeuwden ze door elkaar.

Wim stond ook krom van de lach. Toen, opeens, dacht hij aan Moeder en aan z'n belofte. Hij keek nogeens goed naar Wezel — en zag, hoe hij allerlei rare gezichten trok, alsof hij niet wist of hij zou gaan huilen of lachen.

„Toe nou, jongens, laten we nou gaan spelen! Wie heeft 't balletje?”

Maar ze luisterden niet naar Wim. Hij trok er 'n paar bij de mouw.

„Zeg, als wij maar vast beginnen, dan komen ze wel, het is zóó tijd!”

Piet Brouwer, Jaap en nog twee deden mee en langzamerhand kwamen de anderen ook. Er was niet veel aardigs aan om den nieuweling te plagen, want hij zei toch niets. Ten slotte stond hij in z'n eentje bij 't hek.

Stilletjes liep Wim op hem af.

„Zeg jong! Ga nou vast naar binnen!” raadde hij goedig. Wezel keek hem aan met z'n lichte, verschrikte oogen en lachte weer.

„Och — w-w-wat heb jij een v-v-v-vies ge-ge-zicht!” stotterde hij.

„Heb je anders niet te zeggen!” bromde Wim en hij ging

gauw weer naar de vroolijke trappende troep terug. Maar toen klonk de bel over de speelplaats.

„Zeg Jaap, dat jong is vast gek of zooiets!” zei hij verontwaardigd, terwijl ze naar binnen liepen. „Zie *jij* wat op m'n gezicht?”

„Ja, 'n beetje 'n zwarte streep hier op je wang — ja daar — nou is 't er af.”

„Hij zei, dat ik een vies gezicht had, zoo'n mispunt!” vertelde Wim.

„Stot-tot-tot-tot-totterde hij weer zoo?” vroeg Jaap. Toen liepen ze allebei grinnikend hun klas in.

Stoffeltje viel niet erg in de smaak op school. Hij bleek niet zóó dom, als iedereen dacht, maar hij verbeeldde zich allemaal de baas te zijn, en dàt leek naar niets! Hij zat pas in de tweede klas en hij was toch even oud als Wim. Het lezen ging nog 't allerergste, omdat hij zoo vreeselijk stotterde.

De hoofdonderwijzer had hem een apart boekje gegeven, dat moest hij thuis hardop aan Moeder voorlezen. Stoffel liep er mee te pronk, alsof 't een behaalde prijs was en dat konden de groote jongens natuurlijk niet uitstaan.

„Hei! laat 's kijken — Och!! wat prachtig!”

Piet Brouwer had het boek afgepakt en sloeg het open.

„Hoor nou 's! Let op, kindertjes!”

'n Gejuich van de andere jongens . . . . Piet zette z'n gezicht in de plooi en deed precies de stem van Stoffeltje na, toen hij voorlas. Bij elke t en b en k hakkelde hij een heele poos, totdat z'n toehoorders zóó 'n geweld maakten, dat hij zichzelf niet meer verstond.

Wim had ook van harte meegejuicht. Die Piet was toch zoo'n malle jongen, hij kon iedereen nadoen, wie hij maar wou.

Maar opeens moest Wim al weer aan z'n belofte denken — lastig, dat hij „ja” had gezegd tegen Moeder.

„Zeg — geef dat boek nou weerom, je krijgt er vast nog herrie mee, als er wat aankomt . . . .”

Brouwer keek vol verbazing naar z'n vriend, die anders nog veel krasser stukjes uithaalde, dan hijzelf durfde.

„Wà-wa-wa-wa-wa-wàt mot jij?” zei hij, nog heelemaal *in* z'n vertooning.

Wim schaterde het weer uit, maar trok ondertusschen het boek weg. Piet wou 't natuurlijk terugpakken, en zoo begonnen ze er om te vechten.

Gelukkig voor het arme boek was het geen heete strijd, want geen van tweeën was echt boos, en ze lachten zich slap inplaats van er op los te slaan.

„Vooruit, laat mij 't nou maar houden —” vroeg Wim goedig, en Piet zei, dat het prul hem niks kon schelen: 't was goed voor z'n broertje, die thuis nog in de kinderstoel zat.

Stoffeltje stond buiten het hek toe te kijken.

„Kom mee!” fluisterde Wim, en liep meteen met 'n vaartje de dorpsstraat in — Hij dacht, dat Stoffel nu ook komen zou, maar dat had hij mis.

„Nou lievie,” zei Piet Brouwer, „als je het mooie boekie terug wil, moet je 't maar uit de boom plukken — dáár hangt 't! Zie je?”

Hij aaide Stoffeltje over de wang en alle jongens be-

gonnen weer te lachen — Stoffel ook, hij snapte niet eens, dat 't om hem was.

Wim was ondertusschen al bijna bij de Zandweg. Hij bleef er wachten en uitkijken of Jaap nog niet kwam.

Dat duurde nogal niet lang.

„Zeg Jaap, laten we maar zachtjes oploopen, als Stoffel dan komt, kan ik 't hem teruggeven.”

Na een poos verscheen Stoffel uit het bosch langs de straatweg. Hij liep weer gezichten te trekken, maar Jaap en Wim lachten er niet meer om, want hij zag er werkelijk zielig uit.

„Hier!” en Wim duwde hem 't leesboekje onder de neus.

Stoffel pakte 't aan en — lachte.

„Z-z-zal 't aan Moe z-z-zeggen!” grinnikte hij.

„Wat?” vroeg Wim.

„Dat jij me ge-s-s-slagen h-heb!”

„Dat 's een leugen! Maar —”

Jaap trok Wim aan z'n mouw, dat hij Wezel liever moest laten loopen.

Wim bedaarde wat, maar hij zei toch nog tegen Stoffel: „Je weet best, dat ik je niks gedaan heb — en nou heb je je boek weerom, nou is alles uit en 'k zou maar niet gaan klikken, want dat kon je nog zuur bekomen!”

Maar Stoffel lachte en

stotterde, dat hij 't wèl zou doen. Wim en Jaap draaiden hem verontwaardigd hun rug toe.

Jaaps verjaardag werd echt gevierd. Zijn moeder was wel de heele dag uit werken, maar juffrouw Van Sloten had gezegd, dat hij bij Wim mocht komen, en zij tracteerde op chocola met koekjes. Wim glansde van voldoening, toen hij z'n vriend meenam naar de werkplaats. Want daar stond het hok voor Turk kant en klaar, keurig groen geschilderd; Wim had boven de ingang in witte letters TURK gezet.

„Voor mij?” zei Jaap en hij kreeg een kleur als vuur.

„Ja,” lachte Wim 'n beetje verlegen, „'t zal wel groot genoeg zijn, hè? Zelf gemaakt, zie je, maar Vader heeft aldoor geholpen.”

Jaap kon werkelijk niets zeggen van verbazing.

„Dankje wel! Zeg, dankje wèl, hoor!” mompelde hij eindelijk.

Hij nam 't veel te ernstig op; Wim zag wel, dat hij er blij mee was, maar 't leek net of hij toch een beetje ongelukkig keek.

Annie was stilletjes Turk gaan halen — op haar teenen liep ze de gang door, de hond aan z'n halsband houdend, en met 'n zwaai deed ze opeens de deur van 't timmerhokje open.

„Fijn!” riep Wim, „nou moet hij er even in; dat is fijn, dat je 'm gehaald heb!”

Ze duwden Turk in z'n nieuwe huis; hij begreep er niets van, maar liet geduldig met zich sollen, omdat de baas zelf er bij was. Ten slotte lag hij, met z'n kop uit de

opening, ze een voor een aan te kijken, alsof hij iets heel verdienstelijks had gedaan.

„Leuk geworden, hè?” vroeg Annie.

Jaap knikte maar, hij had zoo'n wonderlijk gevoel in z'n keel, en hij kon heelemaal niet zeggen, hoe heerlijk hij 't vond: dat hok voor Turk, en — dat Wim zóó'n vriend was.

Annie ging weer naar binnen „Moeder,” zei ze, „hij is zoo vreeselijk gelukkig. Die arme Jaap — hij weet heel niet, wat 't is om iets moois te krijgen — hij stond er maar naar te kijken!”

„Kom jong!” zei Wim, toen ze weer alleen waren, „we zullen het zoo meteen wel bij jullie brengen, laten we nou maar naar binnen gaan eten. Had je er nooit wat van gemerkt — echt niet?”

„Nee — natuurlijk niet — En zie je, ik begrijp ook niet waarom je het voor mij gemaakt heb — waarom, hè?” Wim lachte vroolijk.

„Omdat je jarig was natuurlijk!”

Jaap bukte zich heel diep voorover en streefde de kop van Turk.

„Mooi hè, jongen? Veel te mooi voor ons!”

Wim trok hem mee naar de huiskamer, haast met geweld. Die vroolijke gezichten om de tafel en dat geroep van „ik feliciteer je wel, Jaap!” maakten hem weer 'n beetje verlegen; Moeder van Sloten wenkte hem geheimzinnig, dat hij even mee moest gaan naar de keuken. Wat ze daar samen afhandelden kwam niemand te weten; maar toen ze terugkwamen droeg elk een groote schaal versch gebakken pannekoeken. Jaap keek nu ook zoo glunder,

als Wim hem nog nooit had gezien, hij was heelemaal over z'n schuwheid heen.

„Ziezoo! Daar wisten Mina en Annie zelfs niets van!” zei Moeder.

Het was alles even feestelijk, maar er kwam nog een verrassing. Ze zouden net van tafel opstaan, toen ze een bekende stem aan de achterdeur hoorden: „Wim? is Wim thuis?”

„Mijnheer Evertsen!” zei Wim gauw en hij stormde weg. „Hier, kijk maar 's wat er in zit, de andere is voor je vriend,” zei Evertsen.

„Jaap, Jaap, kom 's kijken, nòg 'n cadeau voor je verjaardag!” schreeuwde Wim en hij zwaaide met de enveloppe, die hij net gekregen had.

Jaap verscheen dadelijk en samen haalden ze voorzichtig de kieken voor de dag.

„Dank u wel — dank u wèl — ik zal 't altijd bewaren!” zei Wim.

Moeder kwam vragen, waarom ze Mijnheer buiten lieten staan.

„Heelemaal vergeten,” stamelde Wim, maar Evertsen had de fiets bij zich en moest al weer weg.

Hij lachte in z'n eentje om hun blijde gezichten, en terwijl hij op z'n fiets sprong, proestte hij 't bijna uit, want hij hoorde Wim hard roepen in de gang: „Vader, kijk ook eens! Is dat nou geen goeie kerel!” Dat zei Vader weleens, als hij blij was met Wim, maar dat wist Evertsen natuurlijk niet.

Ja, de kiek was geweldig leuk geworden, iedereen moest 'm bewonderen.

Jaap ging er voorzichtig mee naar huis, om 'm zóó op te bergen, dat Gijs er nooit bij zou kunnen.

Op 't Land liep Stoffeltje. Hij zag Wim en Jaap over een stukje papier gebogen, en wou ook eens kijken.

„Mag 'k z-z-zien —?”

„Daar!” zei Wim goedig, en hield hem het zijne voor, „niet aankomen!” Maar Stoffel vond, dat hij niet genoeg zag en pakte toch een van de hoekjes beet —

Meteen was er 'n groote scheur dwars over de kiek. Wims bovenlijf en 't dak van 't schuurtje bengelden er bij.

„Daar!” zei Wim nogeens, maar nu heel boos en hij gaf Stoffel een fiksche draai om de ooren. Stoffel liep weg zoo hard als hij kon.

„Wat jammer!” vond Jaap.

„'t Is ellendig, dat vervelende jong! Moeder had gezegd, dat zij 't voor me op zou plakken — nou kan 't niet meer!” Wim keek echt teleurgesteld en boos.

Jaap was met zichzelf in tweestrijd.

„Hier!” zei hij opeens, „wil je 't mijne hebben?”

„Nee hoor, want ik heb die van school en 't is net 'n leuk cadeautje op jouw verjaardag — nee, dat doe ik niet!” Heel beslist weerde hij Jaap af. En toen trok Jaap z'n hand ook weer terug, maar hij bedacht toch iets moois om Wim plezier te doen.

's Avonds wachtte hij op de straatweg vóór Dennenhoeve, totdat Evertsen thuis kwam. Dat was altijd zoowat om negen uur en dan lag Wim al lang in bed. Jaap zwierf net zoo laat rond als hij zelf wou, want Moeder was uit werken geweest en dan had ze nog zooveel te doen, als ze thuiskwam, dat ze niet zoo vroeg ter ruste ging als anders.

Eindelijk zag Jaap het licht van de fietslantaarn in de verte, als 'n klein sterretje tusschen de boomen.

„Meneer!” zei hij en hij nam z'n pet af, net op 't oogenblik, dat Evertsen het hek in wou rijden.

„Wat is er? O, ben jij het, Waler?” en hij sprong van z'n fiets.

„Weet u — Stoffel heeft Wim z'n, — z'n portret verscheurd en hij wil 't mijne niet hebben, zou u — zou u er alstublieft nog een voor Wim willen maken, ziet u, *hij* heeft een prachtig hok voor mij en Turk gemaakt ziet u —” Evertsen zag 't niet ineens zoo duidelijk in als Jaap wel wou, maar hij was toch heel vriendelijk.

„Net als tegen Wim,” dacht Jaap.

„Ik zal Wim er morgen of overmorgen nog wel eentje sturen. Of nee — wacht eens —” hij voelde in z'n binnenzak en haalde een portefeuille te voorschijn. Bij 't licht van de lantaarn zocht hij er in. Jaap zag, dat er nog een massa andere kiekjes in zaten.

„Hier — geef jij het hem maar, ik heb er nog een over —” en meteen reikte Evertsen er hem een aan. Jaap zei wel viermaal „dank u wel.” Hij was zóó blij, dat hij 't zelf mocht geven, dat had hij heelemaal niet gedacht.

„Je kunt de tuin wel even door, anders moet je zoo'n eind omloopen,” zei Evertsen.

Jaap deed 't graag, hij verlangde om gauw thuis te zijn en stil te liggen denken over al de heerlijke dingen van z'n twaalfde verjaardag.

„Die kleine Wezel is 'n vervelend jong, hè?” vroeg Evertsen nog.

„Ja Meneer, hij is net zoo leelijk tegen Wim, en Wim

helpt hem toch telkens als ze hem plagen. 't Is 'n flauw joggie —”

„Als ik 'm zie, zal ik hem eens goed vertellen, dat hij andermans boeltje niet hoeft te vernielen. Nacht Jaap!” Jaap liep vlug naar 't Vosseland. Moeder was nog bezig in de schuur. Hij sloop zachtjes naar binnen, kreeg Vaders gezangboek van de kast en legde de kiek er in. Hij moest aldoor denken, hoe Wim de volgende morgen wel kijken zou. En met 't dikke boek onder z'n kussen sliep Jaap die avond in.

Het was Zondag.

De Walers en Stoffeltje Wezel gingen de laatste tijd ook mee naar de Zondagsschool, en zoo stond het heele troepje van 't Vosseland om juffrouw Evertsen heen. Behalve Gijs, die hing tegen 't hek en schold een paar kleintjes uit voor kaffer en kikker, waar ze diep verontwaardigd over keken.

De Juffrouw praatte vooral met Stoffel. Zij noemde hem altijd Chris en had tegen de jongens gezegd, dat ze niet meer Stoffel moesten roepen.

't Was net of hij niet zoo erg stotterde, als hij met juffrouw Evertsen praatte. Zij was ook altijd vriendelijk voor hem en dat was hij van de jongens niet gewoon.

Opeens, terwijl hij wat stond te vertellen, wees hij naar Wim en zei met z'n treiterig lachje: „K-k-kijk hij 's een k-k-k-kleur k-k-krijgen!”

Allemaal keken ze naar Wim. 't Was waar: hij zag rood tot achter z'n ooren en ging met z'n rug naar de straat staan.

„Leelijke ouwe bult!” hoorden ze Gijs bij 't hek schreeuwen.

De Juffrouw wist niet, wat ze er van denken moest. Ze keek naar de weg. Daar liep een stakkerig, gebocheld oud vrouwtje — de Juffrouw kende haar: 't was „gekke Mie”, die vroeger in stad had gewoond en nu door de zorgen van mevrouw Evertsen naar 'n klein dorp in de buurt was verhuisd.

De Juffrouw ging naar haar toe en sprak haar aan.

Wim z'n kleur was nog aldoor niet gezakt, hij begreep niet hoe Jaap er zoo gewoontjes bij kon staan, want 't was immers hetzelfde oudje van de krui in 't bosch. Heel be-teuterd keek Wim er naar, hoe ze druk stond te redeneeren tegen de Juffrouw. Hij lette heelemaal niet meer op Stoffel of op de anderen.

Gijs was natuurlijk gauw bij het hek verdwenen, en kwam zoo'n beetje bij de jongens staan. Hij probeerde door bewegingen en gebaren Stoffel iets duidelijk te maken, maar 't duurde lang voor die hem begreep. Toen, eindelijk — — juffrouw Evertsen keerde zich opeens om: wat hadden de jongens toch! Ze hoorde Gijs roepen: „Lekker, lekker!” en nog 'n paar anderen, die zoowat schreeuwden, maar 't klonk allesbehalve als toejuichingen!

Zij zag nog net, dat Wim languit op de grond lag. Hij keek woedend achter zich om en riep: „Dat doe *jij*, ellendige Kwezel, ik zal je wel 's!”

Toen sprong hij op en vloog Chris achterna. Stoffel vluchtte weg, maar Wim zou hem natuurlijk hebben ingehaald, als 'n paar jongens hem niet in de weg waren gaan staan.

„Wim, Wim, kom 's hier!” riep de Juffrouw, maar hij hoorde 't niet.

Jaap pakte hem bij z'n jasje.

„Toe nou jong, ze roept je!” zei hij zachtjes.

Maar Wim gaf de vervolging nog niet op, hij was buiten zichzelf van drift — wat 'n schande om door zoo'n min kereltje omver gewipt te worden, en dan liefst waar zoo-veel jongens bij waren. Hij zou 'm leeren! ook voor dat geklik!

Maar juffrouw Evertsen hield hem toch weer tegen bij een arm en zei: „Ga jij maar vast naar binnen, Wim, en bedaar een beetje, vóór we beginnen!”

„Ja maar — ja maar —”

Toen zag hij, dat 't niet geraden was nog wat tegen te zeggen en hij ging, erg vernederd en erg kwaad.

Jaap en Gijs zaten niet bij juffrouw Evertsen op Zondags-school, maar Stoffeltje wel en z'n plaats was vlak bij Wim. Toen de andere jongens de klas inkwamen, trok Wim eens flink z'n neus voor Wezel op. 't Volgend oogenblik had hij er 't land over, want de Juffrouw keek hem strak aan, en om hem heen begonnen er 'n paar te giegelen.

„O-ò-òch!” fluisterde Gerard.

Wim had 'n gevoel, alsof hij iedereen wel had willen afkloppen; hij luisterde bijzonder slecht die middag en voelde zich diep ongelukkig.

Hij mocht niet gelijk met de anderen naar huis.

„Wim, wat heb jij toch vanmiddag, het is wel wat àl te erg!” begon de Juffrouw.

„Die ellendige Stoffel — —” hij vertelde van de kiek, van het altijd-durend gegiegel, van 't klikken —

„Wat heeft *hij* te zeggen, of 'k rood zie of wit of blauw —”
vond Wim.

„Ja maar, jij klikt nu toch op 't oogenblik óók —”
Wim schrok, hij vond het juist zoo gemeen, hij deed het
nóóit.

„Wat hoefde hij me beentje te lichten, ik deed 'm niks!”
mopperde hij nog.

„Ja, dat was heel onaardig, maar een ander had hem
opgestookt en dien heb ik duchtig onder handen genomen.
Je hoeft heusch niet meer voor je eigen eer te vechten,
dat is al afgelopen.”

Hij zat met 'n verongelijkt gezicht vóór zich te kijken, hij
vond het vreeselijk, dat de Juffrouw nu ook nog boos
was.

„Kom,” zei zij, „dit is nu iets, dat we elkaar moeten ver-
geven. Zul je nou niet meer zoo woedend zijn tegen
Chrisje of tegen wie ook —? Je bent anders toch niet zoo
driftig, hè Wim?”

Dat klonk heel vriendelijk, maar Wim gaf nog niet dadelijk
antwoord. Hij voelde nog zooveel wrok tegen Stoffel, hij
zou enkel leelijke dingen gezegd hebben. Toch streed hij
wel tegen z'n boosheid, en eindelijk kon hij de Juffrouw
aanzien.

„'k Zal Stoffel niks doen, heusch niet, maar ik kan nog
lang niet goed op hem worden, ik zou 'm best . . .”

„Stil nou, Wim, zeg nu niet meer dan je bedoelt. Kom,
loop maar gauw naar huis, of — als je soms even wachten
wil, dan gaan we samen.”

Jaap en de anderen waren al lang weg en Wim stond dus
bij de deur tot de Juffrouw haar mantel aan had, maar

hij vond 't niet zóó prettig als anders om met haar naar huis te loopen.

„Zeg, vertel me eens, waarom je zoo schrok van oude Mie, ken je haar?”

„Ja,” zei Wim, „we hebben haar eens in 't bosch gezien, en — en toen werd ze zoo nijdig op ons. Het was héél ver weg, die avond toen Vader me is gaan zoeken.”

„Ja, ze is gauw boos. Vroeger, in stad, woonde ze dichtbij ons en dan kwam ze haar nood aan mijn Moeder klagen, als ze wat met de burens had. Maar — had je haar heelemaal niet geplaagd?”

„Nee — ik vroeg, of ik wat voor haar sprokkelen zou en toen begon ze ons uit te schelden!”

Wim keek de Juffrouw open aan, want het was immers waar, wat hij zei. Maar omdat hij aan 't geplaag van Jaap dacht, kreeg hij toch weer 'n erge kleur.

De Juffrouw geloofde hem wel, maar ze begreep, dat er nòg wat achter zat. Zij praatte er verder niet over.

Bij 't begin van de Zandweg stond Jaap op z'n vriend te wachten, de Juffrouw liep verder de straatweg naar huis.

„Dag jongens!” riep ze nogeens, toen ze hun petten afnamen. Wim vond, dat 't anders klonk dan gewoon. Hij was haar zeker tegengevallen, omdat hij zoo boos was geweest.

„Die nare Stoffel, 't is alles *zijn* schuld!” dacht hij.

9. WEGGERAAKT?

„Hé, wat is er gebeurd?” vroeg Frans Evertsen.
„Hij kwam het tuinhuisje bij 't tennisveld binnen en vond er z'n jongste broertje Paul, bitter huilende. Kleine Beppie, die pas vijf was, stond er bedroefd naar te kijken en probeerde hem te troosten, maar Paul wou niets van haar weten.

„Kom nou! wat is er? Pijn gedaan? Ben *jij* 'n jongen, die op school gaat?”

„Hij heeft z'n spa verloren, die groote nieuwe van z'n verjaardag,” vertelde Beppie.

„O, die vinden we wel terug! Die ligt natuurlijk ergens tusschen de struiken; zullen we 's zoeken?”

Paul schudde droevig van nee — hij had zelf al zoo lang gezocht.

„Maar 't ding is toch niet weggelopen, 't moet ergens in de tuin liggen!”

Frans liep tusschen de struiken en rondom langs het hek. Hij zag Henk en Tom naar 't fietsenhok gaan en toen bedacht hij, dat ze een tochtje zouden maken.

„Helpen jullie even mee zoeken naar de nieuwe spa van Paul? Ik ga dadelijk mee, maar dat ding moet eerst terecht!”

De groote broers zochten nu met z'n drieën in volle ernst, maar ze vonden geen spa.

„Zien jullie m'n klosjes met het touwtje ook?” vroeg Bep, „je weet wel, dat klinkt net of 'n kanon schiet, als je je vingers in je ooren stopt.”

Ze holde achter Henk aan, dat was haar lievelingsbroer.

„Maar kleine kabouter,” zei hij, „is dat ook al weg? Waar heb je dat nu weer laten slingeren?”

„’t Lag gisteravond in ’t tuinhuisje, geloof ik —”

„Ja, en m’n schop ook!” jammerde Paul, „k weet ’t héél zeker!”

Eindelijk gaven de jongens het zoeken op. Ze zouden morgen nog weleens kijken, maar ze moesten nu uit.

Diep verslagen stond Paul ze in ’t hek na te kijken, toen ze in volle vaart de straatweg opgleden. In ’t dorp haalden ze een vriend van Tom af en toen ging het er op los.

De twee oudsten reden achter en Henk kwam vlak naast z’n broer.

„Zeg, ik had opeens ’n vervelend idee, ’k zou niet graag willen, dat ’t waar was —”

„Van die spa en zoo —” zei Frans, „hm — ik ook —”

„Ja zie je, die jongen Waler loopt telkens achter in de tuin, vooral ’s avonds.”

„Jaap toch niet?” vroeg Frans.

„Nee — ’t is de kleine, ik heb ’m al een paar keer gezien.”

„Hm — nog maar niet aan Vader zeggen, hè?”

„Nee — vooral niet, want zie je — *nooit* oververtellen! — maar ik geloof, dat ’t jongetje Van Sloten er ook bij was.”

„Je meent ’t niet!”

Henk knikte verdrietig. Hij wist altijd ’t goede van de menschen uit te vinden, hij vond zoo’n ontdekking vreeselijk.

„’k Moet telkens denken, of ze ook — —”

„Maar dat zàl uit zijn!” vond Frans, „weet je wel, dat Paul z’n toeter ook weg is geraakt, en dan — zeg Henk — al die tennisballen — —”

Verschrikt keken ze elkaar aan.

„Maar we weten niets zeker, en — —” begon Henk.

„Ik *wil* 't nu precies weten en 'k zal er wel achter komen ook!” zei Frans beslist.

Toen praatten ze over wat anders.

Maar diezelfde avond verstopte Frans zich in de struiken, vlak bij 't tuinhekje. Hij had een stuk chocola op de tafel gelegd en een oud knikkerzakje met knikkers.

De deur was gewoon dicht, maar niet op slot — net als anders.

Het was nog niet heelemaal donker, toen hij fluisterende stemmen hoorde en even later zag hij Gerard van Sloten en Gijs Waler op 't pad, dat naar het achterhekje ging. Gerard liep voorop, maar hij scheen toch niet goed te durven, want Gijs riep twee- of driemaal: „Toe dan, jong! Ze hebben het licht al op binnen, dat weet je immers! Vooruit nou, of 'k zeg 't aan je moeder.”

Gerard ging angstig naar het zomerhuisje, voetje voor voetje. Hij keek door de glazen deur.

„Ligt er wat?” vroeg Gijs weer, „haal 't dan gauw, er komt niemand aan!”

„'n Stuk chocola!” zei Gerard en z'n gezicht stond lang niet meer zóó bang — hij deed de deur open, pakte 't lekkers weg en toen, na even aarzelen, ook de knikkerzak. Gehoorzaam bracht hij het alles aan Gijs.

„Mooi zoo!” vond Waler.

Hij stopte de heele buit in z'n zak en Gerard kreeg alleen maar 'n klein stukje chocola.

Net zoo zachtjes als ze gekomen waren, liepen ze weer weg.

Evertsen kwam niet te voorschijn vóór ze een heel eind het Vosseland op waren.

Hij schold zichzelf uit voor 'n „uil” en domoor! Waarom had hij niet wat grooters neergelegd, iets, dat je kon terugvinden in 't huis van Waler. Van die knickers kon niemand bewijzen, dat ze gestolen waren, ze zagen er precies uit als andere, en 't lekkers hadden ze opgegeten . . . .

Hij vertelde nog niets van wat hij gezien had, maar de volgende avond pakte hij het zaakje anders aan. Hij legde een groote voetbal in 't tuinhuis — die konden ze niet opeten, niet in hun zak bergen en ook niet thuis verstoppen, want 't ding zou dadelijk in 't oog vallen.

Hij wachtte lang tusschen de struiken, maar er kwam niemand.

Gijs vond het zeker te gewaagd om elke avond wat weg te nemen.

En daarna volgden er weer een paar dagen, dat Evertsen 's avonds naar stad moest en hij dus niets verder doen kon.

'n Week later vroeg Henk of hij al wat ontdekt had.

„Hm ja, zal je later wel 's vertellen, heb *jij* wat gemerkt?”

„Nee — vanmiddag hing die jongste Waler weer bij 't hek, maar hij kwam niet binnen.”

„Zag hij jou?”

„Nee, dat kon onmogelijk, ik stond bij de broeibakken.”

„Prachtig!” Frans deed zoo plechtig als 'n rechter.

„Heb je wat akeligs gemerkt? Is hij heusch oneerlijk?”

„'t Is 'n schandalig spannetje dieven, maar ze loopen er nu toch in!” zei Frans geheimzinnig.

Die avond ging hij weer op wacht zitten. De voetbal had hij nu niet op tafel gelegd, maar vlak bij de ingang van 't tuinhuis, alsof hij daar, half tusschen de struiken, vergeten was.

Evertsen had goed geraden. De jongens kwamen zelfs nog vroeger dan de vorige keer.

Gerard werd er weer op uit gestuurd en Gijs hield de wacht. Hij stond maar een paar pas van Evertsen af en die hield z'n adem in, alsof hij zelf 'n dief was.

Gerard kwam terug.

„Er ligt niks vandaag, heusch niet. Ga maar kijken!”

„Zoo en wat is dat dan, daar vlak bij dat blauwe dennetje — zie je 't niet? Nou, ik wel: 'n voetbal! Ga 'm halen, vooruit!”

„Wat heb je daar nou aan? Dat zien ze immers dadelijk?” kreunde Gerard.

„Die bergen we op en dan gaan we er 's middags eens mee schoppen — dan hebben *wij* er tenminste nog schik van, nou heeft niemand er wat aan!” stond Waler te beweren.

Gerard bibberde van angst.

„Ik doe 't niet —” huilde hij.

En toen ging Gijs er zelf kalmpjes heen en pakte de bal op.

Net waren ze 't hekje uit, of Evertsen sprong op en keek ze na. Ze gingen niet naar huis, maar verdwenen tusschen de berkjes.

Evertsen volgde ze op een afstand, hij wou weten, waar ze hun gestolen boel bewaarden.

Het was niet vlak in de buurt van 't Vosseland. Ze liepen

Evertsen volgde ze op een afstand, ... Blz. 123.

de hei op en stapten nog steeds door. Evertsen wachtte tot ze het onbegroeide eind voorbij, en weer tusschen de boomen waren. Toen rende hij ze achterna, z'n lange beenen brachten hem in 'n ommezien aan de overkant van de hei. Toch viel hem die afstand wel tegen (net als Jaap en Wim vroeger).

Toen hijzelf in 't bosch kwam, hoorde hij hun stemmen nog tamelijk dichtbij. Ze klommen het begroeide heuveltje op en drongen door de struiken. Evertsen probeerde 't ook, maar van een andere kant.

„Ziezo, daar ligt hij goed!” hoorde hij Gijs zeggen, „en nou gauw naar huis, anders vraagt jouw moeder of je weer met Gijs gespeeld hebt. Dat mag immers niet?”

Ze keerden terug zonder de bal. Tot z'n spijt had Evertsen niet precies kunnen zien, waar ze 'm gestopt hadden, maar hij wist toch ongeveer de plek en hij nam

zich vast voor er bij daglicht naar te gaan kijken. De jongens liepen elk een andere weg naar huis. Evertsen kwam bijna gelijk met Gerard op 't Vosseland en hij hoorde nog net, dat juffrouw Van Sloten zei: „Foei Gé, is dat lang uitblijven! Vroeger was je nooit zóó ongehoorzaam. Wim is zelfs al naar bed. Nu mag je deze week niet meer naar buiten 's avonds — het is al heelemaal donker.”

Evertsen moest nog werk maken voor de volgende dag. Maar vóór hij naar z'n kamer ging, liep hij naar Henk, en samen haalden ze er hun zuster bij. Toen deed Frans met 'n ernstig gezicht het heele verhaal van de diefstal. En lang nadat hij uitverteld had, zaten ze daar nog met z'n drieën te beraadslagen wát ze zouden doen.

De volgende middag hadden de twee vrienden van 't Vosseland vrij, want 't was Woensdag.

„Zullen we nogeens naar de vijver gaan?” stelde Wim voor, „we kunnen best gewoon op tijd thuis zijn, als we niet verder doorlopen.”

„O best, dan houden we nog 'n mooie poos over om daar te spelen,” vond Jaap. Samen trokken ze er op uit en nu ze eenmaal het heuveltje kenden, hadden ze niet veel moeite om de vijver terug te vinden.

Het was wèl iets heel bizonders: zoo'n geheim met je tweeën; net of 't keilen met platte steentjes en de spelletjes tusschen de berken er nog leuker door werden.

Natuurlijk moesten ze ook weer van de heuvels rollen, tot vlak bij 't water. Wim duikelde telkens kopje-over. Hij kende een nieuwe manier: je moest je niet vóórover,

maar op zij laten vallen, tot je op één hand stond, dan zwaaide je de beenen omhoog en zette de tweede hand op de grond, daarna volgde weer 't eene been na 't andere, tot je gewoon rechtop stondt.

„Molentje” noemden ze het, want als Wim 't vlug deed, leken z'n armen en beenen precies op vier wieken.

„Als Gijs en Stoffel maar 'n goed eind uit de buurt zijn, dan is hij toch nog net zoo vroolijk en mal als vroeger,” dacht Jaap.

Ze hadden reusachtig veel pret samen, Jaap vond 't alleen jammer, dat ze Turk niet hadden meegenomen. Eindelijk, toen Wim in minstens tien verschillende boomen was geklommen en alle platte steentjes, die hij maar vinden kon, had weggekeild, kwam hij naast Jaap liggen, languit in de hei. Hij had 'n groote buil boven z'n oog opgelopen, toen hij nogeens voor 't laatst in geweldige vaart van de heuvels rolde en met z'n hoofd op een steen terecht kwam.

't Was toch wel lekker, om even uit te blazen in de schaduw. De lucht zag licht grijs-blauw, de zon brandde op 't gele zand rond 't water en maakte 't vieze poeltje heelemaal zilver. Tusschen de donkere dennen had je hier en daar plekken licht lentegroen, het kreupelhout op de heuvels om de vijver stond ook al in blad en daarvóór schitterden de witte berkestammen. En de vogels zongen! Ze riepen en floten alsof ze probeerden, wie het wel 't hardste kon!

Jaap zei niets, omdat Wim niet begon. Ze lagen daar maar stil naast elkaar, na al 't lawaai en 't gedraaf van even tevoren.

Wim kon de laatste tijd soms opeens zoo bedwaard worden, dan zei hij geen woord meer. Op weg van school naar huis gebeurde het ook weleens.

Maar na 'n poosje begon hij toch zacht te fluiten; en hij wees Jaap 'n paar konijnen aan, die zich weer buiten de struiken waagden, nu 't zoo lang stil bleef.

„Kijk, hier vlak tegenover ons is dat rare groote hol met die hei er voor,” zei Jaap, „dáár — zie je het?”

Ja, Wim herkende 't ook en hij was meteen weer klaar om er eens heen te gaan. Hij stond op en liep in 'n ommezien naar de overkant van het water.

'n Vreemd hol was 't en de doode hei zat er zóó stevig voor! Wim ging op z'n knieën liggen en sjarde en rukte — Eindelijk had hij 'n flinke opening, hij keek in 't gat en 't was alsof de zandige helling, de hei en de struiken om hem heen draaiden — zóó schrok hij.

„Zeg hoor 's, 't is net of Turk daar door de struiken loopt, zou hij los zijn?” riep Jaap, „nee, toch niet, 't is Castor van Dennenhoeve. —”

De hond zag even rond, toen hij uit 't kreupelhout te voorschijn kwam en liep meteen terug. Maar Wim keek niet op of om.

„Zeg!” riep Jaap.

Z'n vriend luisterde nog niet. Toen ging hij ook eens bij het groote konijnenhol kijken.

„Zou Mijnheer er aankomen, dat Castor hier rondloopt?” vroeg hij, toen hij achter Wims rug stond.

„Kijk's!” was alles wat Wim kon uitbrengen — z'n lippen waren wit. En Jaap keek.

Daar lagen 'n heele rij ballen — de tennisballen van de

Evertsens — een mooie nieuwe spa (met de steel naar de diepte paste die er precies in) een trompet, een zakmes, een verroest speelgoed-weegschaaltje, telkens ontdekte je er wat nieuws bij, hoe langer je in de donkere bergplaats tuurde.

En terwijl de jongens daar stom van akelige verbazing bij stonden, hoorden ze bekende stemmen, de struiken werden wat op zij gebogen door 'n sterke hand en juffrouw Evertsen en haar oudste broer stonden boven aan de helling. Het was alsof Wim daardoor weer moed kreeg, hij sprong op en liep naar ze toe.

„Komt u 'skijken wat we gevonden hebben, dáár in dat gat!” Evertsen ging er dadelijk heen; hij lag op z'n knieën te wachten, tot z'n zuster er ook bij was, toen haalde hij de gestolen dingen een voor een te voorschijn.

„Hoe kwamen jullie hierheen en hoe vond je dit zoo?” vroeg de Juffrouw.

„'t Was een geheim van Jaap en mij, die vijver hier. We hebben 'm ontdekt op die middag, toen we verdwaald zijn, maar nou wisten we goed de weg en we zouden er vanmiddag nog 's heen — en toen we even uitrustten zei Jaap: „daar heb je dat groote gat weer,” en ik ging 's kijken en ik schrok er net zoo van!”

„En waarom zei je dat, Jaap?” vroeg Evertsen.

„Zoo maar — 'k weet niet.”

„En wéét je hier niets van, heelemaal niets?” Evertsen keek hem ernstig onderzoekend aan.

„Nee, Meneer,” zei Jaap gewoon, maar hij kreeg 'n kleur als vuur om zóó'n vraag.

„En waar is de voetbal?”

„k Weet niks van 'n voetbal!” zei Jaap.

„We hebben 't net zoo gelaten als 't lag, er was geen voetbal bij,” verzekerde Wim; hij ging op zij van de Juffrouw staan en fluisterde: „U moet *heusch* niet denken, dat Jaap er wat van wist, *echt* niet!” Hij keek haar aan alsof hij wou zeggen: „U gelooft mij toch wel?”

Juffrouw Evertsen knikte geruststellend tegen hem; zij zag er bizonder verdrietig uit, vond Wim.

„Zie je, ik weet, wie de voetbal weggenomen heeft en waarschijnlijk al deze dingen ook —” begon Evertsen weer, „en 't zou me verbazen, als jij 'r nooit wat van gemerkt hadt, Waler!”

Jaap schudde van neen.

„Maar je begrijpt toch zeker — —” Evertsen maakte de zin niet af, want ze hoorden opeens iemand schreeuwen van schrik, zóó als je „o!” roept, wanneer je bijna onder 'n auto komt.

Alle vier keken om en daar stond Gerard nog half tusschen de struiken, hij maakte dadelijk rechtsomkeert. Maar Evertsen holde hem na en kwam even later terug, Gerard bij 'n arm vasthoudend.

„Hier hebben we toch een, die wèl meer vertellen kan!” zei Evertsen beslist.

Wim wist niet, wat hij er van denken moest, hij had z'n grooten vriend van Dennenhoeve nog nooit zoo barsch gezien. Gerard was heel bleek geworden, Wim kreeg meelij met hem.

„Meneer, we weten er *heusch* niets van, *echt* niet!” zei hij, „hè Gé?”

Nee — schudde Gerard.

Maar Evertsen holde hem na.... blz. 129

Toen werd Evertsen boos.

„Durf jij zeggen, dat jij hier niet aan hebt meegedaan? Wijs me maar 's liever, waar jullie gisteravond de voetbal gestopt hebben!”

Gerard stond onbeweeglijk, hij werd nòg bleeker en gaf geen antwoord.

„Is Gijs hier soms ook in de buurt? O wacht! Jullie hebben zeker met de bal geschopt, zoals Waler beloofd heeft. Ja, 'k heb alles gehoord, je hoeft heusch niet te doen alsof je niets weet!”

Evertsen liep nog eens weg.

Gerard zou graag gevlucht zijn, want de Juffrouw keek hem aan en hij voelde, dat hij 'n erge kleur begon te krijgen. Maar Wim kwam driftig op hem af, pakte hem bij z'n schouders en schudde 'm door elkaar.

„Heb *jj* dat gedaan? Ben je tòch weer met Gijs aan de gang geweest — je bent 'n dief!”

Hij gooide Gerard achterover in 't zand en ging met z'n rug naar hem toe staan.

„Hou je nou koest, we zullen 'r nog genoeg van hooren!” bromde Jaap. Hij had erg meelij met z'n vriend en was benauwd over Gijs, meer dan hij wel weten wou; hij durfde de Juffrouw niet aanzien.

Gerard krabbelde wat overeind, maar bleef in 't zand zitten.

Het duurde nog een poosje vóór Evertsen weer terugkwam. De Juffrouw ging naar Wim toe, en praatte zachtjes met hem.

Eindelijk verscheen Evertsen met Gijs. Ze waren allebei buiten adem, want Gijs had zich geweldig verzet, vóór hij meeding, en telkens probeerde hij de voetbal weer te bemachtigen en weg te gooien.

Het was, zooals Evertsen gedacht had: de heele middag hadden ze met hun gestolen schatten gespeeld, en Gerard, die moest kijken, of de weg naar de bergplaats veilig was, had door z'n schreeuw alles verraden. Gijs bekende met 'n brutaal gezicht, dat hij die dingen had „gevonden”, zooals hij zei, en Gerard had hem ook weleens wat „gegeven”. Maar Gerard schudde van nee, als ze hem vroegen, of dat zoo was.

„Zoo komen we toch niet verder, laten we maar dadelijk naar huis gaan,” vond juffrouw Evertsen.

Haar broer nam de spa en de voetbal en hield meteen Gijs stevig vast, want die probeerde voortdurend weg te loopen. Wim stopte ijverig al de tennisballen in z'n blouse en droeg 'n paar van de kleinere dingen. De Juffrouw zelf nam het weegschaaltje met de overgebleven gewichtjes: even dacht zij er aan, hoe bedroefd Beppie was geweest, toen het weken geleden wegdraakte — zij had het toch liever nooit teruggevonden, dan op deze vreeselijk manier. Wim liep naast haar en Gerard aan de andere kant. Ze waren allebei stil. Jaap bleef 'n beetje achter, totdat Wim naar hem omkeek, toen kwam hij dadelijk bij z'n vriend loopen.

„Gé,” zei de Juffrouw, „jongen, houd nu straks niet vol, dat je van niets af weet. M'n broer heeft zelf gezien, dat je verleden week op 'n avond chocola en knikkers uit 't tuinhuisje nam.”

Je kon zien, dat Gerard er van schrok.

„En je maakt het er veel erger mee, als je er om jukt, denk maar aan die cent, laatst op Zondagsschool!” Zij fluisterde, zóó dat de andere jongens er niets van hoorden.

Maar Gerard gaf zelfs geen teeken meer, dat hij de Juffrouw verstaan had. Geen van allen hadden ze ooit zoo treurig over de groote hei geloopt, als die middag. 't Was het begin van 'n heel droevige tijd.

Diezelfde dag kwamen mevrouw Evertsen en haar dochter om Vader en Moeder te spreken. Lang zaten ze met z'n

vieren in de voorkamer. De zusjes waren natuurlijk erg nieuwsgierig wat er zou zijn, maar Wim kon niet besluiten het te vertellen.

Mina had een boodschap vergeten in 't dorp en klaagde, dat ze nu het heele eind terug moest.

„Ik zal 't wel doen, als jij die knopen even aanzet —” zei Annie en legde haar werk neer. Wim nam die gelegenheid te baat om ook weg te loopen. Hij slenterde op de Zandweg en keek of Mevrouw en de Juffrouw soms heengingen en wachtte tot Annie terug zou komen.

Ze was al gauw weerom. Wim liep haar tegemoet.

„Is de visite weg?” vroeg ze.

Hij schudde van nee.

„Jij weet toch ook niet wat ze komen doen, hè? Je kijkt anders wèl suf!” plaagde Annie voor de grap.

„Kom 's mee!” zei Wim; hij trok z'n zus het bosch in en beduidde haar, dat ze op de rand van 'n kleine kuil in 't mos moest gaan zitten. Hij zag er zoo angstig uit, dat Annie het in goed vertrouwen deed en zelfs niet aan 'n guitenstreek *dacht*.

Hij ging op z'n knieën naast haar liggen, sloeg een arm om haar heen en fluisterde haar in van de vijver en de bergplaats en de gestolen boel en van juffrouw Evertsen en haar broer. 't Was of zelfs de boomen en de struiken dat vreeselijke verhaal niet mochten hooren.

„En —” zei Annie, 'n beetje verbaasd, „dacht de Juffrouw nu, dat jij en Jaap 't gestolen hadden, nee toch, hè Wim?”

Hij schudde van nee, en fluisterde nòg zachter: „Gijs heeft 't gedaan, Meneer had 't zelf gezien, en — en —

Gerard heeft ook wel 's wat weggepakt, hij wist er alles van tenminste —"

Annie liet hem niet uitpraten.

„Je meent 't niet! Fluister toch niet zoo, jongen! Dat kan toch niet!”

„'t Is heusch waar,” zei Wim zacht-verdrietig en Annie zag wel aan z'n bedroefde gezicht, dat er iets vreeselijks gebeurd was.

„Gerard — 'n dief! Kleine Gé!” barstte ze uit, „en — en zitten ze dat aan Moeder te vertellen!”

Ze sprong op, de tranen stonden in haar oogen.

„Annie, wat is er?” riep Wim verschrikt, hij probeerde haar tegen te houden.

„Wat is er dan?” vroeg hij nogeens.

„O Moeder!” zei Annie met 'n snik, toen maakte ze zich van Wim los en holde naar huis.

Mevrouw Evertsen en de Juffrouw gingen juist 't hekje van Dennenhoeve binnen, toen Annie en Wim op 't Land kwamen. Wim liep ook maar naar huis, half nieuwsgierig wat er zou gebeuren, maar toch met 'n benauwd gevoel in z'n keel.

Het was vreeselijk aan tafel. Moeder en Annie kwamen op 't laatste oogenblikje samen uit de voorkamer en je kon zien, dat ze geschreid hadden. Vader keek met 'n donker gezicht naar Gerard en voor Wim schoot er ook geen lachje over of 'n grap, zooals anders.

De volgende dagen ging alles even treurig in huis. Mevrouw Evertsen kwam nog 'n paar keer terug en mijnheer Frans liep eens 'n half uur lang met Vader 't Vosse-land op en neer. Wim had hem niet durven aanzien, maar

Evertsen was toch heel vriendelijk geweest en had gevraagd of Wim ook zaad voor z'n tuintje kon gebruiken.

„Eh-eh 'k weet niet, Meneer —” had Wim gestotterd.

„Kijk me nou 's aan, Wim! Zeg, *jij* hoeft je van al die narijheid niks aan te trekken; even goede vrienden, hoor Wim!”

Toen was Wim weggelopen, maar vroolijker voelde hij zich niet.

Als iets heel zwaars drukte „dat van Gé” op iedereen thuis. Zelfs de zusjes, die niet eens precies wisten waarom, keken bedrukt.

Gerard zelf was er nog 't minst van onder de indruk. Iedereen thuis en op Dennenhoeve wist nu, dat hij wel 's wat had weggenomen, en daarom hield hij maar niet meer vol, dat 't niet zoo was.

Hij was naar mevrouw Evertsen geweest, om vergeving te vragen en had daar als 'n lesje woordelijk afgerammeld, wat Vader hem had gezegd. Maar hij vond 't zelf niet zóó erg, en voelde ook niets geen berouw.

Op 'n middag, toen Wim en z'n broertje uit school kwamen, waren Vader en Moeder alleen in de huiskamer. Wim, die vóór liep, trok de deur weer even gauw dicht, als hij 'm had opengedaan, maar wat hij in dat oogenblikje had gezien, vergat hij z'n heele leven niet: Moeder leunde schreiend tegen Vader aan, en Vader zelf — — Heel bleek stond Wim in de gang, suf van verdriet.

„Wat is er met Moeder?” vroeg Gerard, toch 'n beetje bang. Wim keek hem aan, alsof hij wou zeggen: „vraag *jij* dat?” En toen, opeens, sloeg al z'n verdriet om in woede tegen Gerard, wiens schuld 't alles was!

Hij pakte z'n broer bij een arm, tot ze buiten waren. Daar ging hij vlak vóór hem staan, met z'n vuisten haast *in* Gerard's gezicht.

„k Wou je wel zóó ranselen — kapot slaan — jou gemeene, gemééne dief — 't komt alles door jou. — Hoor je!”

Gerard kromp in elkaar van angst, hij had Wim nooit zóó driftig gezien. Maar 't liep goed voor hem af, want Wim stak z'n handen in de zak alsof hij zich bedacht en draafde viermaal, vijfmaal het Land om, tot hij over 'n kuil struikelde, languit op de grond viel en er buiten adem bleef liggen.

Z'n woedende drift was hij de baas geworden, maar boos bleef hij. Nooit zou hij het Gerard vergeven — nooit! Jaap had z'n vriend zien draven en begreep wel, dat er bij Wim thuis wat gebeurd moest zijn. Verlegen kwam hij naar hem toe, want Jaap zelf had groot nieuws van z'n moeder gehoord.

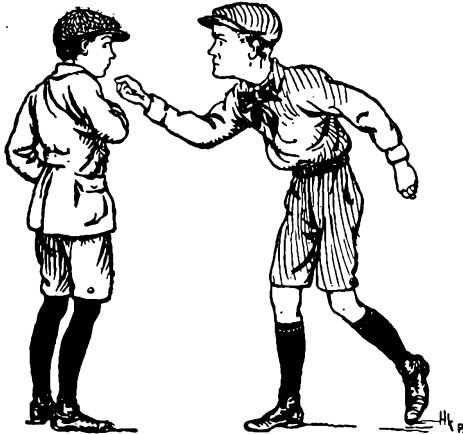
„Zeg Wim?”

„Ja, wat is er?” Hij praatte heel gewoon en dat gaf Jaap moed.

„Zeg — Gijs gaat weg, voorgoed —”

„Waar naar toe?”

„Naar 'n soort school voor zulke mooie joggies als hij. Mijnheer Evertsen heeft 't gedaan. Hij zei tegen Moeder, dat 't toch beter was dan dat de politie hem nog 's een keer te

pakken kreeg. Moeder ging te keer — maar ik vind 't best, hoor!”

Wim schrok.

„Zou Gerard ook weg moeten?”

„Nee — 'k geloof 't niet, want Moeder zei zoiets, dat 't gemeen is om één te straffen, als ze allebei schuld hebben. Maar zie je, Gijs is natuurlijk veel slechter dan dat onnoozele broertje van jou!”

„Nou — maar die is gemeen genoeg, hoor, 't kan 'm geen haar schelen!”

„Gijs ook niet, hij heeft alles op school verteld!”

„Ook van Gé?”

„Alles! Iedereen weet 't.”

Maar Wim werd niet zoo boos op Gijs als vroeger, 't was net of hij nu meelijden met hem had, nu hij zóó'n erge straf kreeg. Gerard! *die* was 't ergste, want die maakte Moeder en Vader en Annie en iedereen zoo bedroefd! Wim wou op dat oogenblik, dat zijn broertje ook maar weggestuurd werd, of — nee, want dan zou Moeder misschien nòg meer verdriet hebben. Die Gé!

Van dat oogenblik af was Wim vol boosheid tegen z'n broer.

Thuis en op school en 's avonds in bed — het vervolgde hem overal. En elke keer als hij Moeders bedroefd gezicht zag, begon 't van binnen weer te koken!

„Als 't Gé tenminste maar spéét!” had Annie gezegd, „dan zou Moeder 't wel vergeven en alles weer gewoon worden. Zeg, doe hem alsjeblieft toch geen kwaad of zoo, want dat zou Moeder zóó vreeselijk vinden!”

Wim probeerde er aan te denken en met veel moeite had

hij 'n paar maal z'n handen thuisgehouden als hij op 't punt was om Gé er van langs te geven. Hij praatte maar niet tegen hem; en toen 'n paar jongens op school zoowat wezen, en fluisterden van „kermiswagen” en „broertje” en „schooier”, toen bemoeide Wim zich met niemand meer behalve met Jaap.

't Leek wel of alles treurig was geworden; dat kwam, omdat 't bij Wim van binnen zoo donker zag. In 'n paar dagen was hij van vroolijken wilden Wim veranderd in 'n stillen, bedrukten jongen, die hatelijke dingen dacht over z'n broer en niet meer om z'n oude vrienden gaf. Als Chris Wezel met ze meeinging uit school, liet Wim dat onverschillig toe, zonder hem te plagen. Op 't Land kwam Stoffel ook wel 's op hem af en praatte wat op z'n ongelukkige manier. Wim liet hem met rust, maar veel antwoord kreeg Stoffel niet. En toch vond Chrisje het prettig. Eens had Wim wel 'n half uur lang liggen steentjes gooien, zonder te mikken, zoo maar, alsof alles hem verveelde. Stoffel hurkte op 'n afstand neer en gooide er een weg, telkens als Wim 't deed.

Eindelijk ging hij naar huis en toen riep hij: „D-d-dank je wel, d-d-dat ik mee m-mocht s-s-s-spielen!”

Wim lachte schamper. Wat wou dat jog toch van hem — hij had heusch geen vriendjes noodig — hij was maar 't liefst alleen.

Jaap liet hem gelukkig niet in de steek, maar ze hadden nooit meer pret samen.

Arme Wim — het was een slechte, ongelukkige tijd voor hem.

10. BLIJ WORDEN

Juffrouw Evertsen en Wim stonden ieder aan een kant van 't hokje, waarin de pas uitgekomen kuikentjes door elkaar krioelden. Wim keek vol aandacht naar 't poezele goedje, maar zonder uitroepen van bewondering.

Toen de juffrouw die dag met haar oudsten broer thuiskwam van een wandeling, zagen ze Wim alleen op 't Vosseland rondwalen.

„Wat kijkt hij toch verdrietig, je zou zeggen, dat alle fut en durf er uit was!” vond Frans. „Zeg, zal ik hem 's bij de kuikens roepen, dat vindt hij natuurlijk leuk; ik zou wel 's willen weten, wat hij heeft; 't kan toch niet meer om die vervelende geschiedenis zijn, want Gijs is nu weg, 'n heele opluchting —”

Evertsen liep terug en riep Wim.

„Meneer,” zei hij gauw, „hoor u 's, heb u verteld van die blouse van Jaap, die Gijs verstopt had, weet u wel, wat ik u toen 's vertelde?”

„Wel nee, jongen! Waar zie je me voor aan — voor 'n klikspaan? Al dat andere was heusch erg genoeg, denk maar niet, dat 't jouw schuld is, hoor Wim! — Kom nou maar 's mee naar m'n zuster, die wou je wat laten zien.”

Wim keek hem dankbaar aan en volgde Evertsen naar 't kippenhok.

„'k Zal dat zaad, dat ik je verleden week beloofd heb, even halen. Heb je nog 'n vakje over in je tuintje?”

Wim wou 't heel graag hebben en Evertsen ging naar het huis.

Zoo bleven de Juffrouw en Wim samen bij 't kippenhok naar de kuikens kijken.

„Aardig zijn ze, hè? En al zoo bijdehand!”

„Ja, Juffrouw.”

„Hebben jullie ook eieren laten uitbroeden?”

„Ja, Juffrouw.”

„Zijn er al een paar uit?”

„Nee, Juffrouw.”

„Mag ik eens komen kijken, als er kuikentjes zijn?”

„Ja, Juffrouw, alstublieft, Juffrouw.”

„Zeg Wim, ik was blij, dat je Chrisje mee liet spelen gisteravond. Hij valt wel mee, hè, als je hem wat beter kent —”

Wim gaf geen antwoord; hij vond 't benauwd, dat juffrouw Evertsen juist over Stoffel begon, zij was zeker die Zondag nog lang niet vergeten!

„k Weet wel, dat hij niet zoo vlug en flink is als anderen,” zei zij, „maar dat kan hij toch ook niet helpen!”

„Nee — en hij is tenminste geen dief, 't is nog 'n wonder, dat hij met me spelen wil.”

„Och Wim —” en toen op 'n heel andere toon: „ik ben blij, dat het tusschen jullie weer in orde is.”

Wim mompelde zooiets van dat hij nog erg 't land aan Stoffel had, maar de Juffrouw verstond 't niet. Hij boog zich heel diep over 't hokje heen, want hij voelde, dat zij naar hem keek.

„Wim,” zei zij, „wat heb je toch? Je lijkt niets meer op onzen ouden vroolijken Wim!”

Hij klemde z'n tanden op elkaar en kneep z'n handen samen.

„Je hoeft 't niet te vertellen, als ik 't niet weten mag — maar misschien kon ik je met iets helpen, zeg 't maar gerust.”

„Nee — nee — u kunt er niks aan doen — Gerard — ziet u — ze weten 't allemaal op school van Gerard en Gijs, want Gijs heeft 't zelf aan 'n paar verteld en — nou — nou is 't eigenlijk *mooi* van Stoffel, dat hij met ons spelen wil, ziet u —”

Hij zette z'n ellebogen op de rand van 't hok en keek de Juffrouw even aan tusschen z'n vingers door.

„Zoo — vind je dat? Maar Wim, nu weet ik alweer iemand om te vergeven, je eigen broertje. Zie je, wij probeeren allemaal het te vergeten, nou mag jij er ook niet meer zóó aan denken.”

„Hij geeft er niet eens veel om, ik kàn niet zoo maar goed op 'm worden, heusch niet!” zei hij heftig.

Het was even stil, alleen de dennen boven hun hoofd ruischten zacht en Castor blafte op de straatweg. Eindelijk toen Wim weer gewoon kon praten, keek hij op en zei met 'n treurig gezicht: „ik kan heusch niet —”

„Och Wim, dat zei je toen ook met Chris, maar 't heeft je niets gelukkig gemaakt, je bent zoo anders dan vroeger!”

Wims lippen trilden. De juffrouw keek gelukkig een heel andere kant op — recht het bosch in.

„Dat komt —” zei zij zacht, „als je zoo voelt tegenover je broertje dan — kun je niet meer met je heele hart — — bidden.”

Wim zette 'n onverschillig gezicht om niet te huilen, maar hij wàs 't niet — o nee —; dat maakte hem juist zoo

benauwd de laatste tijd, dat hij niet meer bidden kon. 's Avonds zei hij nog wel z'n gebed op bij Moeder, maar hij kon er zelfs met haar niet over praten, het was *te* akelig om er over te beginnen. En dan — God zou immers niet luisteren naar 'n jongen, die niet *wil* vergeven.

„En als we dat niet kunnen,” zei de Juffrouw zacht, „dan helpen andere dingen heelemaal niet om rustig te worden of blij.”

Zoo was 't! Wim had haar wel al z'n verdriet willen vertellen — maar —

Hij zocht nog een uitvlucht.

„'t Kan me niet eens zóó schelen op school als thuis, want Moeder vindt het zóó akelig, ze is net zoo bedroefd en die nare jongen geeft er niks om.”

„En wil Moeder hem ook niet vergeven?”

Hij beet zich op de lippen, z'n vuisten gingen zenuwachtig open en dicht.

„Jawel — 'k geloof wel — Moeder is ook — zoo goed — maar —” toen barstte hij in tranen uit.

Dat drukkende gevoel van de laatste dagen werd al sterker en 't leek hem opeens alsof het ook 'n beetje *zijn* schuld was en niet alléén van Gerard.

Hij voelde 'n hand op z'n schouder. Hij wou *nu* wel dat Juffouw Evertsen met hem praatte.

„Kijk Wim, als je maar wou vergeven met je heele hart, dan zou je weer veel gelukkiger worden.”

Hij schudde van nee —

„Ik vind 't zoo verdrietig, als jij zoo bedroefd bent — Wil je me wat beloven? 'k Zou 't alles aan den Heer

Jezus zeggen, net zoo eerlijk, als je 't mij hebt verteld."

„Durf ik niet," fluisterde Wim en toen snikte hij 't weer uit.

„Vertel dat dan ook maar en zeg, dat het je spijt en vertel *alles* wat je zoo bedroefd maakt. De Lieve Heer zegt nooit: Ik kan niet vergeven! Hij zal je helpen, Wim, ook met Gé! Zul je het heusch doen?"

Hij wou nog wat zeggen, maar 't leek, of z'n keel dicht zat — hij was heelemaal overstuur en moe na al die treurige dagen. Juffrouw Evertsen streek over z'n kortgeknipte bol.

„Ik weet wel, het lijkt nu zoo vreeselijk moeilijk, maar als je het *doet*, dan is 't heerlijk," zei ze eindelijk.

„Ik — ik zal 't doen!" beloofde hij met 'n snik. Toen holde hij weg, de tuin door, naar 't Vosseland.

Links zag hij Stoffeltje in z'n eentje spelen, die zou natuurlijk dadelijk op hem afkomen; rechts langs de Zandweg liep Jaap.

Wim kon nergens heen, waar hij alleen was. Hij ging regelrecht naar huis, de achterdeur in, de keukendeur voorbij (die was gelukkig dicht). Hij liep zacht de trap op naar z'n kamertje. In 't donkerste hoekje, achter het bed, kroop Wim, en daar zat hij lang met 't hoofd op de knieën te huilen — alsof hij nooit weer zou kunnen ophouden.

Maar gelukkig deed hij ook nog wat anders. Hij vertelde al z'n verdriet aan den Heer Jezus, ook dat hij 't van Gerard maar niet vergeven kon, en dat Moeder het zóó erg vond, alles en alles; en eindelijk met horten en stooten

vroeg hij om vergeving dat hij zóó lang niet had gebeden. En toen bedaarde Wim werkelijk, want 't was of alles in orde kwam, of er iets heel zwaars van hem afging. Juffrouw Evertsen had gelijk: nu zou hij misschien wel weer vroolijk kunnen worden en echt blij zijn over prettige dingen.

Vader was thuis en daarom hadden ze de avondboterham vroeger dan anders.

Wim schrok op uit z'n hoekje, toen ze hem beneden riepen.

Dat was nog 'n moeilijk oogenblik voor hem, om met dikke, beschreide oogen aan tafel te komen. De zusjes staarden hem angstig aan — zou er nu weer wat akeligs met *Wim* zijn? Hij hilde anders nooit.

Ze begonnen zoo'n beetje over hem te fluisteren, totdat Annie zei, dat ze door moesten eten.

Niemand vroeg hem iets, want Vader vertelde van wat hij in stad gezien had.

Na tafel liep hij alleen 't Vosseland op. Annie kwam hem stilletjes achterna. Ze lei een arm om z'n schouder en liet met de andere hand iets groots en ronds in z'n zak glijden.

„Hier — van Vader, toen hij thuiskwam,” zei ze, en héél zachtjes: „Is 't erg, Wim? Was 't nog om — je weet wel?” Hij knikte.

„Maar 't is nou over!” zei hij er bij met 'n diepe zucht van verlichting.

Hij haalde 't ronde ding uit z'n zak, 't was 'n sinaasappel. „Dankjewel, hoor! echt fijn!”

„Moet je niet naar Jaap, ik geloof, dat hij naar ons toe gaat om je te halen.”

Wim scheen er niet veel zin in te hebben.

„Je kunt 't bijna niet meer aan je oogen zien, ga maar gerust!” zei Annie.

Toen keek hij z'n beste zus dankbaar aan en holde weg. Jaap was erg veranderd in die paar dagen, dat Gijs weg was. Je hoorde hem soms hardop lachen en z'n gezicht stond niet meer zoo knorrig en moedeloos.

't Was net of hij beter durfde praten dan vroeger en hij had meer plezier in spelletjes.

„Zullen we weer 's buten?” vroeg Wim, zoodra hij z'n vriend zag.

„Best, maar wie en wie?”

„Jij en Gerard en Stoffel en ik,” zei Wim, alsof dat vanzelf sprak.

Jaap keek wat verbaasd.

„Mij goed, maar —”

„Wat dan?”

„Toch niet leuk met zoo'n beetje, vooral als de een veel harder loopt dan de ander; buut is hier nooit goed gegaan —”

Wim wou niet zeggen: „dat kwam ook door Gijs —” hij probeerde een ander spelletje te bedenken.... een, zonder hardloopen, was toch te saai!

Maar opeens had hij 'n goede inval.

„Zeg, laten we vragen of Annie mee doet en Bertha en Joh en Marietje. Ze zijn wel grooter, maar Bertha en Marietje kunnen toch niks hard loopen — dan zijn we met z'n achten!”

De drie jongste zusjes Van Sloten waren dadelijk bereid om mee te spelen. Annie kwam toen ze in huis klaar was met wat werk voor Moeder. Ze had er echt zin in.

Die avond in 't halfdonker zag je zwarte en lichte gedaanten over het Vosseland sluipen, net als spoken. Maar 'n wonderlijk soort van spoken was 't: ze liepen om 't hardst en schreeuwden „een, twee, drie vrij!” bij een alleenstaande berkeboom.

Tusschen 't kreupelhout, 'n heel eind van de paal, zaten er drie: Annie en Wim en Jaap. Wim pelde z'n sinaasappel, terwijl de anderen uitkeken of Joh, die 'm was, ook naar ze toe kwam. Wim deelde de sinaasappel in drieën en elk kreeg een stuk.

Daar klonk haastig geritsel door de struiken en met een vaart sprong Gerard in hun holletje tusschen 't dichte hout. Hij keek zoo verschrikt, alsof hij nagezeten werd door spoken. Hij was 'n beetje bang alleen in 't bosch, omdat het al donker begon te worden.

„Wat wou je? St! niet hard praten!” fluisterde Annie. „Nee, je kunt hier niet liggen, we moeten Joh 'n beetje in de gaten houden.”

Wim zei niets, maar hij schoof wat op zij en Gerard liet zich ongevraagd op dat open plekje neervallen.

„Hier!” en meteen duwde Wim hem het derde part van den sinaasappel onder de neus. Natuurlijk hapte Gerard dadelijk toe en verbaasd zag hij zijn broer aan, die zelf niets overhield.

Maar dat speet Wim volstrekt niet, hij was blij, dat hij wat vriendelijks voor Gerard kon *doen*, nu hij ook niet meer boos over hem *dacht*.

Wim sprong op, hij had weer echt schik in 't spel.

„Zeg, zal ik eens omloopen en 't van Stoffels huis af naar de paal wagen, ja?”

„Best!” zei Annie, „dan komen wij, als jij bij de paal staat en niet aftikt. Als je wèl roept, dan weten we, dat Joh in de buurt is.”

„Goed, nou dag!” en heel voorzichtig ging Wim op weg. 'n Eindje verder zat Bertha. Hij nam haar mee op verkenning en bracht haar veilig achter 't schuurtje van vrouw Wezel. Ze was wel 'n jaar ouder dan Wim, maar kon lang zoo hard niet loopen.

In de verte dwaalde Jopie rond, al zoekende en telkens omkijkend. Maar 't werd al zoo donker, dat zij Wim niet zag, die vlak vóór de boom ging staan: dat was alles samen één donkere streep. Maar Annie zag hem wel van uit haar holletje en met z'n drieën tikten ze in 'n ommezien vrij. Toen kwam Bertha aanrennen, nog net bijtijds, want Joh, die het gejuich bij de paal hoorde, holde ook vliegensvlug terug. Stoffeltje en Marietje waren niet zoo gelukkig, die deden ook zoo vreeselijk onhandig!

Stoffeltje moest hem zijn. Hij ging gauw bij de boom staan, z'n gezicht achter z'n handen, maar hij begon niet te tellen.

„Toe nou jong, nou moet je roepen „10, 20, 30” en zoo door tot 200, en dan „ik kom” en dan ga je ons zoeken!” legde Wim nogeens uit. Toen merkte hij opeens, dat Stoffel stond te huilen. Bijna had Wim hem uitgejouwd, 't was ook zóó kinderachtig! Maar hij kreeg meelij: „Ga je maar gauw verstoppen, ik zal 'm zijn!”

De anderen luisterden wel even verwonderd, toen Wims daverende stem over 't Vosseland klonk: „Tie—ien,

tw—intig, derrrtig, veeertig!" — maar ze vonden 't heel leuk, dat Wim 'm was. Hij telde zoo mooi langzaam en ging 'n flink eind van de paal, als hij zocht, dan had je veel meer kans om vrij te komen.

't Was een heerlijke avond. Ze speelden zoo fijn met z'n achten! Jaap en Wim besloten, dat de meisjes voortaan maar altijd mee moesten doen, het ging veel beter dan met je vieren.

Toen Wim en Gerard in bed lagen, heerlijk frisch na de waschpartij, in hun schoone goed, toen kon Wim zich maar niet begrijpen, dat hij dezelfde jongen was, die dáár, achter 't bed had gezeten, diezelfde middag. Hij voelde zich zoo gelukkig, hij kon nu rustig gaan slapen, want hij had weer hartelijk zijn gebed opgezegd en al dat oude was vergeven.

Met Gerard was 't die Zaterdagavond net andersom. Hij moest aldoor denken aan wat Annie eens gezegd had, al weken geleden; 't was eigenlijk meer voor Jaap bedoeld geweest, maar Gé had het toen ook gehoord.

„Wim? Nou of hij stout is, bar soms! Maar hij is ècht eerlijk, je kunt wel altijd op hem aan!"

Dàt was 't zeker, waarom iedereen zooveel van Wim hield. Niemand zou dat van Gerard zeggen, ze vonden hem een gnieperigen jongen, op wien je juist niet aan kon! En nou had hij nog wat weggenomen ook, nou zeiden ze dat hij 'n dief was — en ze waren allemaal boos.

Moeder ook? Nee — die was eigenlijk net even goed als altijd, maar hij was bang voor Moeder! De laatste tijd

was zij zoo bedroefd — om hèm, had Mina gezegd, omdat hij mee gestolen had.

Iederéén was verdrietig, Annie ook en Vader — eigenlijk niet eens bóós — behalve Wim dan, die ééne keer — maar toen had hij zich toch omgekeerd zonder Gerard te slaan, net zoo verdrietig als toen Gé eens de aller-mooiste klepperhoutjes uit z'n blouse had verloren.

Wim schaamde zich ook over hem voor de jongens op school en voor mijnheer Frans en — voor iedereen.

En — opeens dacht Gerard aan 's middags. Wim was toch niet ondeugend geweest, en hij had zóó gehuild! Gé had er toen niets van begrepen, maar nu opeens schokte hij in z'n bed. De Juffrouw en Wim hadden misschien wel over hèm gepraat en toen was Wim zoo aardig geweest met dat stuk sinaasappel — en — o, dan was Wim er dus ook al zóó vreeselijk bedroefd om!

Gerard kreeg 't benauwd. Als al die treurigheid nu 's heusch om hem was — en 't had al tien dagen geduurd — ja, hij voelde wel, dat hij er de schuld van wàs.

Gerard zag in — misschien voor 't eerst, als iets heel nieuws, dat hij vroeger nooit had gehoord — dat kwaad vreeselijk is en slecht en ellendig! En al houd je het stil, 't is tòch kwaad.

Hij dacht, dat hij nooit meer uit huis zou durven komen, eigenlijk niet eens in 't licht, hij kon 't niet verdragen om morgen Moeder en Wim en allemaal te zien, en te denken, dat ze verdriet hadden om hèm.

Maar al tobvende viel hij toch eindelijk in slaap.

De volgende middag liep hij alleen naar de Zondagsschool met hetzelfde ongelukkige gevoel. Hij had Moeder niet

durven aanzien en hij was Wim de heele morgen uit de weg gegaan. Hij schaamde zich zóó.

Opeens hoorde hij stappen achter zich en Wim kwam naast hem loopen, maar zonder iets te zeggen. Gerard wou hem graag wat vragen, maar hij wist niet hoe. Hij zou 't vreeselijk vinden, als Wim er boos om werd en hard wegliep.

Ze waren al halverwegen de Zandweg en nog hadden ze geen van tweeën iets gezegd.

Eindelijk kon Gerard 't niet langer uithouden.

„Hoor 's!”

„Ja, wat dan?” en Wim keek hem aan, heel niet boos, alleen 'n beetje verwonderd dat Gé zoo raar beverig deed. Gerard dacht aan de sinaasappel en toen zei hij moediger: „Als je — als je nou ééns heb gest-olen — kun je dan nooit weer eerlijk worden?”

Wim bleef stilstaan midden tusschen de wagensporen, alsof hij geschrokken was, toen stapte hij weer door, maar hij zei nog altijd niets.

„Zeg, je weet wel van Moeder —” begon Gé nogeens, stotterend van verlegenheid, „toen — in de gang — was 't — omdat ikke — zoo'n — gemeene jongen was?”

Wim knikte.

„O — o!” snikte Gerard opeens, „ik heb 'r nou zoo'n spijt van!”

Wim kòn niet zoo gauw wat zeggen. Dit was wéér 'n antwoord op wat hij gevraagd had, en eigenlijk nog meer. — Nu kwam alles immers goed, Moeder zou niet meer zóó bedroefd zijn en hij hoefde niet langer zoo vreeselijk z'n best te doen om Gé te vergeven, want hij was nu

heelemaal niet boos op z'n broer, 't was net of hij ineens veel meer van hem hield.

Hij legde 'n arm om z'n schouder, alsof Gé 'n zusje was. „Zul je dàt aan Moeder vertellen? Moeder zal net zoo blij zijn! Als het je spijt en je probeert echt om 't nooit weer te doen, dan *ben* je immers 'n eerlijke jongen. Moeder zal je wel helpen hoor en — en” — z'n stem werd héél zacht, „de Lieve Heer ook — echt waar!”

Wim had 'n kleur als vuur, hij liet Gé los en stapte heel gauw aan naar de Zondagsschool. Hij zei verder geen woord. Maar dat hoefde ook niet, want hij had z'n broertje werkelijk getroost.

Met 'n gelukkig gezicht kwam Wim op Zondagsschool. Hij zag juffrouw Evertsen nog niet buiten; maar toen hij op 't grasveldje bij de ingang z'n nieuwe duikerkunst vertoonde op verzoek van Piet Brouwer, stond de Juffrouw opeens achter hem en riep: „Goed zoo, Wim!”

Zij zag wel aan z'n gezicht, dat alles in orde was, hij keek haar open en eerlijk aan, zooals hij na die keer met Stoffel niet had durven doen. Juffrouw Evertsen was er heel blij om. Wim deed nu weer alles voor z'n plezier; hij was er met z'n heele hart bij, toen de Juffrouw vertelde, zij kon aan z'n oogen zien, *hoe* hij luisterde.

Na 't eindigen stormde hij naar buiten. Bijna struikelde hij over de drempel, maar met één groote sprong kwam hij in 't zand, beneden aan de stoep terecht. Even later was hij toch weer in de klas terug.

„Juffrouw, 'k heb m'n tekst vergeten!”

„Hier — je hadt ook zóó'n haast! 't Is wel 'n moeilijke tekst, maar net een voor jou — dag Wim!”

Buiten stond Gerard op hem te wachten en Jaap een eindje verder. Met z'n drieën gingen ze gezellig naar huis.

's Avonds, toen vader en de zusjes naar de kerk waren, vertelde Wim aan Moeder van Zaterdags.

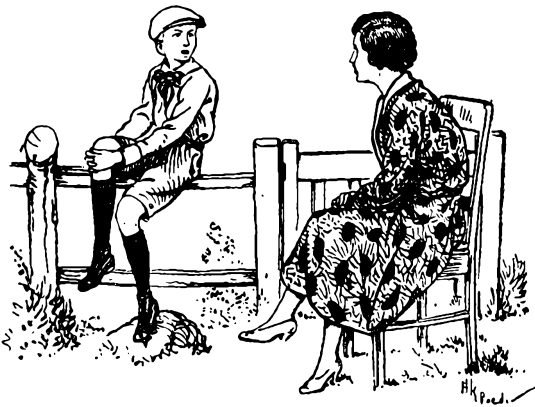
Zij zaten in 't tuintje, Moeder op 'n stoel en Wim op 't hek. Hij was blij, toen hij 't gedaan had, hij had 'n heerlijk opgelucht gevoel, nu al dat akelige voorbij was. En Moeder begreep je dadelijk!

Toen zij even naar binnen moest, om 't water voor de koffie op te zetten, kwam Gerard naar hem toe.

„Wim, Wim! Zou 'k het wel zeggen van je weet wel — aan Moeder?”

„Ja, doe 't nou dadelijk maar, Moeder zal net zoo blij zijn, en je bent nou alleen. Vanavond in bed zie je, dan ben ik er ook bij —” en Wim lachte, 'n beetje verlegen; toen liep hij 'n heel eind 't Vosseland op.

Gerard draaide wat rond bij Moeders stoel, tot zij buiten kwam. Hij wist heelemaal niet, hoe je zoiets wel zeggen moet, hij had het nog nooit gedaan.

Moeder was al gauw weer terug en toen begon hij maar dadelijk: dat 't hem speet.

Moeder luisterde! en zij zag hem aan, net zooals ze naar Wim keek als ze blij met hem was.

En toen hij niets meer

te zeggen wist, trok Moeder hem op schoot en bad met hem, en Gé luisterde goed en deed mee, heel berouwvol. Wim liep op 't Vosseland heen en weer, hard fluitend, omdat alles zoo mooi terecht kwam.

Het was héél stil op 't Land, geen blaadje bewoog en de verre geluiden uit 't dorp klonken anders dan door de week. Wim was in 'n vroolijke bui, uitgelaten — maar hij werd toch langzamerhand bedaarder door al die rust om hem heen.

Hij ging op de rand van 'n zandkuil zitten, nog aldoor fluitend. Heerlijk was 't van Gé — die zou nou net zoo'n vriend worden als Jaap, maar dan je eigen broer — fijn! Wim ontdekte, dat hij z'n tekst nog niet had opgeborgen. Erg verkreukeld haalde hij het briefje uit z'n zak; hij was 'n beetje nieuwsgierig wat er op zou staan, hij dacht aan wat juffrouw Evertsen er van gezegd had.

't Was een lange rij woorden, eerst begreep Wim ze niet goed, maar toen hij het de tweede keer hardop las, voelde hij de beteekenis beter.

„Laat ons dan met vrijmoedigheid toegaan tot de troon der genade, opdat wij barmhartigheid mogen verkrijgen en genade vinden om geholpen te worden ter bekwamer tijd.” Hebr. 4 : 16.

Gauwer dan hij had gedacht, kon Wim het alles vlot opzeggen. Hij liet zich naar beneden glijden, klauterde weer naar boven en ging met veel omwegjes naar huis.

Moeder en Gé waren ook opgestaan — wat keek Moeder gelukkig! Zij riep Wim, toen zij hem zag aankomen.

„Jij wou zeker, dat we nog wat rondliepen, hè Wim? 't Is ook zulk heerlijk weer vanavond, net zomer!”

Het begon al donker te worden, alleen achter Dennenhoeve was de lucht gloeiend rood en goud. De boomen staken er zwart tegen af. Boven hun hoofd dreven kleine wolkjes, elk met 'n puntje licht naar de kant van 't Westen. „Hè Moeder!” zei Wim, met 'n zucht van geluk, „wat is alles toch mooi op 't Vosseland!”

INHOUD

	Bladz.
1. Het oude Vosseland	7
2. Wat is er met Moeder?	10
3. Het nieuwe huis	21
4. De kermiswagen	35
5. Buurjongens	59
6. Samen op stap	77
7. Samen thuis	93
8. Christoffeltje	104
9. Weggeraakt?	119
10. Blij worden	139

Voor kinderboeken vrage men onze catalogus.